

Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο

Σχολή Αρχιτεκτόνων Μηχανικών

Διπλωματική Εργασία_

Παραγωγή οίνου και πολιτισμού : Επανάχρηση του κτηρίου ΤΑΟΛ στη Λευκάδα

Wine and cultural production : TAOL Building Reuse in Lefkada

Σπουδαστές : **Αραβανής Ζώης** AM. Ar12502

Παστρικός Μιχάλης AM. Ar08645

Επιβλέπων : Παρμενίδης Γεώργιος

Σύμβουλος : Μιλτιάδου Ανδρονίκη

Οκτώβριος 2019

Ευχαριστούμε θερμά τον επιβλέποντα καθηγητή μας κ. Παρμενίδη Γεώργιο για την ευχάριστη και δημιουργική πορεία της εργασίας μας, τις καίριες επεμβάσεις του, καθώς και για τις πηγές έμπνευσης με τις οποίες μας τροφοδότησε καθ' όλη την διάρκεια της συνθετικής και ερευνητικής διαδικασίας.

Επίσης θα θέλαμε να ευχαριστήσουμε την σύμβουλο μας κυρία Μιλτιάδου Ανδρονίκη για την καταλυτική συμβολή της στην ορθότερη αντιμετώπιση των κατασκευαστικών και δομικών ζητημάτων μας.

Τέλος ευχαριστούμε τις οικογένειες και τους φίλους μας καθώς και όλους εκείνους που με τον τρόπο τους μας στήριξαν στην προσπάθεια αυτή.

Περίληψη

Ο προβληματισμός της διπλωματικής μας κινείται γύρω από την έννοια της επανάχρησης και αξιοποίησης βιομηχανικών κελυφών, όπως αυτή αναλύθηκε σε θεωρητικό επίπεδο στην ερευνητική μας εργασία. Ο τόπος της Λευκάδας είναι ένα έντονα πολιτιστικό υπόβαθρο, το οποίο δημιουργεί τις απαραίτητες αναφορές για την διερεύνηση του ζητήματος επανάχρησης, με αφορμή την κτιριακή ενότητα του οινοποιείου Αγροτικού Συνεταιρισμού Λευκάδος, που σταμάτησε να λειτουργεί τη δεκαετία του '80 και έκτοτε αποτελεί τον νεκρό πυρήνα της άλλοτε ακμάζουσας αγροτικής παραγωγής του νησιού.

Η πρόταση αφορά στην επαναλειτουργία του παλιού οινοποιείου ΤΑΟΛ στο πλαίσιο ενός σύγχρονου, σύνθετου παραγωγικού μοντέλου, που περιλαμβάνει τη δημιουργία επισκέψιμων χώρων παραγωγής σε συνδυασμό με νέες κτιριακές μονάδες πολιτιστικών και κοινωνικό-παραγωγικών λειτουργιών.

Το κτιριολογικό πρόγραμμα περιλαμβάνει πέραν του χώρου παραγωγής (απόθεση, έκθλιψη, εμφιάλωση και παλαίωση κρασιού) χώρους γευσιγνωσίας και αναψυχής, όπου ο επισκέπτης παρακολουθεί τη διαδικασία και δοκιμάζει το τελικό αποτέλεσμα. Η σύνθεση επεκτείνεται δυτικά με την ένταξη εκθεσιακού χώρου και χώρων εργαστηρίων. Το κοινό μπορεί να συμμετέχει σε καλλιτεχνικά εργαστήρια, να εκπαιδευτεί σε τέχνες και δεξιότητες και να υλοποιήσει ιδέες,

καλλιτεχνικές ή επιχειρηματικές, με τη βοήθεια μιας ομάδας ατόμων στους χώρους εργασίας του ορόφου. Ο δημόσιος χώρος αποτελεί το σημαντικότερο πόλο κοινωνικής αλληλεπίδρασης και λειτουργεί ενοποιητικά, συνδέοντας στο επίπεδο της πλατείας τις επιμέρους συνθετικές ενότητες. Τέλος, προστίθεται μια ενότητα ελαφρών μονάδων υπαίθριας αγοράς με σκοπό την καθημερινή ενεργοποίηση της κοινωνίας εντός του συγκροτήματος.

Abstract

Our diploma reflection revolves around the concept of reusing and utilizing industrial shells, as analyzed theoretically in our research work (September 2019). The site of Lefkada is a vibrant cultural background that creates the necessary references to investigate the issue of reuse, due to the building section of the Lefkada Agricultural Cooperative Winery, which ceased to operate in the 1980s and has since become the dead nucleus of the once thriving agricultural production of the island.

The proposal concerns the reopening of the old TAOL winery in the context of a modern, complex production model, which includes the creation of visitable production spaces in conjunction with new building units for cultural and socio-productive operations.

The building program includes, in addition to the production area (storage, crushing, bottling and aging), wine tasting and recreation areas where the visitor monitors the process and tastes the final result. The composition extends westward with the incorporation of showrooms and lab spaces. The public can participate in art workshops, be trained in the arts and skills and implement ideas, artistic or business, with the contribution of scientific personnel on the floor. Public space is the most important pillar of social interaction and operates in a unified way, connecting the individual synthetic

modules at the square level. Finally, a module of light outdoor market units is added with the aim of daily activating society within the site.

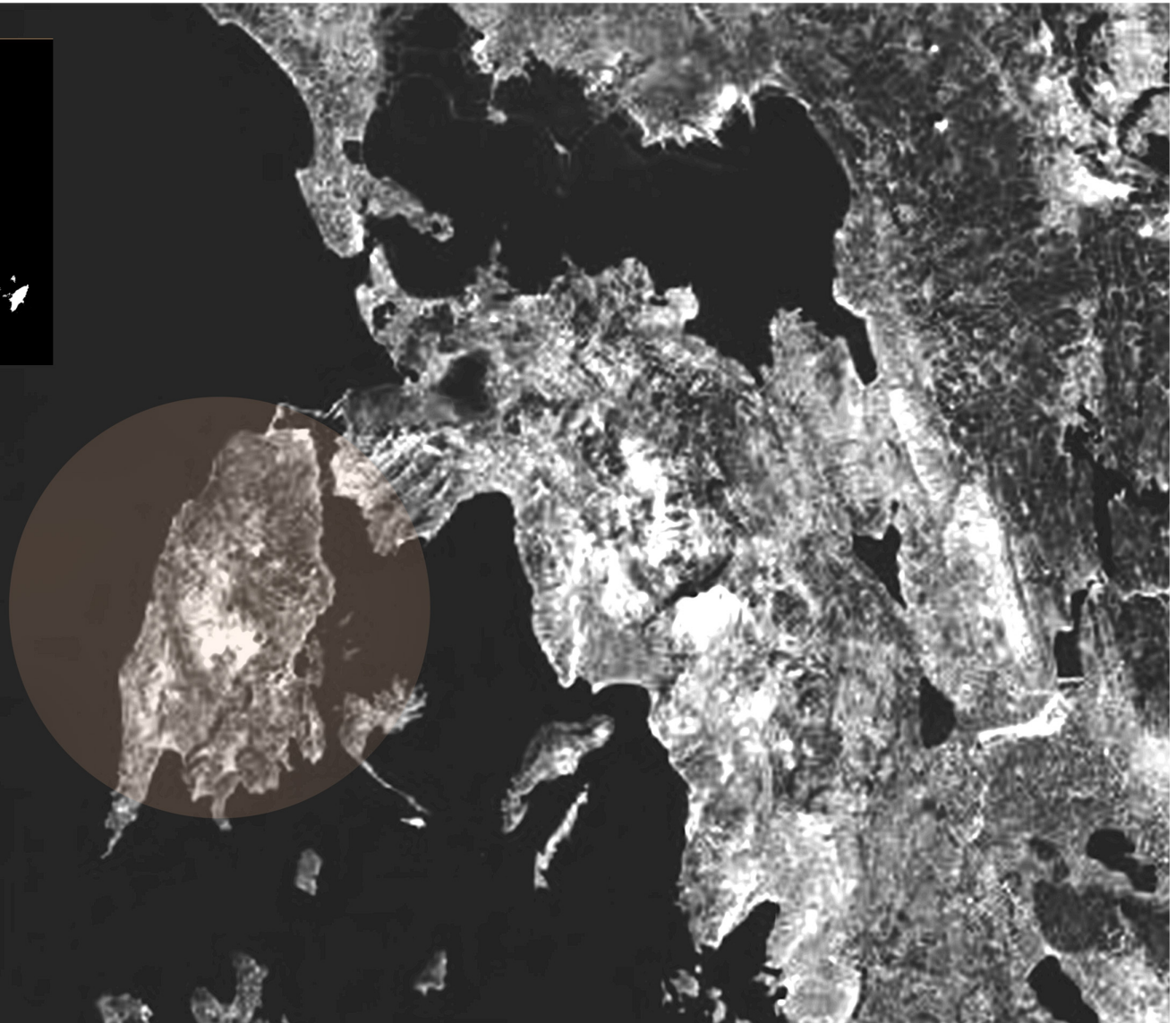
Γενικά ιστορικά και λαογραφικά στοιχεία

Η Λευκάδα είναι το 4ο σε μέγεθος από τα νησιά του Ιονίου. Βρίσκεται απέναντι από τη Βορειοδυτική Ακαρνανία από την οποία τη χωρίζει μια αβαθής λιμνοθάλασσα και μια στενή διώρυγα. Η έκταση της είναι 302,5 τ.χ. και ο σημερινός πληθυσμός της είναι 23.000 κάτοικοι περίπου (απογραφή 2011).

Η Λευκάδα είναι ένα νησί με μεγάλη πνευματική παράδοση. Η γεωγραφική της θέση - όπως και των άλλων νησιών του Ιονίου - της εξασφάλισε μια πιο στενή σχέση με τη Δύση στα χρόνια που η ηπειρωτική Ελλάδα γνώριζε τον πνευματικό μεσαίωνα της τουρκοκρατίας.

Ο ιδιότυπος επανησιακός πολιτισμός, αλλά και η ξεχωριστή φυσιογνωμία του νησιού που το κατακλύζει ο «βόγγος απ' τα πέλαγα ο βόγγος απ' τα πεύκα», έδωσαν τη δυνατότητα στη Λευκάδα να γεννήσει και να εκθρέψει μερικές από τις πιο αισθαντικές ποιητικές ψυχές. Εδώ γεννήθηκαν ή από δω κατάγονται κορυφαίοι καλλιτέχνες και επιστήμονες με πανελλήνια αναγνώριση και διεθνή καταξίωση και προβολή.

ΘΕΣΗ ΣΤΟ ΧΑΡΤΗ

Επαγγέλματα και ασχολίες του τόπου

Η γεωργία υπήρξε για αιώνες η κυριότερη ενασχόληση των κατοίκων της Λευκάδας και η πιο σημαντική δραστηριότητα απ' όσες εξασφάλιζαν την επιβίωσή τους. Προσφιλείς και προσοδοφόρες αγροτικές εργασίες ήταν η καλλιέργεια της ελιάς - κυρίως στα πεδινά - και η αμπελοκαλλιέργεια - στα ορεινά του νησιού - μια ασχολία αγαπητή στους Λευκαδίτες από την αρχαιότητα. Πολλοί αρχαίοι συγγραφείς - όπως ο Πλίνιος ο Πρεσβύτερος (23-79 μ.Χ.) και ο Αθήναιος (160-250 μ.Χ.), ο συγγραφέας των «Δειπνοσοφιστών» - κάνουν αναφορές στο ονομαστό λευκαδίτικο κρασί. Εκτός από τις γεωργικές εργασίες, άλλες σημαντικές βιοποριστικές ασχολίες των κατοίκων ήταν η κτηνοτροφία και η αλιεία και - κατ' ακολουθία - το εμπόριο και οι πρακτικές τέχνες της καθημερινότητας.

Από την καθαρά γεωργική και κτηνοτροφική απασχόληση των κατοίκων προέκυψαν, παγιώθηκαν και δημιούργησαν τη δική τους παράδοση επαγγέλματα αυτονόητα στις μικρές αγροτικές κοινωνίες: του ζευγά, του θεριστή και του αλωνιστή, του μυλωνά, του λιοτρουβιάρη, του σκαφτιά, του χτίστη, του καμινέρη. Τα υπόλοιπα παραδοσιακά επαγγέλματα - του τσαγκάρη, του μαραγκού, του βαρελά, του σιδερά, του ράφτη και του εμπόρου - πλαισίωναν και συμπλήρωναν τα κύρια βιοποριστικά επαγγέλματα των φαμελιών. Η σημαντικότερη δραστηριότητα οικοτεχνικού χαρακτήρα - που άνθισε ιδιαίτερα στο παρελθόν και επιβιώνει ως τις μέρες μας - είναι η τέχνη του κεντήματος και του

υφαντού, που αναπτύχθηκε σε αρκετούς ορεινούς οικισμούς και κυρίως την Καρυά, που έχει διατηρήσει σε μεγάλο βαθμό την παράδοση και τα έθιμα της. Τα περίφημα καρσάνικα κεντήματα - για τα οποία φημίζεται - είναι ένα μοναδικό είδος κεντητικής τέχνης, που καλλιέργησε η Μαρία Σταύρακα ή Κουτσοχέρω, όπως την έλεγαν λόγω της αναπηρίας της. Η τεχνική της γνώρισε μεγάλη απήχηση και διαδόθηκε έξω από τα όρια του νησιού, ακόμα και στο εξωτερικό. Εξαιρετικά είναι και τα υφαντά της περιοχής, φτιαγμένα με ασυνήθιστα μοτίβα και περισσή δεξιοτεχνία. Σήμερα ένα μεγάλο ποσοστό του πληθυσμού απασχολείται στον τριτογενή τομέα και λιγότερο στο δευτερογενή, ενώ ο πρωτογενής τομέας έχει σημειώσει σημαντική μείωση. Το νησί της Λευκάδας έχει μετατραπεί λοιπόν σήμερα σε έναν τόπο δραστηριοποίησης επιμέρους υπηρεσιών, ενώ ο πρωτογενής παραγωγικός πυρήνας έχει υποστεί σημαντική διάσπαση, λόγω και της ευρείας μεταβολής του νησιού σε τουριστικό προορισμό.

Μουσική ποικιλομορφία

Οι μουσικές προτιμήσεις των διαφόρων περιοχών του νησιού αντικατοπτρίζουν και την πολιτιστική του ανομοιογένεια. Τα χωριά ακούνε λαϊκά και ρεμπέτικα - αποτέλεσμα της μόνιμης επαφής που είχαν με τη Ρούμελη. Η πόλη προτιμά μουσική με χορωδίες και μαντολινάτες, δείγμα της στενής σχέσης της με την Ιταλία, αφού σ' όλη τη διάρκεια της Ενετοκρατίας, κι ως την ένωση με την Ελλάδα, τα παιδιά των

πλούσιων οικογενειών σπούδαζαν ιατρική ή νομική στην Ιταλία και έφερναν, όταν γύριζαν, μαζί τους τον πολιτισμό και τις αξίες της Δύσης. Οι Ενετοί απ' την άλλη, προωθούσαν την κουλτούρα τους σε όλα τα Επτάνησα, με συνέπεια ακόμα και σήμερα να είναι ευδιάκριτη η μεγάλη επιρροή τους στη μουσική παιδεία. Η Λευκάδα έχει την αρχαιότερη (μετά την Κέρκυρα) Φιλαρμονική της Ελλάδας (1850). Το δραστήριο Σωματείο συνέβαλε στην ανάπτυξη της μουσικής παιδείας των Λευκαδιτών ενώ έδωσε το παρόν σε σπουδαία ιστορικά γεγονότα, όπως η Ένωση των Επτανήσων το 1864, οι πρώτοι Ολυμπιακοί Αγώνες της Αθήνας το 1896, η Μεσολυμπιάδα του 1906, κ.ά. Το 1983 της απονέμεται το βραβείο της Ακαδημίας Αθηνών. Στη Φιλαρμονική λειτουργεί Μουσική Σχολή, Μπάντα, Μπαντίνα και Μουσικά Σύνολα. Στη Λευκάδα, επίσης, δραστηριοποιούνται συγκροτήματα παραδοσιακών χορών, χορωδίες και μαντολινάτες με πανελλήνια, αλλά και διεθνή προβολή.

Δημήτρη Σπ. Τσερέ, Φιλολόγου

" Ο Επτανησιακός πολιτισμός ως στοιχείο της περιφερειακής ανάπτυξης και συνοχής "

A. Ορισμοί και περιορισμοί

Απ' τις τρεις έννοιες του τίτλου (Επτανησιακός πολιτισμός, περιφερειακή ανάπτυξη, συνοχή), προβλήματα ορισμού έχουν όχι μόνο οι δύο τελευταίες αλλά και η πρώτη. Χωρίς στοιχειώδη όμως ορισμό της καθίσταται δύσκολη η περαιτέρω ανάλυση και η σχέση της με τις δύο επόμενες. Ας βάλουμε τα πράγματα σε μια σειρά.

Στη βάση κάθε πολιτισμού κανονικά υπόκειται η ύπαρξη ενός συλλογικού σώματος, που τον παράγει, και η ύπαρξη μιας θεσμικής ή διοικητικής-κρατικής οντότητας εντός των ορίων της οποίας το συλλογικό αυτό σώμα δρα. Εντός του κοινού πολιτισμικού γενικού πλαισίου αυτονόητη είναι η ύπαρξη των ετεροτήτων. Στην περίπτωση του «Επτανησιακού πολιτισμού» το συλλογικό σώμα είναι ένα τμήμα της Ελληνικής κοινωνίας, το οποίο κάτω από τον κυρίαρχο έχει τη δική του κοινοτική οργάνωση και κάποια μέλη του, κυρίως της ανώτερης τάξης, μετέχουν ως αξιωματούχοι στη διοικητική-κρατική οργάνωση των κυριάρχων. Και η κρατική-διοικητική οντότητα είναι μια ενότητα που την επέβαλαν οι ξένοι κυρίαρχοι και που αρχικά μεν ήταν αρκετά χαλαρή αλλά πάντως δημιούργησε στις κοινωνίες των επτά νησιών ιστό εσωτερικής οργάνωσης που ενίσχυσε την ανάδυση της συνείδησης μιας νησιωτικής

ενότητας: αυτή η συνείδηση επέβαλε τη μετάβαση στη μορφή ενιαίου κράτους στο διάστημα 1800-1864.

Ο «Επτανησιακός πολιτισμός», λοιπόν, είναι ένα πραγματικό αποτέλεσμα στα πλαίσια μιας διοικητικής ενότητας, που επέβαλαν εκ των άνω οι ξένοι κυρίαρχοι, η οποία παύει να υφίσταται με την ενσωμάτωση των Ιονίων Νήσων στον εθνικό κορμό και ανασυντίθεται τα τελευταία χρόνια, μέσα σε πολύ διαφορετικές συνθήκες πια, με την μορφή της διοικητικής περιφέρειας.

Η κατάργηση της Επτανησιακής κρατικής οντότητας όμως δεν έσβησε τη συνείδηση της ενότητας, βασικά της πολιτισμικής. Οι αδράνειες του παρελθόντος συνεχίζουν: αν και με φθίνουσα τάση, το πολιτιστικό μόρφωμα των Επτανήσων αντιστάθηκε και επεβίωσε ανανεούμενο ως η δυτική συνιστώσα του Νεοελληνικού πολιτισμού που δεν την αποσύνθεσαν ούτε οι τοπικές ετερότητες ούτε η κεντρική τάση για ομοιομορφία. Και αυτό συνέβη όχι μόνο στον προνομιακό (για τις αδράνειες) χώρο του πολιτισμού (π. χ. της τέχνης)-και στο χώρο του «πραγματικού», π. χ. της οικονομίας (κίνηση εμπορευμάτων, θαλάσσιοι δρόμοι, κλπ) οι ιδιοτυπίες συνεχίστηκαν.

Εδώ να διευκρινίσουμε ότι η παρούσα χρήση της έννοιας «πολιτισμός» (της οποίας θα εξετάσουμε τις επιπτώσεις στην περιφερειακή ανάπτυξη και τη συνοχή) δεν είναι η επιστημονική (δεν περιλαμβάνει δηλαδή σύμπαντα τα επιτεύγματα μιας κοινωνίας)-είναι η συνήθης: εντάσσουμε σ' αυτήν τα δημιουργήματα ορισμένων τομέων της ανθρώπινης ζωής, του «πνευματικού», του «καλλιτεχνικού»,

του «επιστημονικού»- και του «λαϊκού πολιτισμού». Και στην περίπτωση μας η χρήση αυτή είναι πιο κοντά στην πραγματικότητα: η κοινότητα του Επτανησιακού πολιτισμού είναι πιο έντονη και διακριτή στα πολιτιστικά μορφώματα, στα οποία έφθασαν οι νησιώτικες κοινωνίες, κυρίως οι κοινωνίες των πόλεων

Υπό τον περιορισμό της ανωτέρω παρατήρησης οι κύριοι επί μέρους τομείς του «Επτανησιακού πολιτισμού», που συνιστούν αφ' ενός την δική του εσωτερική ενότητα και αφ' ετέρου την ιδιαιτερότητα του-σε σχέση με το εθνικό κέντρο-και θα αποτελέσουν τη βάση του προβληματισμού μας στην παρούσα περίπτωση είναι:

- Η Ζωγραφική και η Μουσική: και στις δύο έχουν υιοθετηθεί οι ομόλογες δυτικές επιδράσεις που τις διαφοροποιούν καθαρά από τις αντίστοιχες του Ελλαδικού χώρου.
- Η Λογοτεχνία: η Επτανησιακή Σχολή είναι αυτοφυές δημιούργημα του ιονίου χώρου, διαποτισμένη από το Σολωμικό παράδειγμα που της δίνει το ενοποιό στοιχείο και τη διαφορά από το εθνικό κέντρο και στο θεματικό πεδίο και στο γλωσσικό. Η Σχολή έχει πρόδρομο της την προσωπομική παράδοση και συνέχεια της, μέχρι την 3η δεκαετία του 20ου αιώνα, την Κερκυραϊκή Σχολή με τον Ντίνο Θεοτόκη τελευταίο σημαντικό εκπρόσωπο. Στο ζακυνθινό δίδυμο Σολωμού - Κάλβου η Λευκάδα έχει να παρουσιάσει το Βαλαωρίτη και το Σικελιανό.

- Η Γλώσσα που είναι ίσως το πιο χαρακτηριστικό στοιχείο ιδιαιτερότητας του Επτανησιακού πολιτισμού -όχι μόνο στη λογοτεχνική της εκδοχή, που την αντιδιαστέλλει από την αντίστοιχη του Ελλαδικού χώρου, αλλά σε όλες τις εκφάνσεις της.
- Η Εκπαίδευση, που είναι προσανατολισμένη στη Δύση και η οποία διαμορφώνει τις τοπικές κοινωνικές και πολιτικές elites. Πρώτος ο ιόνιος χώρος αποπειράται τη δημιουργία ενιαίου εκπαιδευτικού συστήματος από τα πρώτα χρόνια της Αγγλικής Προστασίας.
- Η λίγο-πολύ κοινή σε όλα τα νησιά Αρχιτεκτονική
- Τα δρώμενα του λαϊκού πολιτισμού, περισσότερο του αστικού αλλά και του αγροτικού.

Τοπικά Προϊόντα

Αναπόσπαστο κομμάτι της πολιτιστικής κληρονομιάς της Λευκάδας είναι και η πατροπαράδοτη κουζίνα και τα παραδοσιακά της προϊόντα.

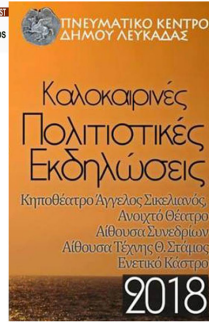
Μέλι από το θυμάρι που φυτρώνει στο Δράγανο και Αθάνι, παστέλια και μαντολάτα, σουμάδα (αναψυκτικό από πικραμύγδαλο), λικέρ όπως το ροζολί, η μέντα, το τριαντάφυλλο, παραδοσιακή λαδόπιτα, λαδοκούλουρα, λάδι από τις υπεραιωνόβιες ελιές, φακές από την Εγκλουβή, σαλάμι αέρος και λουκάνικα, αβγοτάραχο από το ιβάρι της λιμνοθάλασσας, λευκό και κόκκινο κρασί είναι προϊόντα της λευκαδίτικης γης που αξίζει να δοκιμάσει κανείς.

Ειδικά το κρασί που παράγεται από τη σπάνια ποικιλία «Βερτζαμί» ή barzamino, (που προφανώς έφεραν μαζί τους οι Βενετσάνοι το 1684), καλλιεργείται στους Δήμους Σφακιωτών, Καρυάς, Απολλωνίων και Ελλομένου σε υψόμετρα από 200 μ. έως 700 μ. και θεωρείται από τις καλύτερες ποικιλίες που βγάζει η χώρα μας Άλλες ποικιλίες λευκαδίτικου κρασιού είναι το γιοματάρι, μαύρο γλυκό, το κεροπάτι, το λευκό και το λάγκερο, απαλό και ελαφρύ κρασί. Από τα αρχαία χρόνια η αμπελοκαλλιέργεια αποτελούσε μια από τις πιο προσφιλείς και προσοδοφόρες αγροτικές εργασίες, κυρίως στα ορεινά και λιγότερο στα πεδινά του νησιού. Πολλοί αρχαίοι συγγραφείς αναφέρονταν στο

λευκαδίτικο κρασί, όπως ο Πλίνιος ο Πρεσβύτερος (23-79 μ.Χ.) και ο Αθήναιος (160-250 μ.Χ.) στο έργο του «Δειπνοσοφισταί».

Στο Νομό δραστηριοποιείται η Ένωση Αγροτικών Συνεταιρισμών Λευκάδας που ιδρύθηκε το 1915 με την επωνυμία «ΤΑΟΛ» και προσφέρει προϊόντα αποκλειστικά από τη Λευκάδα, τα οποία διακρίνονται για τα ποιοτικά χαρακτηριστικά τους, όπως λευκά και κόκκινα κρασιά που παράγονται κύρια από τις ποικιλίες σταφυλιών «Βαρδέα» και «Βερτζαμί» αντίστοιχα, καθώς και έξτρα παρθένο ελαιόλαδο. Τα ψάρια και γενικότερα τα θαλασσινά προϊόντα είναι επίσης αρίστης ποιότητας προερχόμενα από τους γύρω κόλπους και το Ιόνιο Πέλαγος, τις περισσότερες φορές με παραδοσιακούς τρόπους αλιείας. Αυτό όμως που μαγεύει τον επισκέπτη είναι τα τοπικά χειροτεχνήματα, υφαντά, και τα φημισμένα λευκαδίτικα κεντήματα απaráμιλλης ομορφιάς.

Περίφημα είναι τα κεντήματα της Καρυάς, με μια ιδιαίτερη τεχνική κεντήματος που δεν απαντάται σε καμιά άλλη περιοχή της Ελλάδας. Το κέντημα της Καρυάς, η γνωστή «Καρσάνικη βελονιά» είναι μία τεχνική κεντήματος εντελώς διαφορετική από κάθε άλλη βελονιά στον ελλαδικό χώρο και πέραν αυτού. Αποτελεί σύλληψη και δημιουργία των γυναικών της Καρυάς όπου πήρε και το όνομά της. Επίσης και το πλέξιμο δαντέλας συνήθως λευκής σε διάφορα μεγέθη, ακόμη και για κουβέρτες με σχέδια που έχουν τις ρίζες τους στη βυζαντινή εποχή ακόμα.

ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΟΔΗΓΟΣ

Καλοκαίρι 2019

Στα χωριά της Λευκάδας

Απόλλων Καρυάς

29/6: 1η Γιορτή Παραδοσιακών Χορών Νεανικών Χορευτικών

28/7: Εθελοντική αιμοδοσία

3-4/8: Χωριάτικος Γάμος στην πλατεία της Καρυάς, ώρα 21.30

16/8: Παρουσίαση παλιών λιτροβιών στα Παλαιοδραγάτα, ώρα 19.00

Πολιτιστικός Σύλλογος Πηγαδοσάνων

6/7: Παρουσίαση παιδικών χορευτικών

20/7: Γιορτή κρασιού στη Λαγκάδα

24/8: Λαϊκή βραδιά στη πλατεία

Πολιτιστικός Σύλλογος Νικιάνας "Οι Σκάρτοι"

14/7: Γιορτές μνήμης & τιμής στο λιμάνι της Νικιάνας στις 21.00

Πολιτιστικός Σύλλογος Βλυκού-Γενίου "Θέαλος"

8 & 9 /8: Βαλουρίτσεια 2019 - Αφιέρωμα στη ποίηση Σαπφώ

1η Μέρα: Ομιλία για την ζωή & το έργο της ποιήτριας στη βεράντα της βιβλιοθήκης Βλυκού στις 20.00

2η Μέρα: Επίσκεψη στο φάρο Λευκάτας & απαγγελίες ποιημάτων στις 18.00

14/8: Βραδιά πανσελήνου με μουσική στο δημοτικό σχολείο Βλυκού στις 21.00

25/8: Βραδιά αφιερωμένη στους παλιούς μισθιές του Δημοτικού σχολείου Βλυκού-Γενίου «Ας μιλήσουμε λευκαδίτικα» με αφορμή το ψηφιακό λεξικό «Λευκαδίτικο γλωσσικό ιδίωμα» στις 19.00

Κατασκευή κτιρίων

Το λευκαδίτικο δομικό σύστημα μοναδικό στην Ελλάδα και την Ευρώπη είναι χαρακτηριστικό δείγμα αντιπροσωπευτικής αντισεισμικής κατασκευής και γι' αυτό έχει προκαλέσει ζωνρό ενδιαφέρον στην κοινότητα των ευρωπαίων μηχανικών. Οι σεισμοί αλλά και το σαθρό έδαφος πάνω στο οποίο χτίστηκε η παλιά πόλη της Λευκάδας δημιούργησαν την ανάγκη να επινοηθεί ένας νέος τρόπος οικοδόμησης, ανθεκτικός στις βίαιες δονήσεις, που βασίστηκε κατά κύριο λόγο στην εκτεταμένη χρήση του ξύλου ιδανικού υλικού για αντισεισμικές κατασκευές.

Ολόκληροι κορμοί αγριόδεντρων αλείφονταν με κατράμι και πίσσα και τοποθετούνταν στα θεμέλια σε όλο το μήκος και πλάτος της οικοδομής. Το ξύλινο υλικό της μελλοντικής κατασκευής το τοποθετούσαν για ορισμένο χρονικό διάστημα μέσα στη λάσπη της λιμνοθάλασσας που βρίσκεται κοντά στη Χώρα. Οι κορμοί σκεπάζονταν με μίγμα τριών διαφορετικών υλικών από ψιλή άμμο, πελεκητές πέτρες και σκόνη πορσελάνης. Η θεμελίωση αυτή παρουσίαζε σημαντικό βαθμό σταθερότητας γιατί, σε περίπτωση σεισμού, μπορούσε να κινηθεί σαν ενιαίο σύνολο. Η πιθανότητα να διαρραγεί ή να καθιζήσει τμηματικά γινόταν, μ' αυτόν τον τρόπο, ελάχιστη.

Μετά τη θεμελίωση κατασκευάζονταν οι λίθινοι τοίχοι του ισογείου που τελείωναν στα ανοίγματα των θυρών και των παραθύρων. Στην εξωτερική πλευρά τους κυρίως στα σημεία μεταξύ των ανοιγμάτων

τοποθετούνταν σίδερα που αγκιστρώνονταν στο ξύλινο πάτωμα του πρώτου ορόφου για να συγκρατηθεί η ξύλινη κατασκευή πάνω στη λιθοδομή του ισογείου κι έτσι «να δέσει» ολόκληρο το οικοδόμημα.

Αν η κυρίως κατασκευή του ισογείου ήταν λίθινη, η αντίστοιχη του πρώτου ορόφου βασιζόταν πιο πολύ στη χρήση του ξύλου. Οι μαστόροι ένωναν τα μαδερόξυλα στις τέσσερις γωνίες της λιθοδομής για να αρχίσει η ξύλινη κατασκευή, συνδέοντάς τα μεταξύ τους στις γωνίες με ειδικούς αρμούς καρφωμένους με ξύλινα χειροποίητα καρφιά από σκληρό ξύλο υλικό πιο ευλύγιστο στους κραδασμούς του σεισμού. Τα ξύλινα οριζόντια δοκάρια στρώνονταν παράλληλα και τοποθετούνταν σε ειδικές υποδοχές του λίθινου τοίχου ή πάνω στα μαδέρια που ήταν στρωμένα κατά μήκος του τοίχου, φέροντας το πάτωμα του ορόφου. Όταν το απαιτούσε η κατασκευή, τα μαδέρια διαπερνούσαν τον τοίχο εγκάρσια και κάποτε προεξείχαν, σχηματίζοντας έναν ξύλινο πρόβολο για να στηριχτεί ο εξώστης.

Με το τελείωμα της πατωσιάς στήνονταν τα ξύλα για την κατασκευή του τοίχου του πρώτου ορόφου, με μια τεχνοτροπία που λέγεται τσατουμάς. Η κατασκευή άρχιζε με την τοποθέτηση τεσσάρων κορμών στις γωνίες, που στην κορυφή και στη βάση τους στερεώνονταν με χοντρά καρφιά, τα μπρατσόλια, που σχημάτιζαν δύο ορθές γωνίες. Η κατασκευή αυτή έκανε το σπίτι ευλύγιστο για να αντέξει στους σεισμούς και σχημάτιζε την «υποδομή» για την ολοκλήρωση της κατασκευής με την τοποθέτηση των άλλων, μικρότερων, βοηθητικών ξύλων. Έτσι άρχιζε το πλέξιμο της ξυλοδεσιάς που έδινε στο κτίριο

το ιδιαίτερο ύψος, την ιδιορρυθμία αλλά και την ελαφράδα του. Τα ενδιάμεσα ανοίγματα που άφηνε η ξυλοδεσιά συμπληρώνονταν με κομμάτια τούβλων ενωμένων με λάσπη από άμμο, ασβέστη και πορσελάνη, που προστάτευαν την πλατιά επιφάνεια του ξύλινου τοίχου από τις σεισμικές δονήσεις κι έτσι αποφεύγονταν «κατακριμνήσεις», παραμορφώσεις και καταστροφές. Τέλος τοποθετούνταν η οροφή του σπιτιού, που ήταν κι αυτή ξύλινη.

Ένα από τα βασικότερα στοιχεία της ξύλινης αντισεισμικής κατασκευής ήταν η επιστήλωσή του από το έδαφος του ισογείου μέχρι το πάτωμα του πρώτου ορόφου μ' ένα δεύτερο ξύλινο σύστημα από κολόνες. Στις πλευρές του εσωτερικού λίθινου τοίχου ύψωναν οι μαραγκοί χοντρές κολόνες που τις ένωναν με τα ήδη τοποθετημένα μαδέρια του πατώματος του πρώτου ορόφου. Η τοποθέτηση γινόταν σε μικρή απόσταση από τη λίθινη κατασκευή, ώστε να αποφεύγεται η σύγκρουση της κατασκευής με τον πέτρινο τοίχο σε περίπτωση σεισμικών δονήσεων. Αυτός ήταν ο λεγόμενος «αντισεισμικός αρμός». Οι βαριές ξύλινες κολόνες τοποθετούνταν ανά τέσσερα μέτρα, τόσο στο μήκος των πλευρικών τοίχων όσο και στον ενδιάμεσο χώρο του ισογείου, κάτω από το κεντρικό μαδέρι που στηρίζε το πάτωμα του ορόφου. Με το βοηθητικό αυτό επιστήλωμα, σε περίπτωση σεισμού μπορούσε να καταρρεύσει από τη δόνηση ο εξωτερικός λίθινος τοίχος του ισογείου, πάντα όμως προς την πλευρά το δρόμου και ποτέ προς το εσωτερικό του κατωγείου. Έτσι ολόκληρη η ξύλινη κατασκευή του σπιτιού άντεχε στα τραντάγματα και στις βίαιες ωθήσεις.

Με τα χρόνια και τις συχνές καταστροφές από τους σεισμούς, οι κάτοικοι που ξανάφτιαχναν τα σπίτια τους με τα ίδια υλικά φρόντιζαν το πάνω τμήμα να είναι ελαφρύ και το κάλυπταν με λαμαρίνα που συνήθιζαν να βάζουν σε απαλά χρώματα. Αυτή η τεχνική διατηρείται μέχρι σήμερα και πολλά είναι τα σπίτια στο ιστορικό κέντρο της πόλης που έχουν ακόμα λαμαρίνες.

Τα παλιά αρχοντικά και τα πλούσια αστικά σπίτια είχαν τζάκι και ήταν χτισμένα σε μεγάλα οικόπεδα με αυλές και εντυπωσιακές εξώθυρες. Ένα σπίτι που αντιστοιχεί σ' αυτή την περιγραφή είναι η περίφημη οικία Ζουλίνου, όπου σήμερα στεγάζεται η Δημόσια Βιβλιοθήκη και η Συλλογή Μεταβυζαντινών Εικόνων Επτανησιακής Τέχνης.

Το λευκαδίτικο σπίτι με το ελαφρό υλικό του, το ξύλο, δεν επιβάλλεται με το βάρος του ούτε εντυπωσιάζει σαν κτίσμα με τον όγκο του. Είναι λιτό στην έκφρασή του, ελαφρό στο αρχιτεκτονικό του σχήμα και απέριπτο στην εξωτερική του εμφάνιση. Ωστόσο, έχει εκείνη την κατασκευαστική ευστάθεια και πληρότητα που δεν αλλοιώθηκε από εξωγενείς επιρροές. Έτσι διατηρήθηκε μια πρακτική αιώνων, κρατώντας ζωντανή τη δομική παράδοση της Λευκάδας.

Χαρά Παπαδάτου: «Λευκάδα: ερευνώντας»

Δήμος Μαλακάσης: «Τα παλιά σπίτια της Λευκάδας»

Φωτογραφίες του οικοπέδου και του κτιρίου

ΚΤΙΡΙΟ ΤΑΟΛ

Ιστορία

Το ΤΑΟΛ (Ταμείο Αμύνης Οινοπαραγωγών Λευκάδας) ιδρύθηκε το 1915 ακολούθησε τη κοινή πορεία του Συνεταιριστικού κινήματος στην Ελλάδα με τεράστια συμμετοχή στην τοπική κοινωνία όχι μόνο σε οικονομικό επίπεδο αλλά και σε ευρύτερο κοινωνικο-πολιτιστικό, με τις κάθε είδους δραστηριότητες και συμμετοχές της. Για πολλές δεκαετίες αποτέλεσε το μοναδικό σημείο οικονομικής στήριξης των αγροτών, ιδιαίτερα των σταφυλοπαραγωγών για λογαριασμό των οποίων γινόταν η συγκέντρωση των σταφυλιών.

Η αμπελοκαλλιέργεια στην Λευκάδα παίρνει μεγάλη έκταση μετά το 1870, ως συνέπεια της καταστροφής στην Γαλλία. Έτσι η ζήτηση αυξάνει την παράγωγή (από 1.220.512 οκάδες το 1800 σε 4.425.000 οκάδες το 1892) και την τιμή του λευκαδίτικου κρασιού και το καθιστά ως το σπουδαιότερο προϊόν του νησιού. Η οινική κρίση που ξεσπά το 1892 σε όλες τις αμπελουργικές περιοχές, στην Λευκάδα είναι τεράστια και συνεχώς επεκτεινόμενη μέχρι το 1908-1910.

Ο περονόσπορος κατέστρεψε τα αμπέλια και αυτόματα σταμάτησαν οι εξαγωγές προς Ιταλία και Γαλλία, με τους παραγωγούς να είναι σε δεινή οικονομική θέση. Αυτό είχε ως συνέπεια την αντίδραση

των παραγωγών κάνοντας μαχητικά συλλαλητήρια ζητώντας την λύση των προβλημάτων τους, τα οποία αντιμετωπίστηκαν με καταστολή και με τη δύναμη των όπλων.

Την περίοδο 1915-1916 άρχισαν να ιδρύονται στα χωριά της Λευκάδας οι πρώτοι επίσημοι πρωτοβάθμιοι συνεταιρισμοί (Αγίου Πέτρου, Σφακιωτών, Καρυάς, Λαζαράτων). Το 1915 ιδρύθηκε ο δευτεροβάθμιος συνεταιρισμός με την επωνυμία «ΤΑΜΕΙΟ ΑΜΥΝΗΣ ΟΙΝΟΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΛΕΥΚΑΔΑΣ» ή «ΤΑΟΛ». Ο δευτεροβάθμιος συνεταιρισμός αυτός είναι η πρώτη ένωση συνεταιρισμών της Ελλάδας και αποτελούσε ένωση ειδικού σκοπού για τους σταφυλοπαραγωγούς. Πρωτεργάτης στους αγώνες των παραγωγών ήταν ο Πέτρος-Φίλιππος Πανάγος (Γιατρός και Βουλευτής Λευκάδος) ο οποίος ίδρυσε το «ΤΑΟΛ» και υποστήριξε θερμά την λειτουργία του στα πρώτα του βήματα. Το πρώην οινοποιείο του ΤΑΟΛ στο Κάστρο αποτελεί τοπόσημο για τη Λευκάδα, λόγω της ιστορικής του σημασίας και της στρατηγικής του θέσης, καθώς είναι το πρώτο κτίριο που συναντά κανείς φτάνοντας στο νησί. Το οινοποιείο στο Κάστρο λειτουργεί από το 1949 και αποτελείται από δυο τμήματα. Το πρώτο ξεκίνησε τη λειτουργία του το 1949 και αποτελούνταν από χώρο για δεξαμενές για την ζύμωση και αποθήκευση του κρασιού. Το δεύτερο προστέθηκε στην δεκαετία του 1980 μέσα στο οποίο στεγάστηκαν νέες δεξαμενές και το τμήμα εμφιάλωσης.

Το ΤΑΟΛ αποτελεί μια από της πιο παλιότερες τοποθεσίες της πόλης και το πρώτο οινοποιείο της Ελλάδας . Βρίσκεται στο βόρειο τμήμα της Λευκάδας στην παραλία του Κάστρου και ανατολικά σήμερα

βρίσκεται το εγκαταλειμμένο τουριστικό περίπτερο. Ν.Δ βρίσκεται η λιμνοθάλασσα Παλιώνει Ν.Α το κάστρο της Αγίας Μαύρας όπου προς τα Δ εκτείνεται αμμώδης παραλία μήκους 3 μίλια 1μίλ. Δυτικά είναι το Ακρωτήριο Γυράπετρα. Ακολουθεί στην συνέχεια ο κόλπος του Αγίου Ιωάννη ο οποίος είναι ανοιχτός από Β.Δ. έως Β.Α. Το ΤΑΟΛ καταλαμβάνει 4.000 τμ. Συνδέεται έμμεσα με την πλωτή γέφυρα που ενώνει τον νομό της Λευκάδας με την Ακαρνανία. Μπορεί κανείς να θεωρήσει την περιοχή του ΤΑΟΛ σαν βιτρίνα για την πόλη της Λευκάδας εφόσον είναι η πρώτη τοποθεσία που γίνεται αντιληπτή.

Γενικά στοιχεία παλιού κτιρίου και οικοπέδου

Το ΤΑΟΛ βρίσκεται στο Βόρειο άκρο του νησιού και περιβάλλεται από την θάλασσα του Ιονίου, από την λιμνοθάλασσα Παλιώνης και Αμβλώνης και από μια λεπτή λωρίδα που το συνδέει με το κύριο κομμάτι του νησιού. Η έκταση στην οποία βρίσκεται η κτιριακή εγκατάσταση του ΤΑΟΛ παρουσιάζει σημεία εγκατάληψης ,έλλειψης φωτισμού και χώρων καθαριότητας. Το κτίριο παρουσιάζει έντονα σημεία φθοράς λόγω παντελής ελλειψης συντήρησης. Ο περιβάλλοντας χώρος δεν είναι περιφραγμένος και δεν έχουν τοποθετηθεί όρια σε αυτόν κατά συνέπεια εντοπίζεται ελλειπέστατη ασφάλεια των εγκαταστάσεων του ΤΑΟΛ. Ενας λόγος ωστόσο που δεν εγινε η περίφραξη μπορεί να

θεωρηθεί και η παραλία η οποία βρίσκεται στο πίσω κομμάτι του κτιρίου, για να γίνεται δηλαδή πιο εύκολα προσβάσιμη τους καλοκαιρινούς μήνες.

Ο περιβάλλοντας χώρος αποτελεί μια αρνητική εικόνα για κάθε επισκεπτή. Αν και θεωρείται ένας σημαντικός βιοτόπος αποτελεί εστία μόλυνσης αλλά και μεγάλο βαθμό επικυδινότητας για τα νέα παιδιά και τους τουρίστες.

Το κτίριο της Ένωσης Γεωργικών Συνεταιρισμών Λευκάδας στη θέση Γύρα- Κάστρο, είναι κατασκευασμένο σε τρεις φάσεις, η πρώτη περί το 1950 και τρίτη το 1971. Τα κτίρια της πρώτης φάσης έχει γενικές διαστάσεις 23,15x34,50μ. Σε αυτό προστέθηκε αργότερα μικρό τμήμα διαστάσεων 6,60x17,00μ. προς τα δυτικά. Η τρίτη επέκταση του 1971 έγινε προς τα ανατολικά με ένα κτίριο γενικών διαστάσεων 24,60x34,55μ. Τα δύο κτίρια βρίσκονται σε επαφή και ο εσωτερικός χώρος που προκύπτει είναι συνεχής. Και τα δύο μεγάλα κτίρια αποτελούνται εσωτερικά από δύο μεγάλες ενότητες: Τον αποθηκευτικό χώρο των δεξαμενών, και τους υποστηρικτικούς χώρους. Η συνολική επιφάνεια που καταλαμβάνει το κτίριο είναι 1876,25 μ², ενώ το γήπεδο στο οποίο είναι κτισμένο είναι έκτασης 23.551,66 μ².

Το νεότερο κτίριο αποτελείται από μία στάθμη και από δύο μεγάλες ενότητες χώρων: Τον αποθηκευτικό χώρο των δεξαμενών και έναν μικρότερο χώρο το εμφιαλωτήριο κάτω από το οποίο υπάρχει και το μοναδικό υπόγειο του νεότερου κτιρίου. Το αρχικό κτίριο αποτελείται από τρεις βασικές

στάθμες: (ημιυπόγειο, ισόγειο και όροφος), στην βασική ενότητα των δεξαμενών και από μία στάθμη στους άλλους χώρους (είσοδος, εργαστήριο, γραφείο).

Η κατασκευή του κτιρίου είναι από φέροντα οργανισμό από οπλισμένο σκυρόδεμα και τοίχους πλήρωσης, επίσης από οπλισμένο σκυρόδεμα. Η κάλυψή του γίνεται από τρεις ισοϋψείς και ισοφαρδείς επάλληλες δίρριχτες στέγες στο κύριο τμήμα του κτιρίου. Στο πρώτο κτίριο η στέγη είναι κατασκευασμένη με ένα σύστημα από κύριες δοκούς από οπλισμένο σκυρόδεμα, ξύλινους αμείβοντες και τεγίδες, ενώ στο νεότερο κτίριο μεταλλικοί αμείβοντες πατούν σε δύο βασικές δοκούς από οπλισμένο σκυρόδεμα.

Οι δεξαμενές αποτελούν τον βασικό εξοπλισμό και τον κύριο μορφοποιό παράγοντα του κτιρίου. Στο αρχικό κτίριο είναι μορφής ορθογωνίου παραλληλεπιπέδου εσωτερικών διαστάσεων 3,7x3,7x3,85 και είναι κατασκευασμένες από πλάκες και τοιχία οπλισμένου σκυροδέματος τα οποία αποτελούν και το εξωτερικό τοίχο του κτιρίου κατά περίπτωση. Η πλάκα της κάλυψής τους αποτελεί και το πάτωμα του ορόφου. Στο νεότερο κτίριο οι δεξαμενές είναι κυλινδρικές και μεταλλικές με κυλινδρική βάση από οπλισμένο σκυρόδεμα. Το κτίριο διασώζεται σε κακή κατάσταση ενώ ο μηχανικός εξοπλισμός του βρίσκεται σε αχρηστία.

Το εξωτερικό κέλυφος του κτιρίου διατηρείται σε σχεδόν κακή κατάσταση με κατά τόπους οικοδομικά προβλήματα όπως πτώση τμήματος της στέγης, γεγονός που εγκυμονεί εν δυνάμει δομικά προβλήματα. Τα προβλήματα αυτά σχετίζονται περισσότερο με την έκθεση στο διαβρωτικό περιβάλλον της θάλασσας και την ελλιπή συντήρηση.

Το εσωτερικό του κτιρίου παρουσιάζει αρκετά οικοδομικά προβλήματα που σχετίζονται κυρίως με την είσοδο κατερχόμενης υγρασίας λόγω τμηματικής καταστροφής της στέγης ή των υαλοστασίων.

Αισθητικό πρόβλημα αποτελεί η εικόνα της φθοράς και της εγκατάλειψης του κτιρίου τόσο η εξωτερική εικόνα του κελύφους του, όσο και το εσωτερικό του. Ειδικά η θέση του κτιρίου δίπλα ακριβώς στην οδική σύνδεση του νησιού με την ηπειρωτική Ελλάδα το καθιστά το ίδιο τοπόσημο υπεύθυνο για την πρώτη αλλά και τελευταία εικόνα του ίδιου του νησιού, γεγονός που προβάλλει επιτακτικά την άμεση αισθητική αναβάθμιση και εξυγίανσή του, αλλά και την ανάδειξή του σε μέσο προβολής του νησιού.

Οι μπετονένιες δεξαμενές διατηρούνται σε καλή κατάσταση με εξαίρεση τα εξωτερικά τοιχώματα των εξωτερικών δεξαμενών όπως προαναφέρθηκε. Αποτελούν εν δυνάμει αξιοποιήσιμο χώρο εάν αποκατασταθεί η πρόσβασή τους. Οι κυλινδρικές δεξαμενές του νεότερου κτιρίου αποτελούν χώρο προς αξιοποίηση με σκοπό την αναζωογόνηση και επαναφορά ενός ποσοστού της παραγωγής οίνου, που καθίσταται απαιτητό εάν κρίνουμε από την τεράστια σημασία οικονομικής αλλά και κοινωνικής

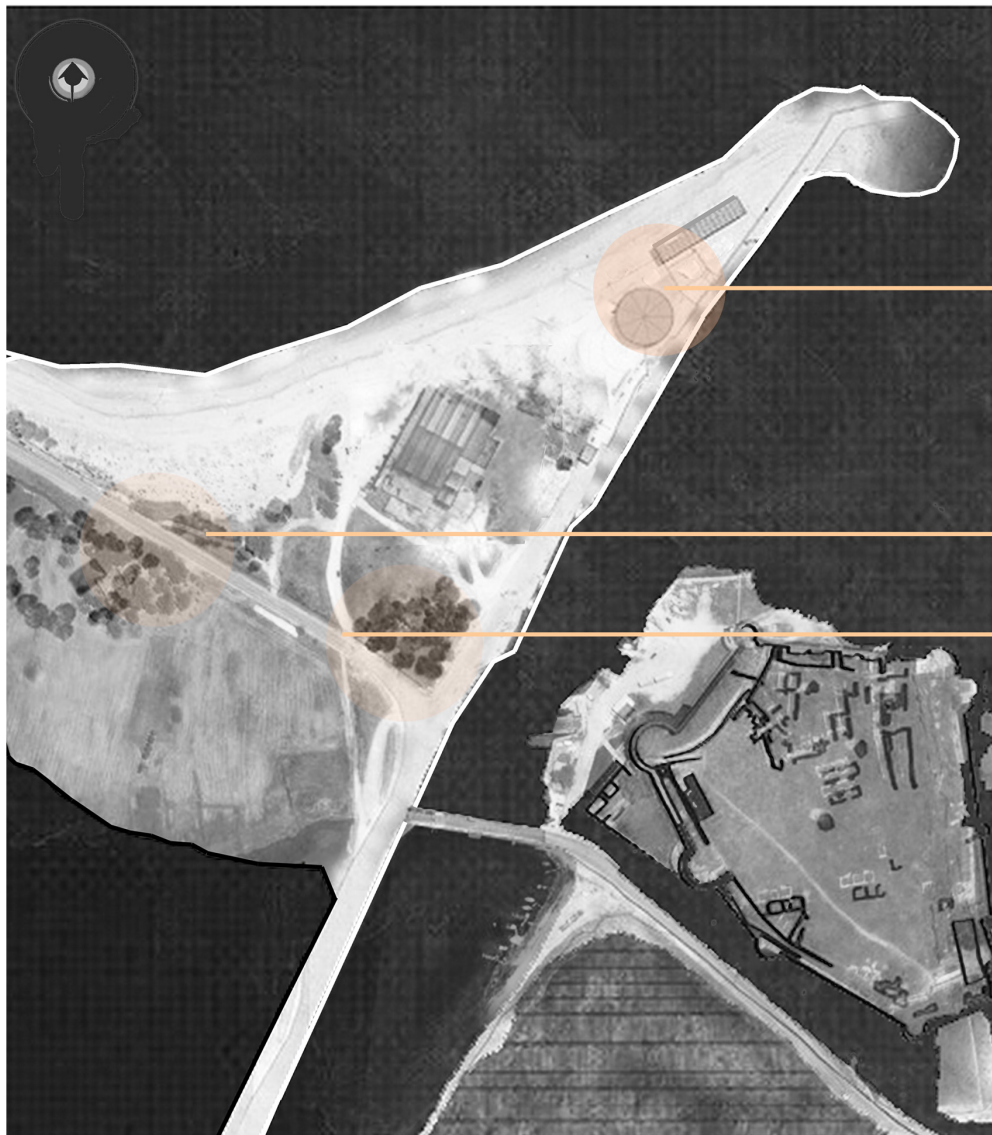
φύσεως που κατείχε το οινοποιείο σε περιόδους λειτουργίας, για τον αγροτικό συνεταιρισμό και κατ' επέκταση για την Λευκάδα.

Το κτίριο του ΤΑΟΛ αποτελεί ένα αξιόλογο εν δυνάμει κτίριο λόγω του διαθέσιμου ποσοστού εγκαταστάσεων που διαθέτει σε άμεση γειτνίαση με την παραλία, αλλά και λόγω εγγενών αρχιτεκτονικών χαρακτηριστικών του, όπως ο πλούτος και η ποιότητα των εσωτερικών χώρων του και η καθαριότητα της βιομηχανικής αισθητικής του.

Φωτογραφίες από το κέλυφος και τον εσωτερικό
χώρο παραγωγής

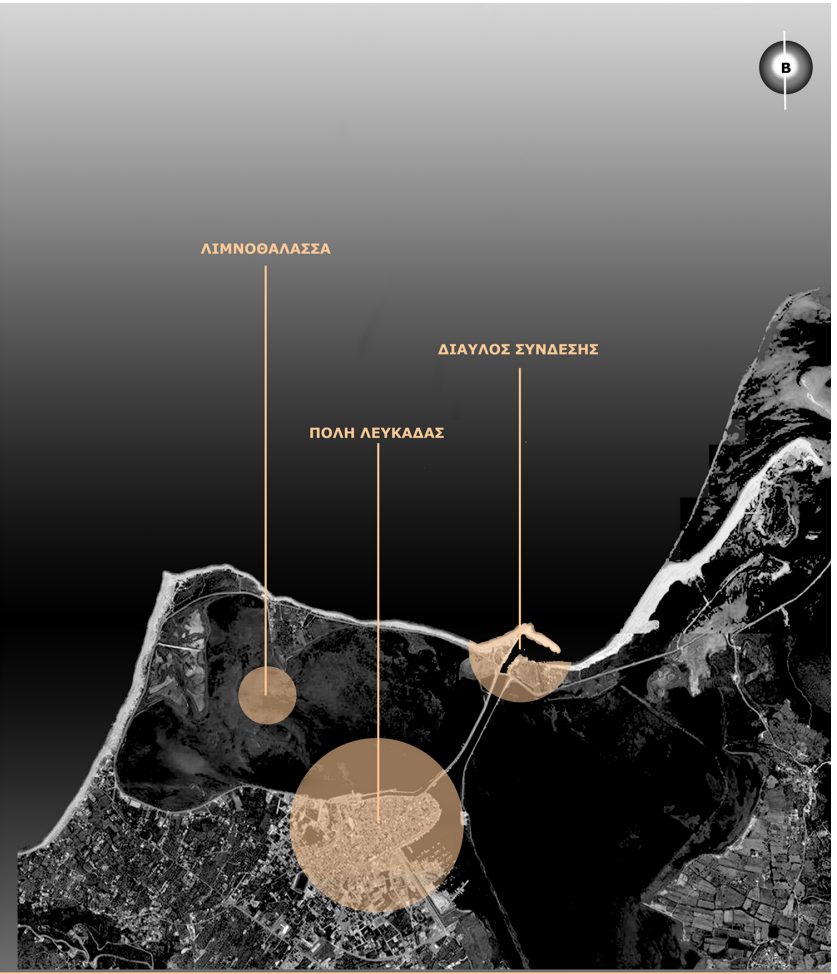
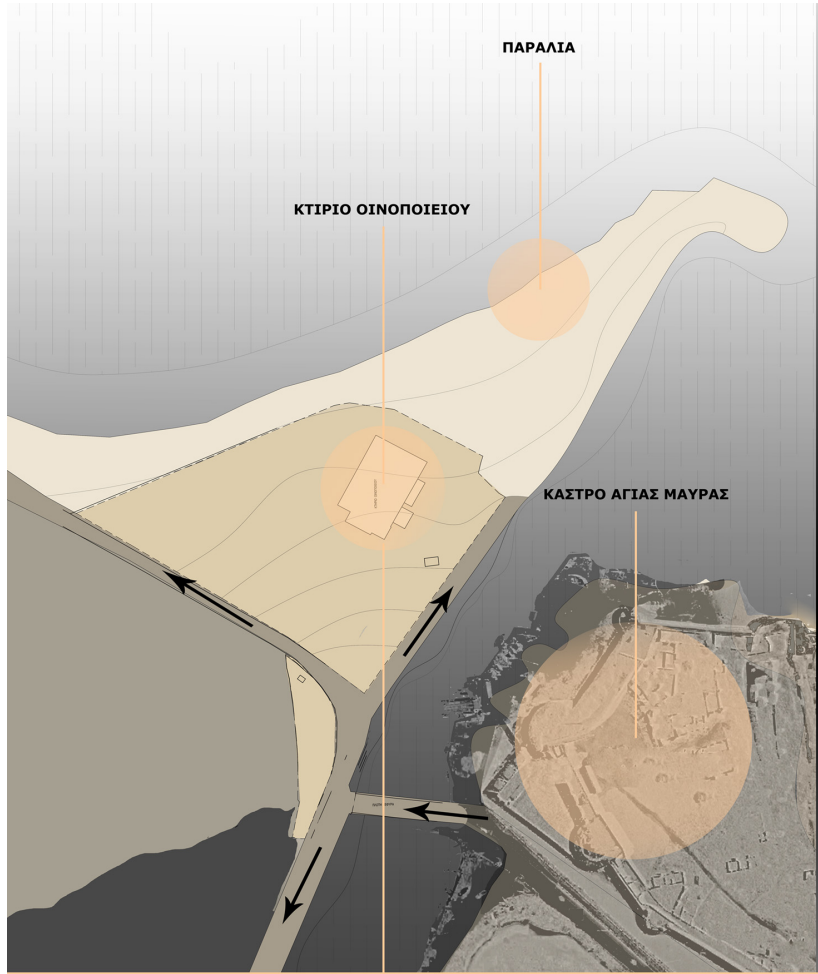

ΥΠΑΡΧΟΥΣΑ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ

ΑΝΑΨΥΚΤΗΡΙΟ -
ΧΩΡΟΣ ΛΟΥΩΜΕΝΩΝ

ΤΟΠΙΚΗ ΧΛΩΡΙΔΑ
(ΨΗΛΗ ΚΑΙ ΧΑΜΗΛΗ ΒΛΑΣΤΗΣΗ)

Κλίμα περιοχής

Η Ελλάδα ως προς το σύνολο της ανήκει κλιματολογικώς στον χερσαίο τύπο του Μεσογειακού κλίματος. Ο κλιματικός αυτός τύπος είναι περισσότερο ξηρός η θαλάσσιος και χαρακτηρίζεται από βροχές κατά την ψυχρή περίοδο του έτους και ξηρασία υψηλές θερμοκρασίες κατά το θέρος. Λόγο της γεωγραφικής θέσης και του έντονου οριζόντιου και κατακόρυφου διαμελισμού του οποίου παρουσιάζει η χώρα μας χαρακτηρίζεται από μεγάλη ποικιλία κλιμάτων. Η Λευκάδα συγκαταλεγόμενη μεταξύ των Ιονίων νησιών παρουσιάζει τα χαρακτηριστικά του κλίματος αυτού. Ο χειμώνας είναι ήπιος, η νεφώσεις μέτριες, η θερμοκρασία του αέρα μεγάλη και οι βροχοπτώσεις αρκετές. Οι ημέρες παγετού και χιονιού είναι ελάχιστες, τουλάχιστον για την χαμηλή περιοχή αυτή.

Οι άνεμοι δυτικής και βορειοδυτικής διεύθυνσεως παρουσιάζουν μεγαλύτερη συχνότητα από όλους τους άλλους. Αυτή επικρατούν κυρίως την άνοιξη και το καλοκαίρι ακλουθώντας παράλληλη πορεία. Ο βορειοδυτικός άνεμος έχει την μεγαλύτερη συχνότητα από όλους (27,6) συμπεριλαμβανόμενου και των ημερών νηνεμίας (56,7). Οι άνεμοι όλων των άλλων διεύθυνσεων ακολουθούν αντίθετη πορεία προς τους προηγούμενους. Αυτοί επικρατούν κυρίως κατά τους Φθινοπωρινού μήνες και τον χειμώνα. Όπως είναι φυσικό στο εσωτερικό του νησιού η ανώτερη κατανομή παρουσιάζει σημαντικές διαφορές από περιοχή σε περιοχή λόγω του έντονου ανάγλυφου. Παραδείγματος χάρη στην κοιλάδα Βασιλικής

οι δυτικοί και βορειοδυτικοί άνεμοι φαίνονται συνεχώς βορειοδυτικοί, ενώ οι νοτιοανατολικοί και νότιοι εμφανίζονται ενιαίος ως νότιοι. Η νηνεμία καλύπτει ποσοστό 28,5 % περίπου επί των αριθμών των ημερών του έτους.

ΡΙΠΗ ΑΝΕΜΟΥ

άθροισμα

έτος

μήνας

ημέρα

ώρα

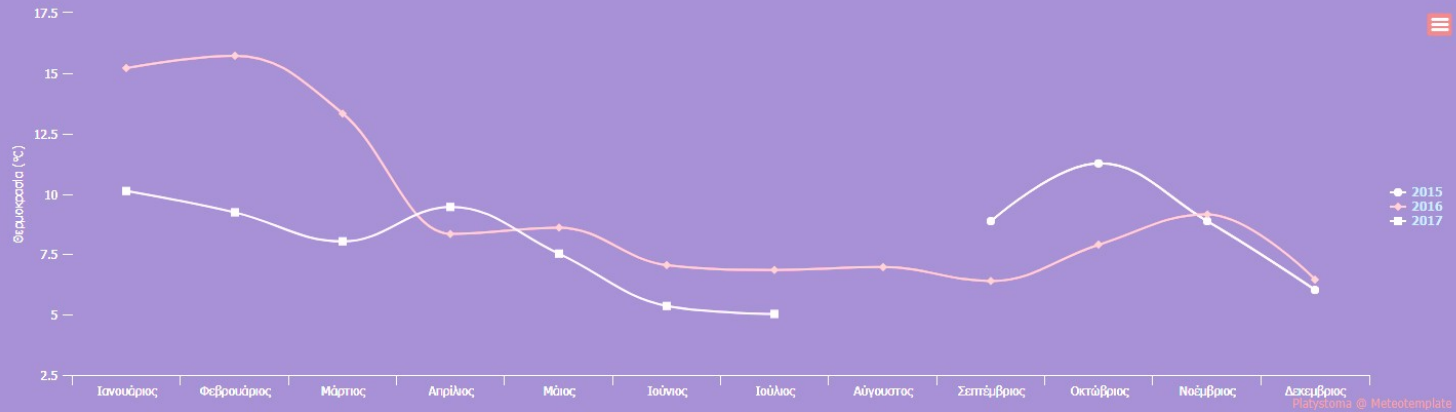
όλοι οι μήνες

μηνιαία
γραφήματα

Γραφήματα
ημερας

ωριαία
γραφήματα

απεικόνιση

Μέσος όρος

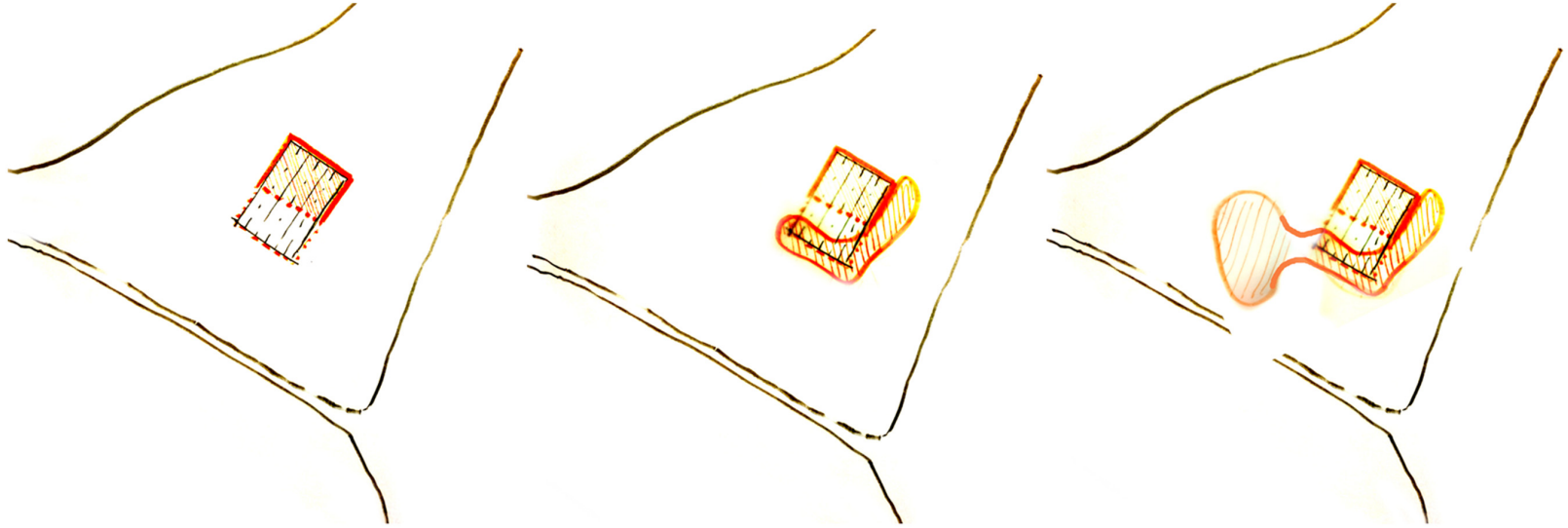
Μέγιστη

Ελάχιστη

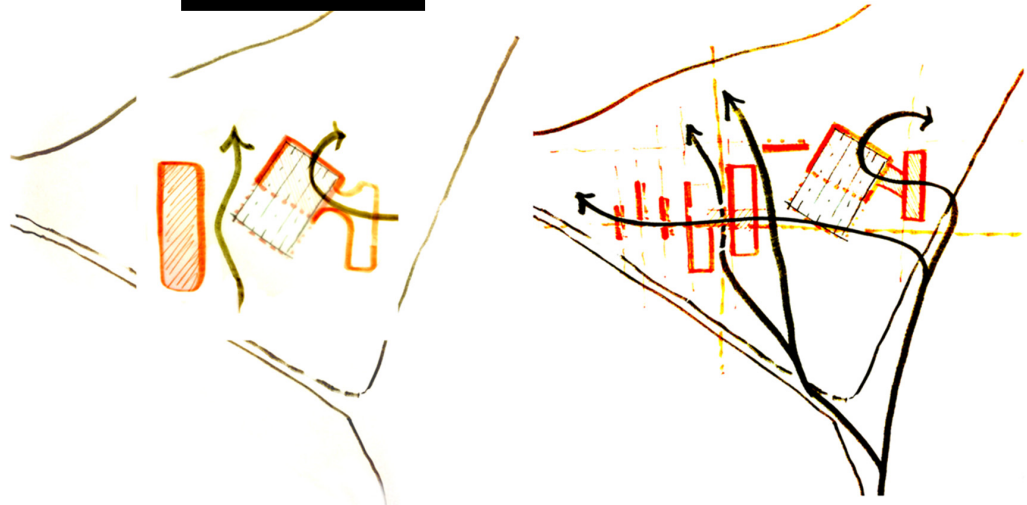
εύρος

Προοπτικές Αξιοποίησης

- Βρίσκεται σε θέση κλειδί, είναι στο σταυροδρόμι δύο νομών (Λευκάδας – Αιτωλοακαρνανίας)
- Υπάρχει εύκολη πρόσβαση του οδικού άξονα Λευκάδας – Αιτωλοακαρνανίας .
- Υπάρχει μεγάλος ανεκμετάλλευτος χώρος που μας δίνει την δυνατότητα για περαιτέρω ανάπτυξη και ανάπλαση στο ήδη υπάρχων κτίριο και περιβάλλοντα χώρο ούτως ώστε να γίνει μια περαιτέρω αναβάθμιση της περιοχής.
- Υπάρχει δυνατότητα να γίνει και τουριστική προώθηση των τοπικών προϊόντων (κρασιού, τροφίμων, λαδιού κλπ.) λόγω της αθρόας συνάθροισης τουριστών κατά τους καλοκαιρινούς μήνες.

ΣΥΝΘΕΤΙΚΗ ΠΟΡΕΙΑ

Προτείνεται η αξιοποίηση των εγκαταστάσεων του συνεταιρισμού με γνώμονα το αμοιβαίο όφελος για την Ένωση Γεωργικών Συνεταιρισμών, κατοίκων και επαγγελματιών της Λευκάδας καθώς επίσης και ολόκληρη την πόλη της Λευκάδας.

Στόχοι και αρχές της πρότασης είναι:

- Οικονομική αξιοποίηση των εγκαταστάσεων με παράλληλη δημιουργία νέων στοιχείων για την τοπική κοινωνία.
- Ένταξη νέων χρήσεων ήπιων και μη οχληρών προς την υφιστάμενη χρήση της παράκτιας ζώνης.
- Διατήρηση, συντήρηση, ανάδειξη και επανάχρηση κάποιων εγκαταστάσεων και μορφών.
- Αναζωογόνηση – επαναφορά ενός μέρους της παραγωγικής λειτουργίας του οίνου.
- Δημιουργία κτιρίων - χώρων πολλαπλών χρήσεων με σκοπό την εξυπηρέτηση και φιλοξενία εκδηλώσεων συνάθροισης κοινού ποικίλου πολιτιστικού και κοινωνικού χαρακτήρα (εκδηλώσεις, ομιλίες, εκθέσεις, συνέδρια, συναντήσεις, ημερίδες, workshops, κ.α.) για την υποστήριξη και προβολή του πολιτιστικού πλούτου της Λευκάδας και των Λευκαδιτών, καθώς επίσης και την εύρεση και ανάδειξη νέων καλλιτεχνών παντός τύπου και άλλων γενικά πολιτών που υποστηρίζουν την έκθεση τους προς πολιτιστικό και κοινωνικό όφελος δικό τους αλλά και των παρατηρητών τους.

- Δημιουργία χώρου υπερσύγχρονων μέσων και καινοτομίας (FAB LAB) εξοπλισμένο με μια σειρά από ευέλικτα ελεγχόμενα από υπολογιστή εργαλεία και μέσα που καλύπτουν διάφορες κλίμακες και διάφορα υλικά, με σκοπό να συνδράμουν στην υλοποίηση πρωτοτύπων επίπλων και άλλων κατασκευών μικρής κλίμακας.

Για την εξυπηρέτηση των αναγκών που προκύπτουν για την ένταξη των νέων χρήσεων θα προτάξουμε την κατασκευή με ελαφρά υλικά για την δημιουργία πατωμάτων, τοίχων, οροφών και συγκεκριμένα από σύστημα σκελετού από μεταλλικά υποστυλώματα, δοκούς και χωρίσματα, καθώς επίσης και της μερικής υποστήριξης κάποιων στοιχείων του υπάρχοντος κτιρίου που χρήζουν αναστήλωσης.

Για τις δεξαμενές του νεότερου κτιρίου, προτείνεται η αποξήλωση κάποιων και διατήρηση, συντήρηση και μετασκευή των υπολοίπων, ώστε να επαναλειτουργήσει, με τον απαραίτητο εξοπλισμό και να αναζωογονήσει, ένα μέρος της αρχικής παραγωγικής λειτουργίας του οινοποιείου.

Όσον αφορά την εξωτερική μορφή του κελύφους του κτιρίου, καθώς αυτή αξιολογείται ως ένα κομμάτι σεβαστό της νεότερης ιστορίας της πόλης της Λευκάδας, προτείνεται η διατήρηση, συντήρηση και αποκατάσταση της σωζόμενης μορφής στο μέγιστο δυνατό βαθμό.

Αποκατάσταση ή ανακατασκευή τοπική ή ολική βασικών στοιχείων του κτιρίου προβλέπεται όπου αυτό κρίνεται επιβεβλημένο λόγω κακής κατάστασης διατήρησης, όπως για παράδειγμα με την στέγη, για

την οποία προβλέπεται ανακατασκευή με εφαρμογή νέας τεχνολογίας, δίχως την αλλοίωση του χαρακτήρα των εκάστοτε συνθετικών στοιχείων.

Όσον αφορά τον υφιστάμενο μηχανικό εξοπλισμό προβλέπεται η διατήρηση μικρού ποσοστού, ενώ από τους υπόλοιπους χώρους και κυρίως από το εμφιαλωτήριο προβλέπεται η απομάκρυνση όλου του μηχανικού εξοπλισμού και μεταφορά τους σε χώρους εντός του νέου κτιριολογικού μας, για την έκθεση τους σε χώρους έκθεσης και προβολής για το ευρύτερο κοινό και σε μικρότερο βαθμό δύναται να διατηρηθεί ο υπόλοιπος μηχανικός εξοπλισμός του αρχικού κτιρίου, που ανάλογα θα μπορούσε να χρησιμοποιηθεί για χώρους εστίασης και γευσιγνωσίας που θα στεγάζονται στο ίδιο κομμάτι του κτηρίου.

Το κτίριο της Ένωσης Γεωργικών Συνεταιρισμών Λευκάδος στη θέση Γύρα- Κάστρο όπως αναφέρθηκε παραπάνω, κρίνεται ένα αξιόλογο κτίριο. Ως εκ τούτου κάθε πρόταση αξιοποίησής του οφείλει να σέβεται τα αξιόλογα στοιχεία του και προσαρμόζεται σε κάποιες γενικά αποδεκτές αρχές σχετικά με τους στόχους και τον τρόπο **αξιοποίησης και ανάδειξης κτιρίων και συνόλων** που κρίνονται σε κάποιο βαθμό διατηρητέα.

Τέτοιες Αρχές είναι :

- Η διατήρηση της αυθεντικότητας του κτιρίου.
- Η κατά το μέγιστο δυνατό βαθμό διατήρηση και αξιοποίηση του κτιρίου και του εξοπλισμού του καθώς και την δημιουργία ενός συμπλέγματος κτιρίων για την στέγαση νέων χρήσεων.
- Η κατά το δυνατόν αποφυγή επεμβάσεων συμπληρώσεων και προσθηκών που αλλοιώνουν την εικόνα του υπάρχοντος κτιρίου.
- Η διάκριση και "καθαρισμός" τυχόν σύγχρονων προσθηκών και επεμβάσεων από τα αυθεντικά μέρη του κτιρίου.
- Η κατά το δυνατόν αναστρεψιμότητα των επεμβάσεων – προσθηκών.
- Ο σεβασμός των ιστορικών φάσεων του κτιρίου.
- Η αντιμετώπιση δομικών και οικοδομικών προβλημάτων του υπάρχοντος κτιρίου αλλά και γενικά του συνόλου της μελέτης μας.
- Η επανάχρηση και δημιουργία νέων λειτουργιών καθώς αυτό παρατείνει και τη ζωή του υπάρχοντος κτιρίου, εξασφαλίζει αντιμετώπιση των προβλημάτων και διατηρεί όλο το

σύμπλεγμα ενσωματωμένο στη σύγχρονη πραγματικότητα και ανταγωνιστικότητας με σημασία και τοπικής κλίμακας.

- Η ανάδειξη και επαναλειτουργία μέρους της αρχικής λειτουργίας του κτιρίου.

_Στόχοι της πρότασής μας σύμφωνα με τις παραπάνω αρχές είναι:

- Η αξιοποίηση του υφιστάμενου κελύφους. Το κέλυφος του κτιρίου αποτελεί την καλύτερη και ακριβέστερη μαρτυρία του κτιρίου και της κατασκευαστικής λογικής του και τελικά της εποχής του και ως τέτοιο κρίνεται άξιο διατήρησης και ανάδειξης.
- Αισθητική αποκατάσταση και ανάδειξη της εικόνας του κτιρίου λόγω της ιδιότητάς του ως φορέα και παράγοντα της πρώτης και τελευταίας εντύπωσης που δημιουργείται στον επισκέπτη για το νησί. Η χωροθέτηση του κομματιού ένταξης της νέας πρότασης πάνω στον οδικό άξονα διασύνδεσης του νησιού με την ηπειρωτική χώρα του αποδίδει εξέχουσα σημασία στην δημιουργία της πρώτης και τελευταίας «επίγευσης» από το νησί.
- Η λειτουργική αξιοποίηση του κτιρίου, μέσω της επανάχρησής του, καθώς και την ένταξη νέων κτιριακών δομών, με μία χρήση μη οχληρή για την περιοχή το περιβάλλον και την πόλη και σε

κάποιο βαθμό συσχετισμένη με την αρχική αλλά και νέων λειτουργιών. Η συσχέτιση των νέων χρήσεων με την αρχική δύναται να επιτευχθεί με την διατήρηση ενός μέρους της αρχικής λειτουργίας του κτιρίου καθώς και ύπαρξη περισσότερων συνεργαζόμενων χρήσεων στη συνολική αντιμετώπιση.

- Αναζωογόνηση του κτιρίου και της ευρύτερης περιοχής με την ένταξη νέων χρήσεων που οφείλουν να είναι φιλικές προς το περιβάλλον και τον αρχαιολογικό χώρο. Κρίνεται ότι οι νέες χρήσεις να εντάσσουν την λειτουργία του άμεσου περιβάλλοντός τους σε ένα ενιαίο σενάριο λειτουργίας.
- Οι προσθήκες – επεμβάσεις με φιλικές προς το κτίριο τεχνικές και κατασκευές οι οποίες δεν θα επιφέρουν εν δυνάμει κινδύνους.
- Ανάδειξη του αρχιτεκτονικού και στατικού σχεδιασμού του υπάρχοντος αρχικού κτιρίου καθώς αυτά συνθέτουν την ιδιαίτερη φυσιογνωμία του και εκφράζονται σε επιμέρους στοιχεία άξια διατήρησης, ανάδειξης και αξιοποίησης.
- Η αντιμετώπιση των δομικών και οικοδομικών προβλημάτων του υπάρχοντος κτιρίου αλλά και γενικά του συνόλου της μελέτης μας.
- Η αισθητική αναβάθμιση του κτιρίου και κατ' επέκταση του ευρύτερου συνόλου του σημείου μελέτης μας.

_Σύμφωνα με τις παραπάνω αρχές και στόχους, η πρόταση, αξιολογείται ως εξής για τα θετικά της στοιχεία:

- Σέβεται δεόντως το υφιστάμενο κτίριο και τον εξοπλισμό του, τόσο με την γενικότερη διατήρηση και συντήρησή του, όσο και με την ένταξη νέων χώρων και κτιρίων.
- Οι επεμβάσεις που θα γίνουν στο εσωτερικό του υφιστάμενου κτιρίου διατηρούν σε πολύ μεγάλο βαθμό την αυθεντικότητα του. Οι αναγκαίες μετατροπές, μετασκευές και προσθήκες για την κάλυψη των λειτουργικών αναγκών θα γίνονται κατά τρόπο που αφήνει ολόκληρα μέρη (κτηρίου) αυθεντικά ή τμήματα αυτών που πληροφορούν πλήρως για την αρχική μορφή και λειτουργία και με τη βοήθεια αυτών, στην ομαλή μετάβαση από το παλιό στα νεώτερα κτίρια.
- Οι επεμβάσεις στο εσωτερικό του υφιστάμενου κτιρίου με προσθήκες γίνονται με νέα σύγχρονα υλικά που επιτυγχάνουν πλήρη διάκριση από το αρχικό κτίριο και τα μέλη του και που θα σηματοδοτούν την φιλοσοφία καθαρότητας και ελαφρότητας των νέων κτιριακών όγκων.
- Μεταλλικός σκελετός, ελαφρά χωρίσματα και η χρήση γυαλιού θα επιτρέπουν εκτός των άλλων αναστρεψιμότητα και διαφάνεια των επεμβάσεων μας.
- Διατηρείται έτσι, αναδεικνύεται και ενισχύεται ένα τοπόσημο της νεότερης πλέον ιστορίας της Λευκάδας.

- Η ένταξη της χρήσης του Fab Lab καθιστά το σημείο ως ένα μέσο τελευταίας τεχνολογίας από όπου θα είναι εφικτή η παραγωγή διαφόρων ειδών που θα επιθυμεί ο εκάστοτε επισκέπτης, ενσωματωμένο σε ένα παγκόσμιο δίκτυο συνεργασίας και διαφήμισης τέτοιων λειτουργιών. Επίσης η δημιουργία χώρων πολλαπλών χρήσεων για φιλοξενία εκδηλώσεων, προβολών καθώς και χώρων μουσειακών ή φιλοξενίας πολιτισμικών δρώμενων είναι απόλυτα συμβατή προς τον γειτονικό αρχαιολογικό χώρο, με τον οποίο μπορεί να υπάρξει μόνιμη ίσως συνεργασία στα πλαίσια διοργάνωσης εκδηλώσεων (όπως ήδη συμβαίνει στο κάστρο τους θερινούς μήνες), εκθέσεων κλπ.
- Κομμάτι της πρότασης που αφορά την επανάχρηση του παλαιού κτιρίου θα σέβεται τα αξιόλογα χαρακτηριστικά στοιχεία του αρχιτεκτονικού και στατικού σχεδιασμού του, τα οποία διατηρεί και αξιοποιεί με την χωροθέτηση και νέων χρήσεων αναψυχής και γευσιγνωσίας.
- Αναδεικνύεται και αναβαθμίζεται ένα αποθεματικό κεφάλαιο του νησιού το οποίο παραμένει σήμερα αναξιοποίητο.
- Χάρη στην ύπαρξη εκθεσιακών χώρων επιτυγχάνεται ανάδειξη και προβολή της ιστορίας της οικονομικής, πολιτιστικής και βιομηχανικής δραστηριότητας του νησιού.
- Προσθήκη στην ζωή της πόλης (εμπλουτισμός) και του νησιού ενός εναλλακτικού πολυχώρου για ποικίλες δραστηριότητες από την καθημερινή έξοδο (για καφέ, φαγητό, αναψυχή), έξοδο

στην παραλία, φιλοξενία εκδηλώσεων και γενικότερα πολιτισμικών δρώμενων. Επανασύνδεση του σημείου με την πόλη της Λευκάδας και κατ' επέκταση τον κοινωνικό ιστό.

Βασικοί συνθετικοί άξονες _ Κεντρική σχεδιαστική προσέγγιση

Βασική επιδίωξη είναι η δημιουργία ενός παραγωγικού / πολιτιστικού κέντρου το οποίο θα είναι ανοικτό προς την κοινωνία του νησιού και στο οποίο θα υλοποιείται η προβολή μιας πρότασης για ένα νέο μοντέλο παραγωγής. Η έννοια της παραγωγής αναδομείται και μετατρέπεται σε κοινωνική οντότητα διπλής υπόστασης. Από τη μια ο χώρος παραγωγής οίνου αναγεννιέται και αποτελεί την αφορμή αναζωογόνησης της παλαιάς αίγλης της Λευκαδίτικης κοινωνίας και από την άλλη το ίδιο το κοινό καλείται να επανενεργοποιηθεί καλλιτεχνικά και οικονομικά, αξιοποιώντας τις ευκαιρίες που η πρόταση μας προσφέρει.

Η συνθετική διαδικασία διέρχεται από τρεις διακριτές φάσεις σχεδιασμού. **Κατά την αρχική φάση** γίνεται μια προσέγγιση του κελύφους, εννοιολογικά και κατασκευαστικά. Αξιοποιούνται σχέδια αποτύπωσης του κτιρίου και λαμβάνονται αποφάσεις ως προς το υλικό που προτείνεται να διατηρηθεί ως λειτουργικό στοιχείο της σύνθεσης. Έτσι , διατηρείται η βόρεια μεριά του κελύφους που περιέχει τις παλιές μεταλλικές δεξαμενές, καθώς και τα ιδιόμορφα μπετονένια υποστυλώματα της νότιας πλευράς, η οποία απογυμνώνεται με απώτερο σκοπό τη διάνοιξη του κτιρίου προς το δημόσιο χώρο και τη δημιουργία ενός ιστορικού αφηγηματικού στοιχείου. Το κέλυφος καθαρίζεται και απομακρύνονται οι περιττές προσθήκες.

ΚΕΛΥΦΟΣ

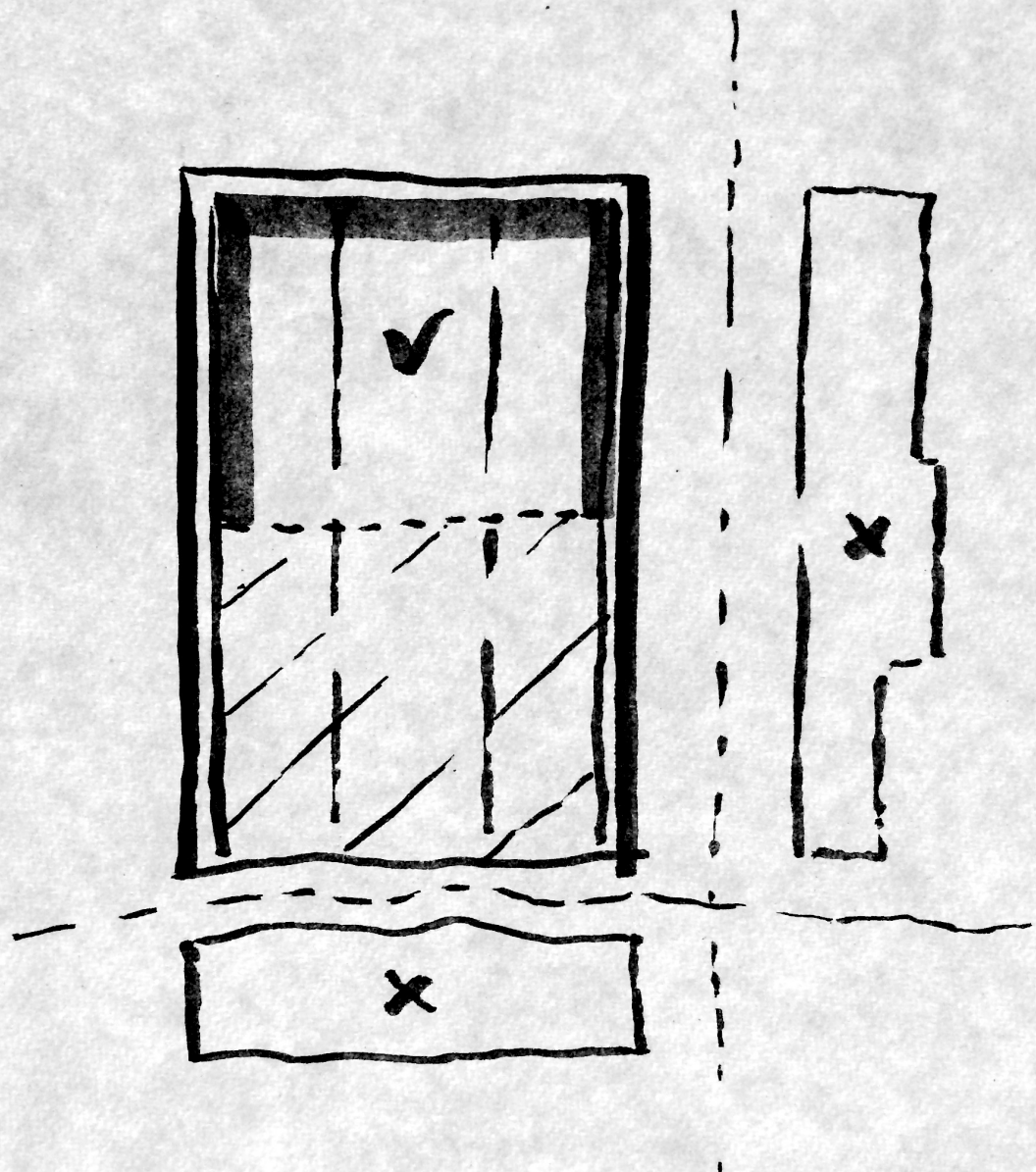
ΠΡΟΣΘΗΚΗ

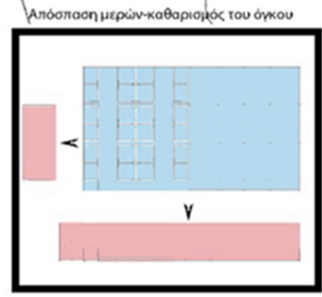
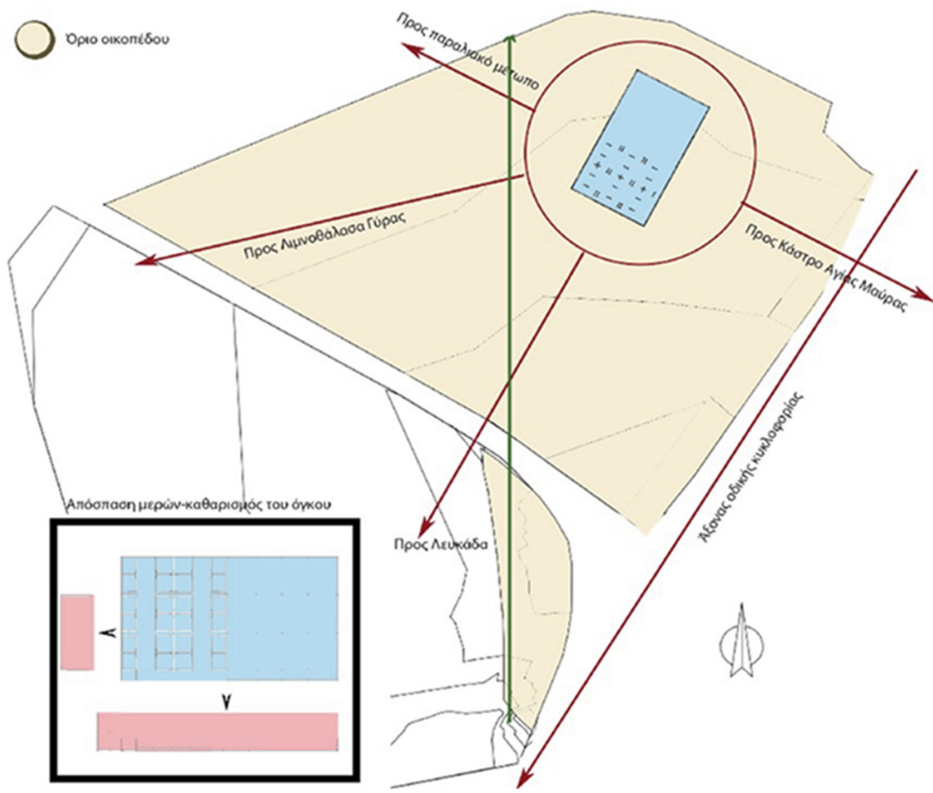
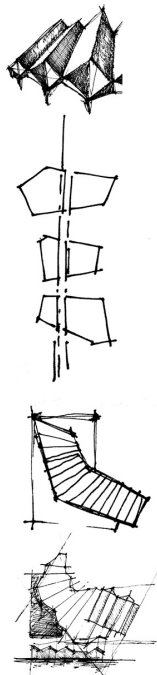
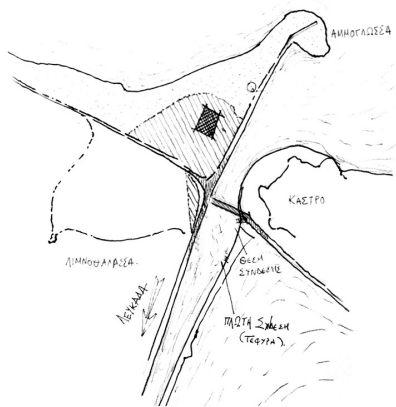
ΣΗΜΕΙΟ

ΠΑΡΑΓΩΓΗ

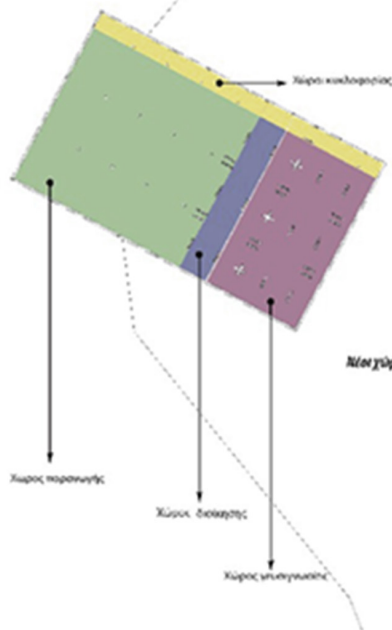
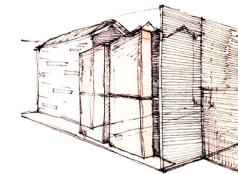
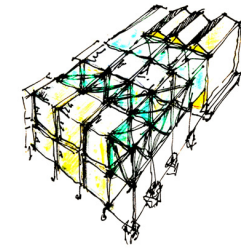
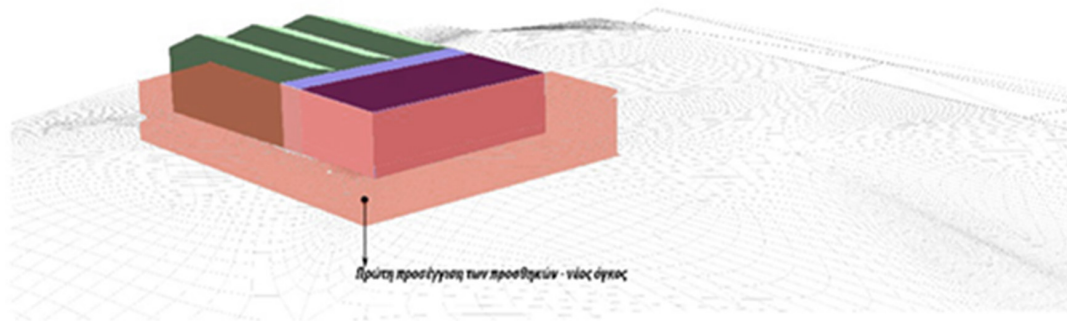
ΑΠΟΓΥΜΝΩΣΗ

Α ΦΑΣΗ

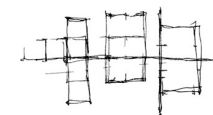
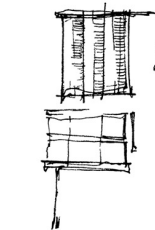

Καθαρισμός του κελύφους από τις προσθήκες παραγωγής

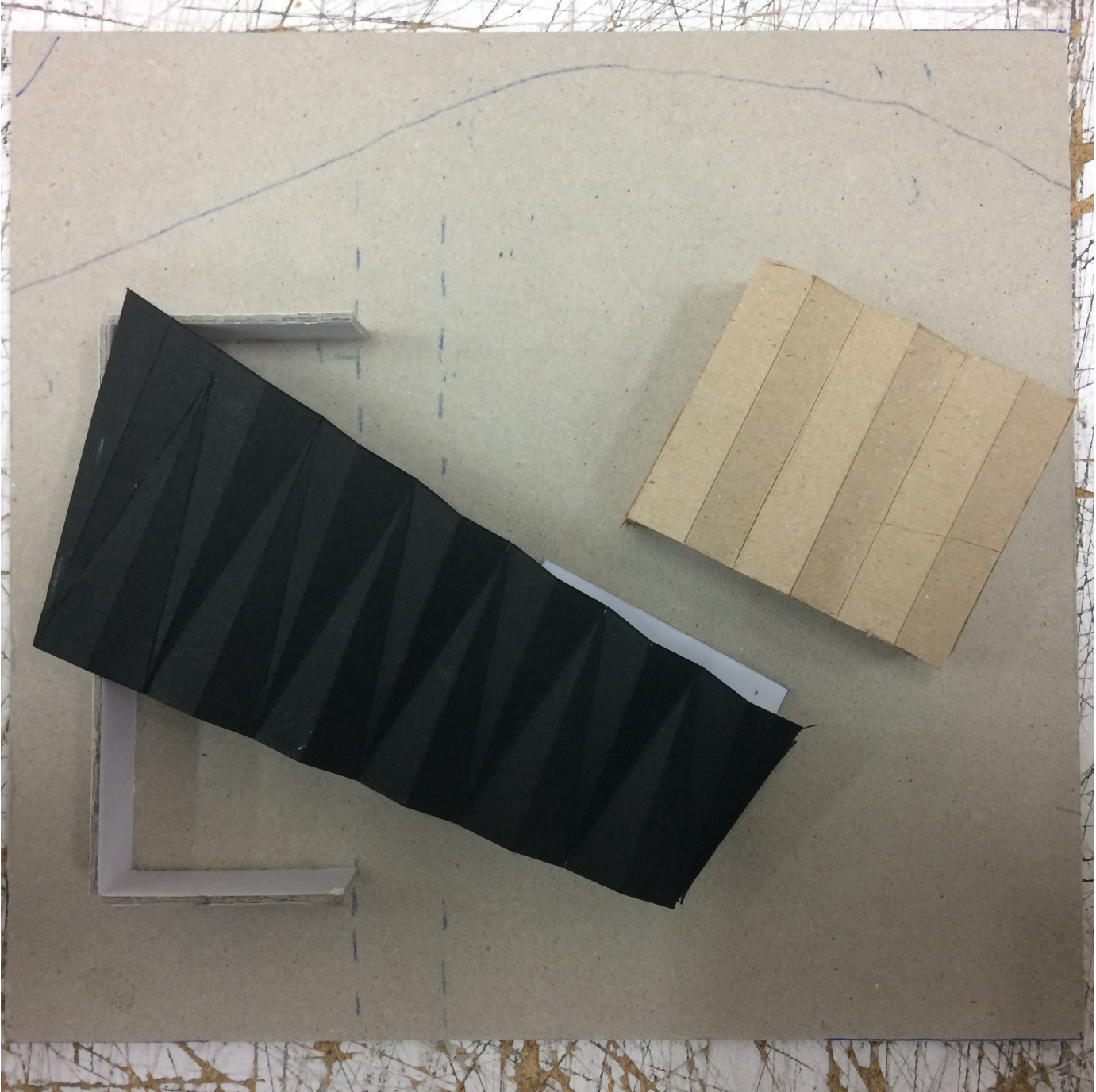

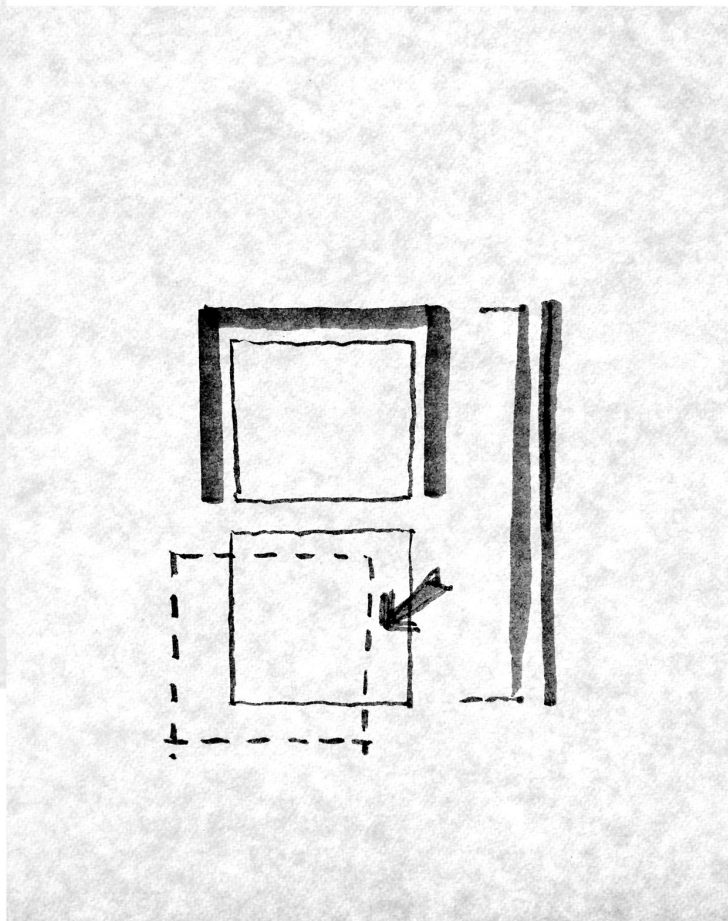
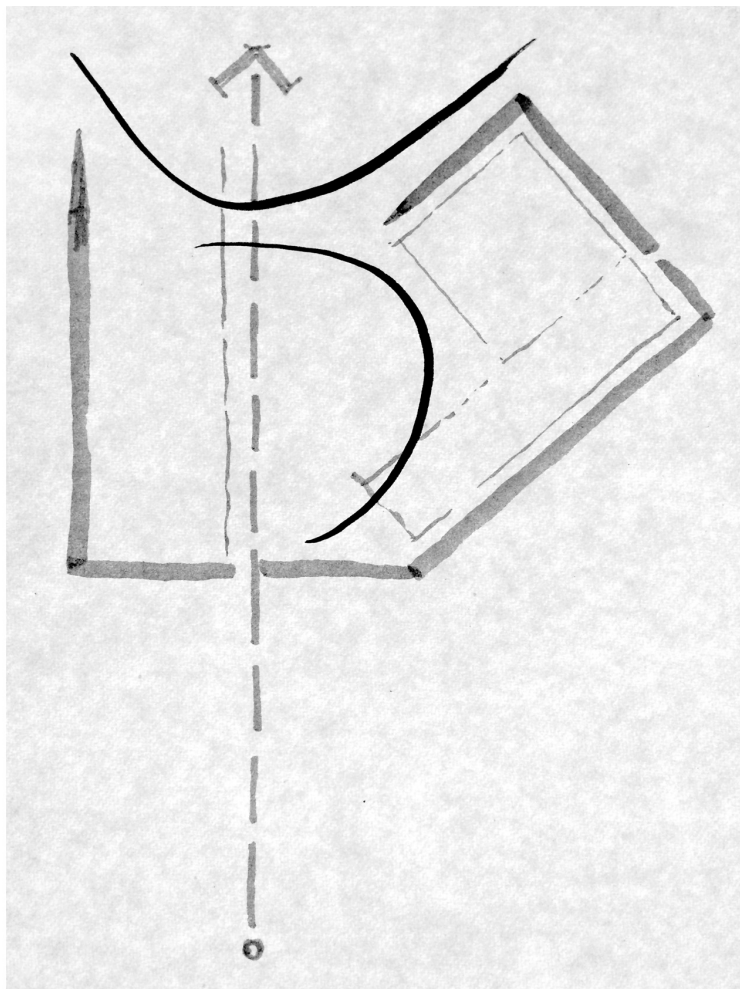
Νέοι χώροι - χρήσεις

Η επαναλειτουργία του οινοποιείου κρίνεται αναγκαία, όχι όμως και ικανή προϋπόθεση για την επανένταξη του σημείου στον αστικό ιστό της Λευκάδας. Έτσι περνάμε στη **δεύτερη φάση** της μελέτης μας, όπου περιεργαζόμαστε την τοποθέτηση νέων κτιριακών μονάδων και την εισαγωγή νέων λειτουργιών , όπως αυτές αναφέρθηκαν παραπάνω. Η δεύτερη αυτή φάση υπήρξε καταλυτική, καθώς αποκάλυψε μέσα από πολλαπλές συνθετικές δοκιμές και διαφορετικές προσεγγίσεις, τη σημασία του υπαίθριου χώρου σε κάθε παρόμοια προσπάθεια δημιουργίας κοινωνικών χωρικών αντικατοπτρισμών. Αρχικά πειραματιστήκαμε με τη σύνδεση παλιού και νέου σε επίπεδο κτιριακού κελύφους, αξιοποιώντας τη γεωμετρία της στέγης του ΤΑΟΛ ως συνδετικό στοιχείο. Η δύναμη του υπαίθριου χώρου στάθηκε αφορμή για την επανεξέταση το σεναρίου και την μεταβολή της αρχικής θεώρησης.

Οι κτιριακές ενότητες δέχονται έντονες τάσεις διάσπασης και η ανάγκη για διαφοροποίηση έχει αρχίσει να διαφαίνεται. Στη φάση της μελέτης διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο οι επιρροές του έργου των Μάλεβιτς και Κιντέκελ, σε μια προσπάθεια να καθαρήσει η μορφή και να αναδειχθεί το εσωτερικό της μεγαλείο, ενώ παράλληλα επιχειρούνται πειραματισμοί σε επίπεδο πλήρους – κενού για να καθοριστεί η σχέση του δημόσιου χώρου με το ιδιωτικό και του εσωτερικού με το υπαίθριο.

ΑΠΟΣΤΑΣΗ

ΑΠΟΚΟΛΛΗΣΗ

ΚΕΝΟ

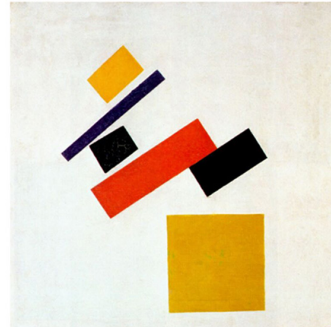
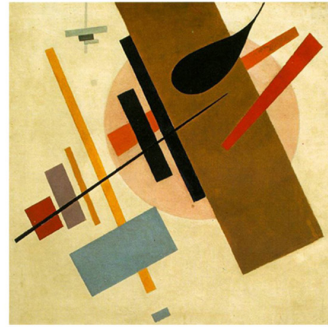
ΜΕΤΑΒΑΣΗ

ΥΠΑΙΘΥΡΙΟΣ

ΡΟΗ

ΜΟΡΦΗ

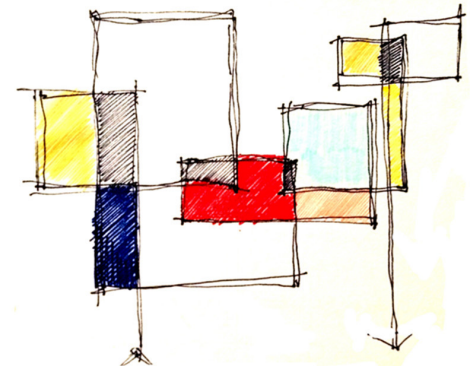
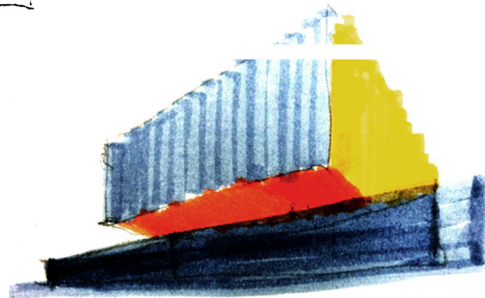
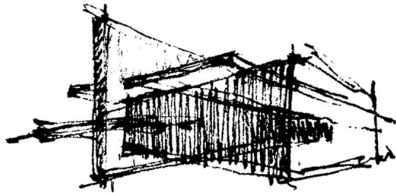
Β ΦΑΣΗ

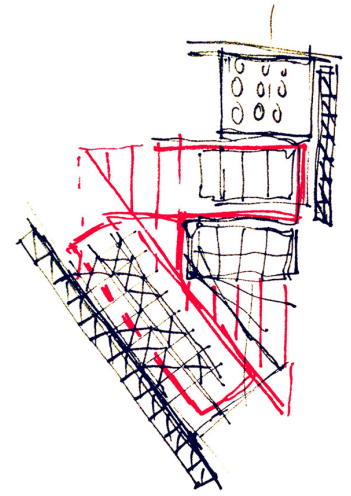
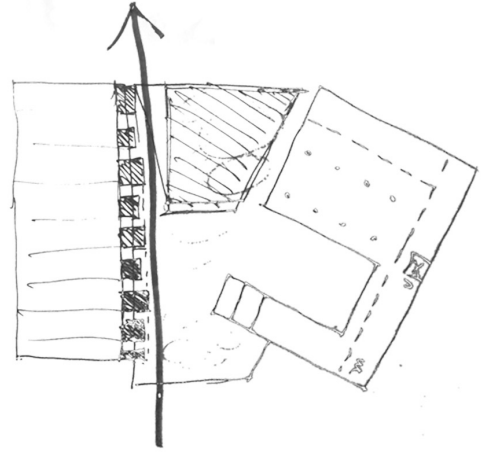
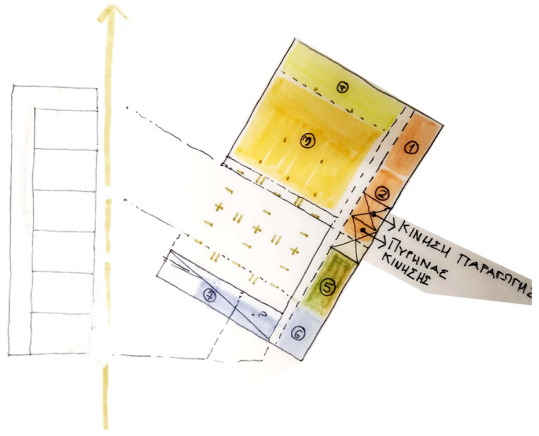
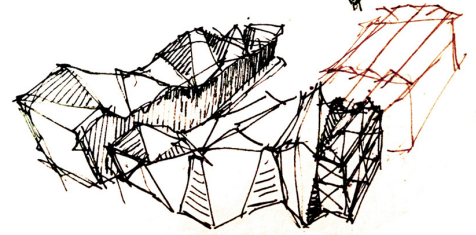
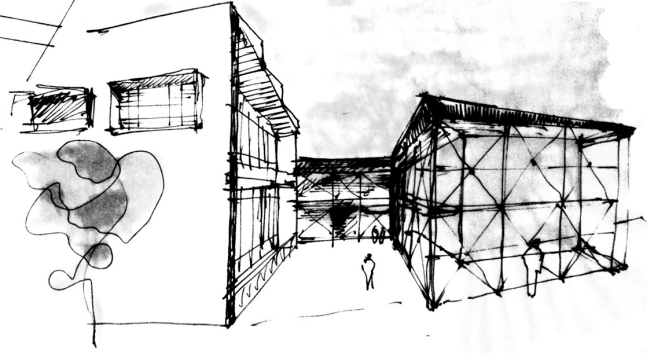
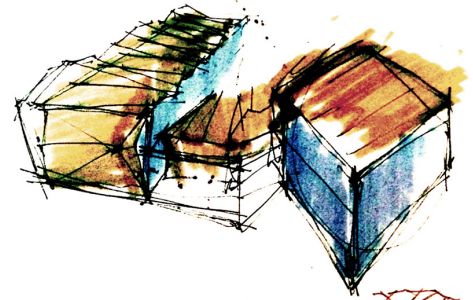
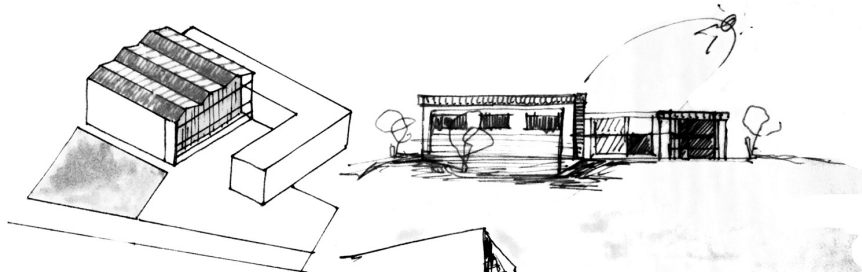

Συνθετικές επιρροές:

Μάλεβιτς Κ.,

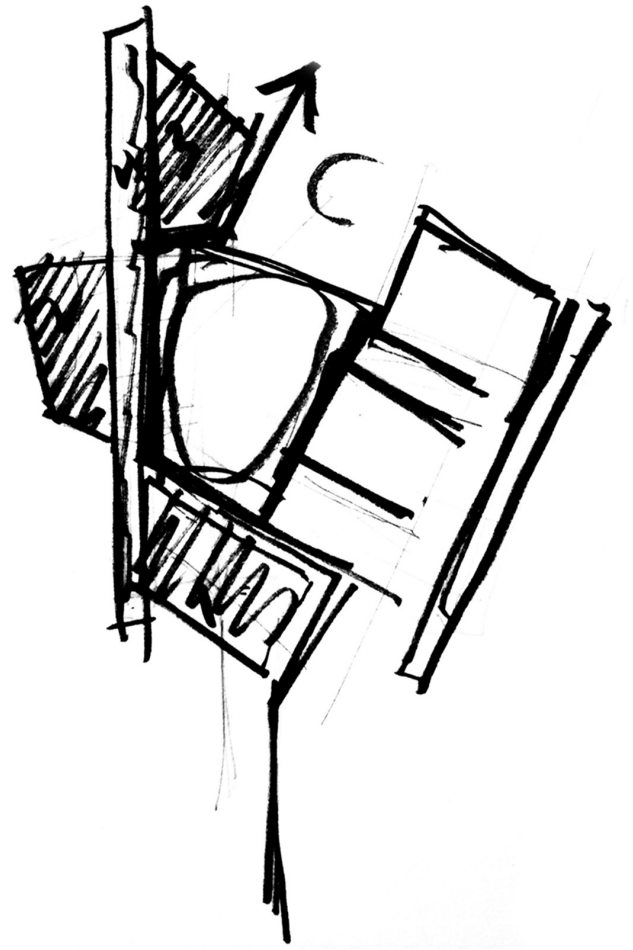
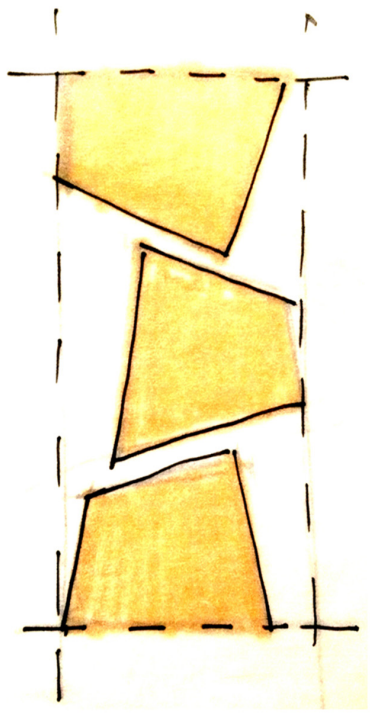
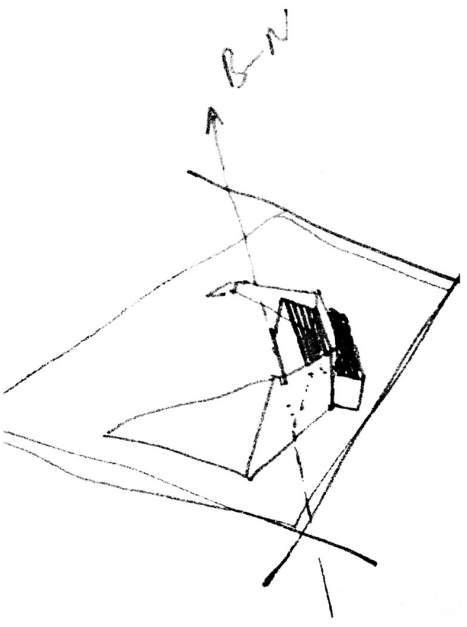
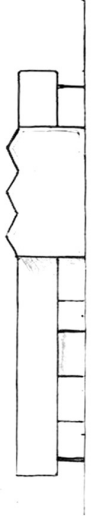
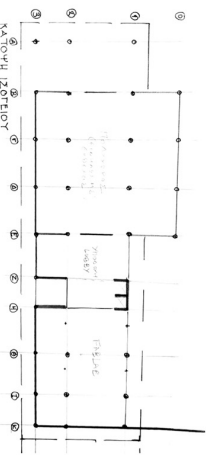
Κιντέκελ

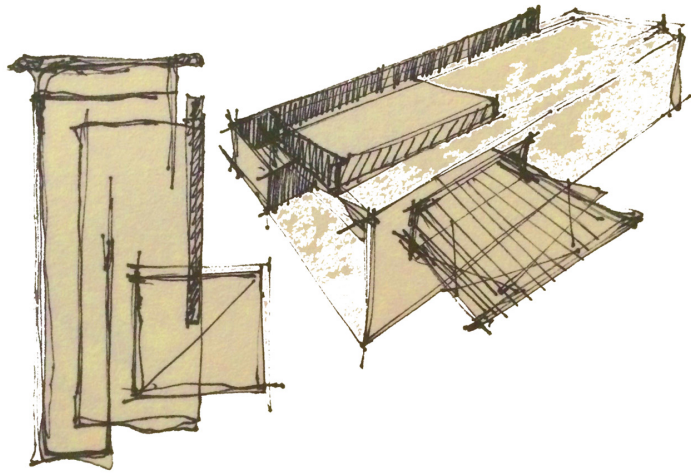

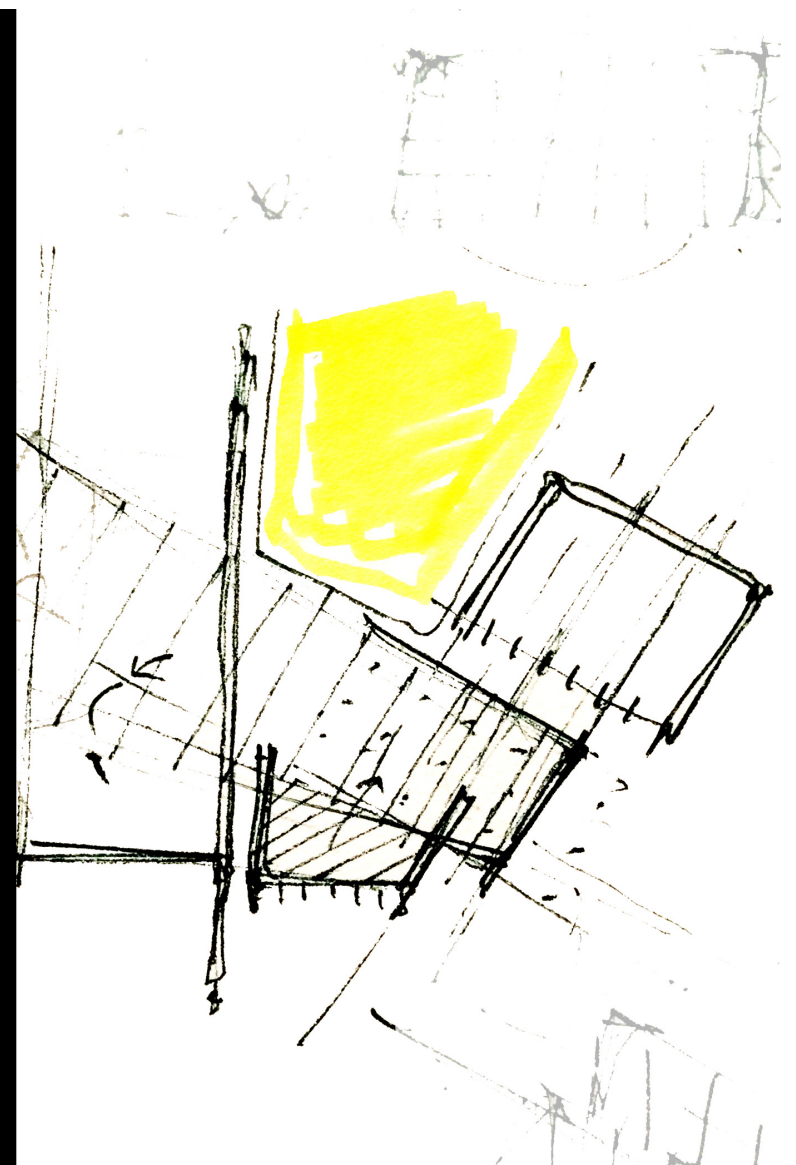
Κατά την **τελευταία φάση** σχεδιασμού δίνεται προτεραιότητα στην αποκάλυψη των μορφών μέσα από διαδικασίες αφαίρεσης και επιχειρείται ένας γόνιμος διάλογος ανάμεσα στο μέσα και το έξω. Αναζητείται ένας κανόνας που θα διατρέξει το σύνολο της σύνθεσης, όχι ως μορφοκρατικός παράγοντας, αλλά ως ένα στοιχείο κοινού χωρικού και αναμορφωτικού λεξιλογίου. Ο υπαίθριος χώρος αποκτάει μια συνεκτικότητα. Βασικές χαράξεις στον οριζόντιο (Α-Δ) και κατακόρυφο (Β-Ν) άξονα ορίζουν τις πορείες μέσα στο συγκρότημα, κάτι που θεωρήθηκε πολύ σημαντικό από την αρχή της μελέτης μας. Βασικά συνθετικά εργαλεία αποτελούν οι οπτικές φυγές και οι χώροι της πλατείας, που δέχονται χρήσεις πρασίνου, υδάτινων επιφανειών και υπαίθριας αγοράς, ενώ τα παλιά μπετονένια υποστυλώματα αποτελούν την καρδιά του υπαίθριου χώρου και δύνανται να φιλοξενήσουν πολιτιστικά δρώμενα όπως εκθέσεις κλπ.

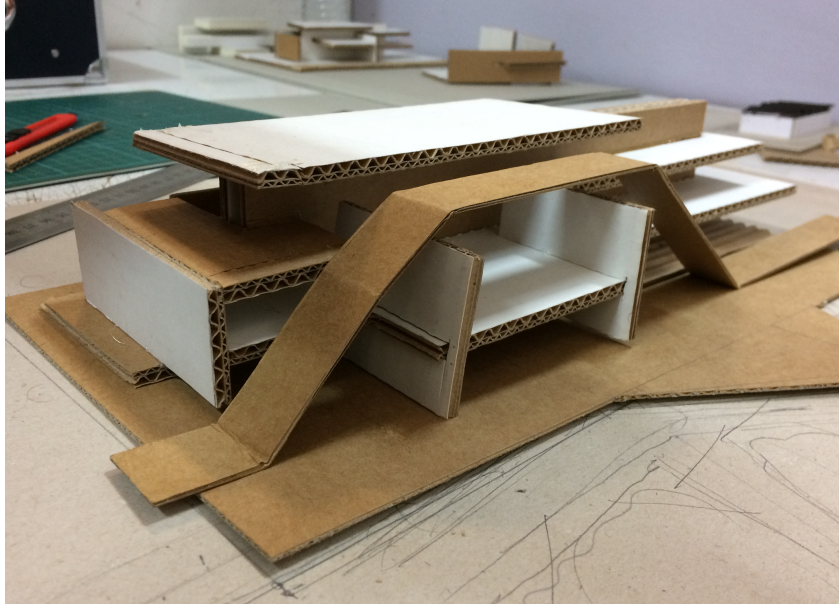
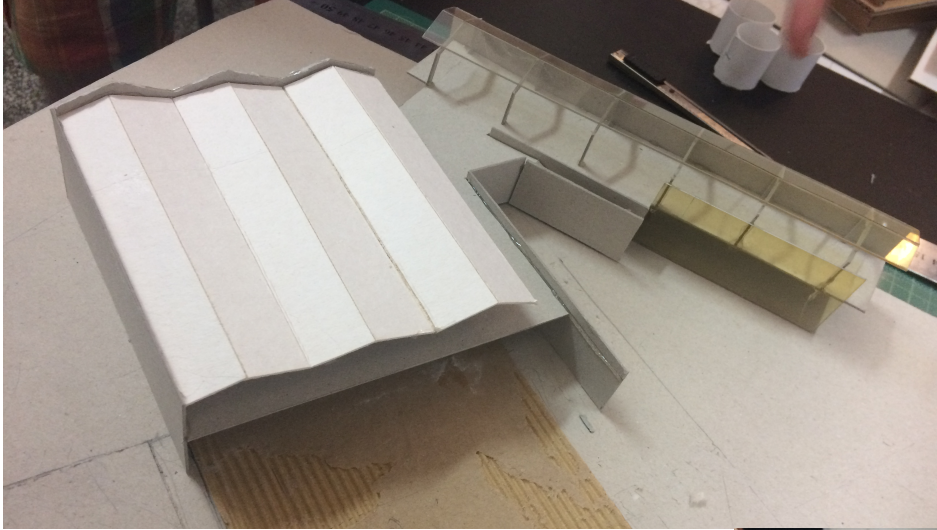
НАТОПИЛ ІЗОТЕРІД
КМ: 1 : 200

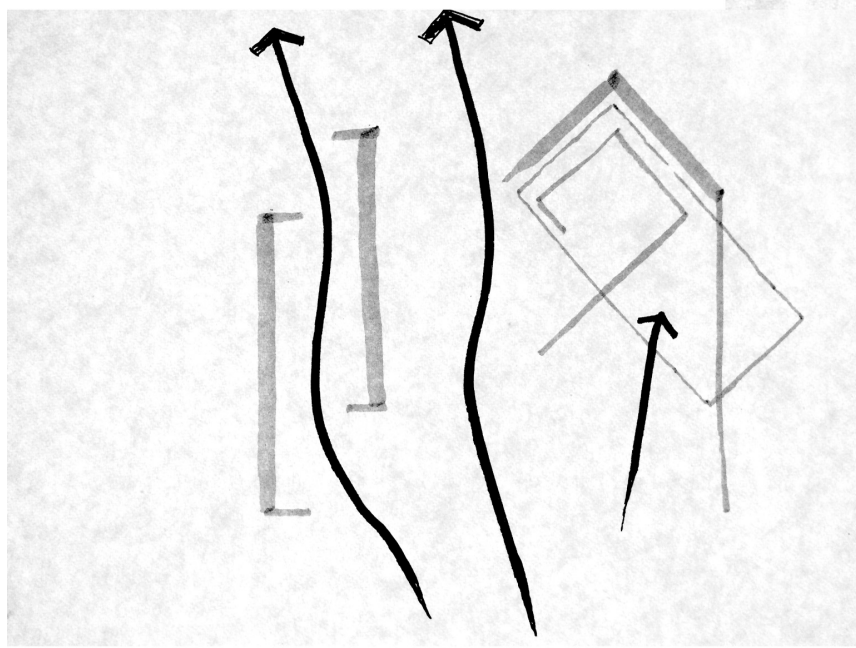
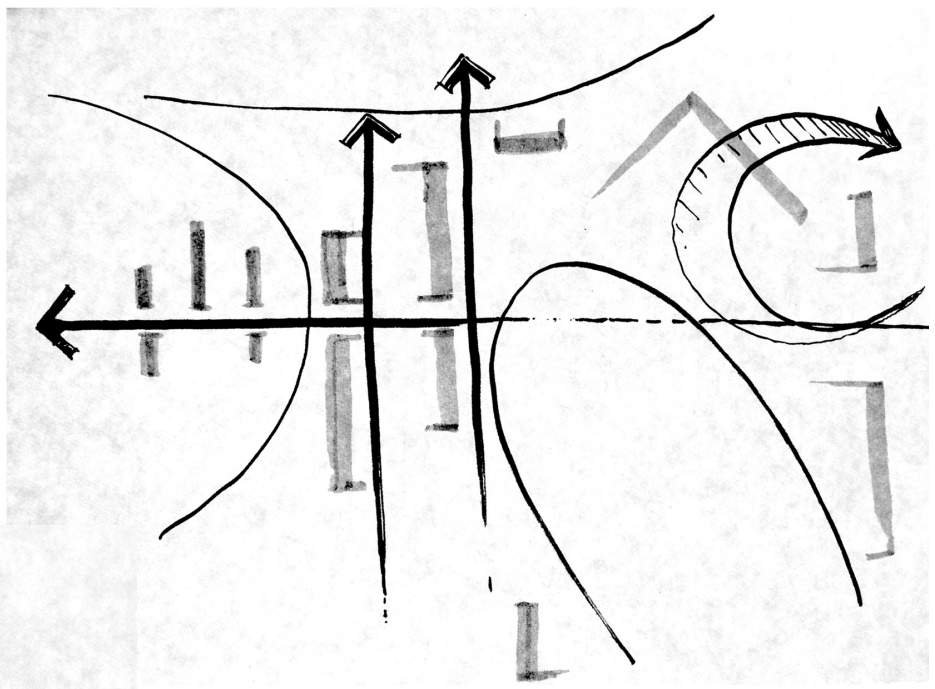

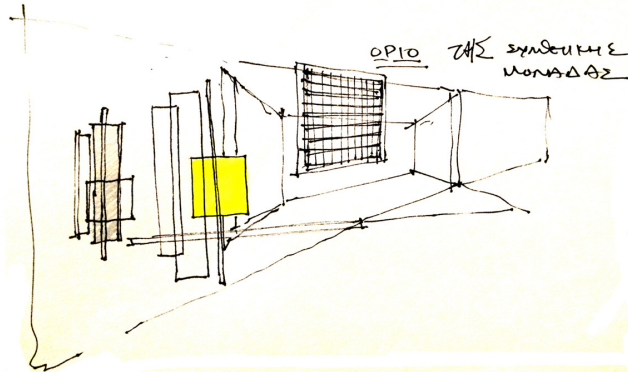
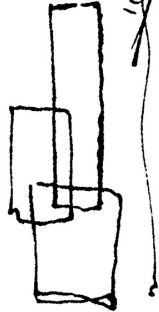
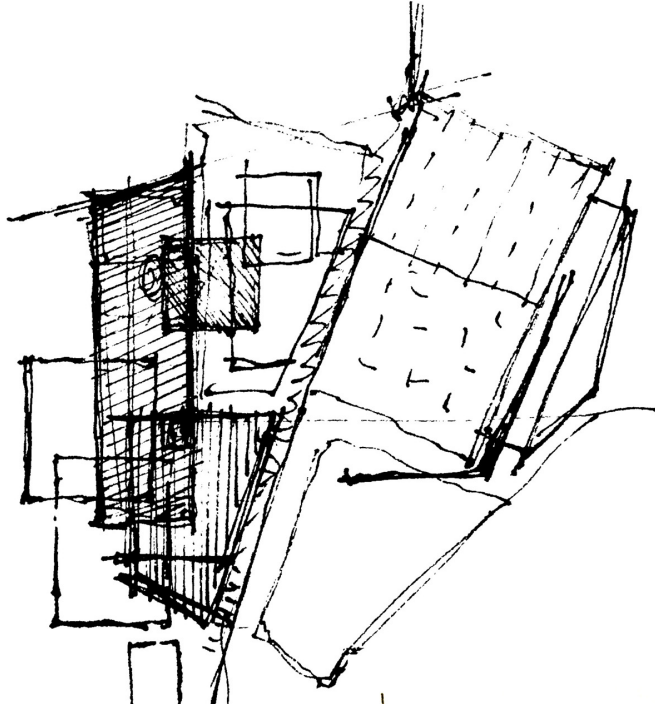
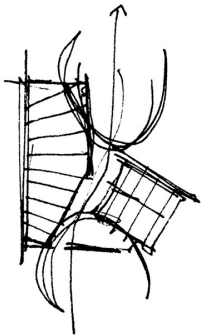
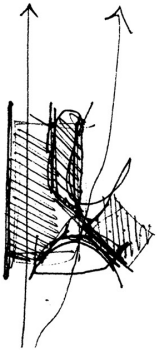
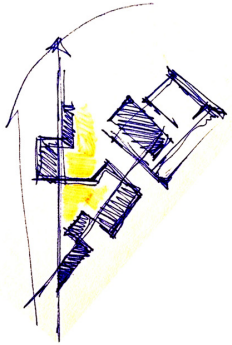

* ΑΡΝΗΤΙΚΟΣ ΧΩΡΟΣ ΠΟΥ
ΔΗΜΙΟΥΡΓΕΙΤΑΙ ΑΠΟ ΤΟ
ΕΘΙΣΤΑΘ ΔΡΑΣΗΣ [A]

ΧΡΗΣΕΙΣ

ΟΡΓΑΝΩΣΗ

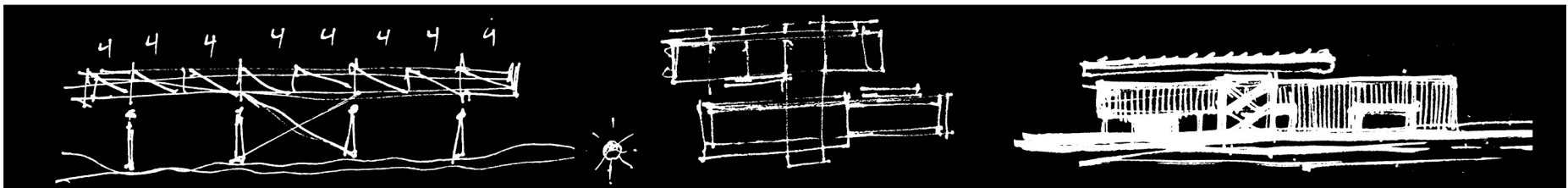
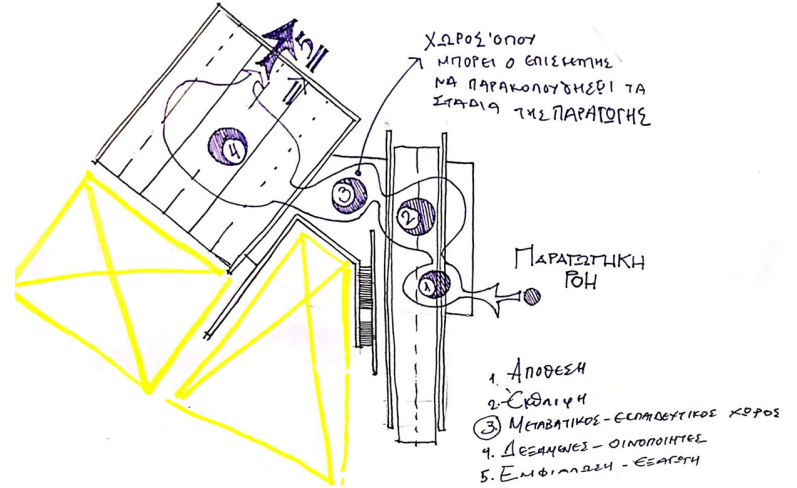
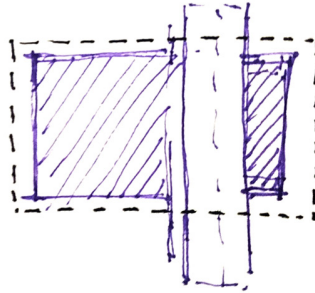
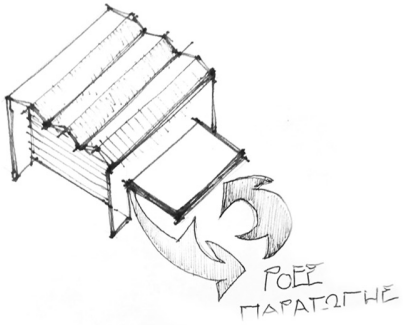
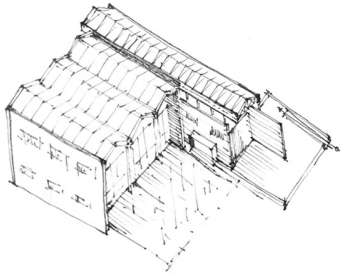
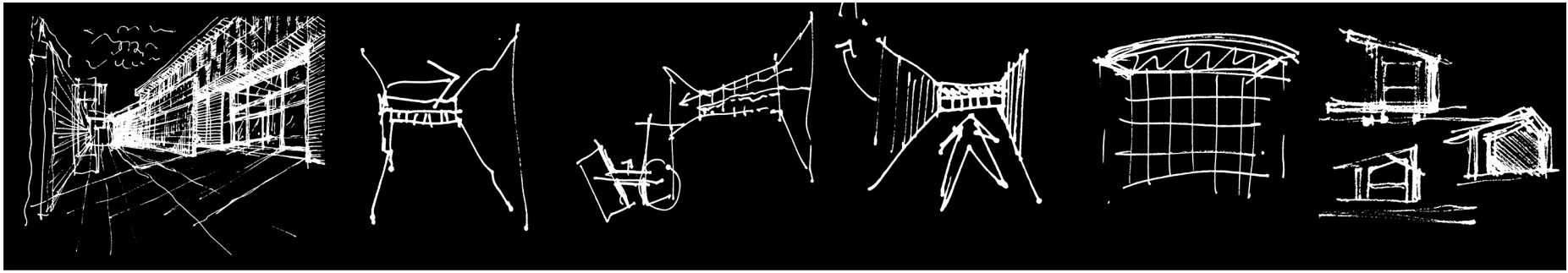
ΠΛΑΤΕΙΑ

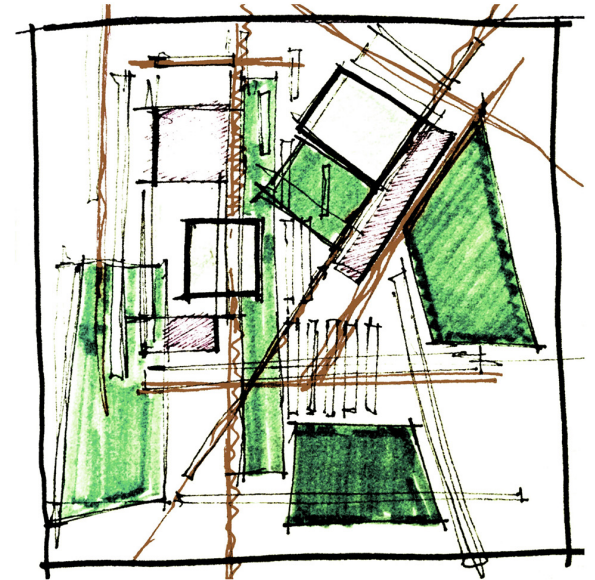
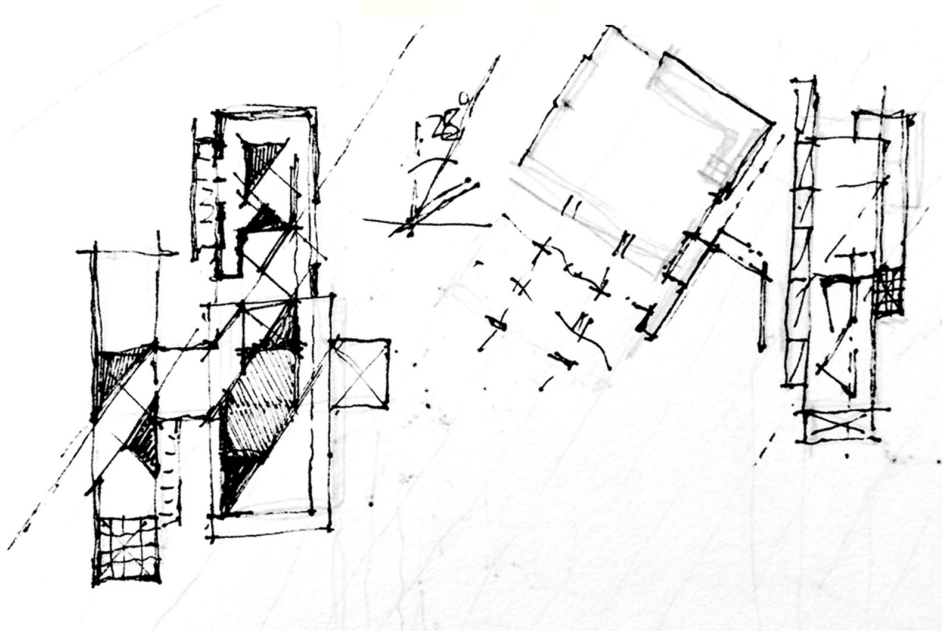
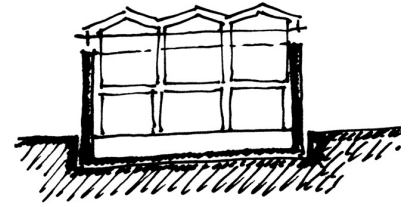
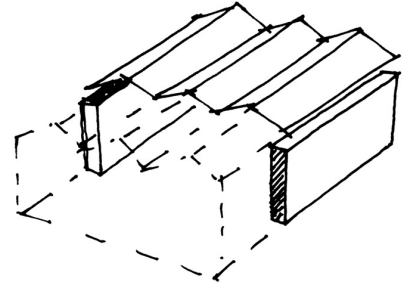
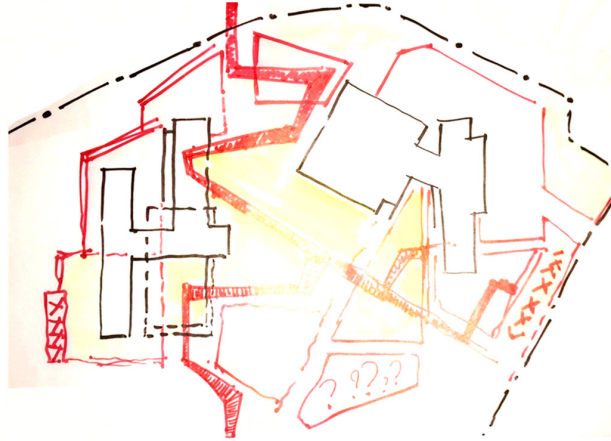
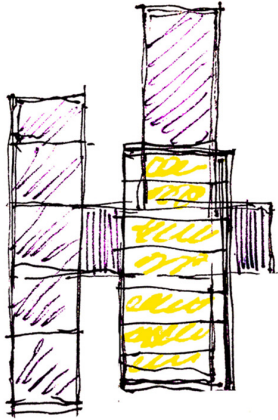
ΚΟΙΝΩΝΙΑ

ΑΝΑΠΤΥΞΗ

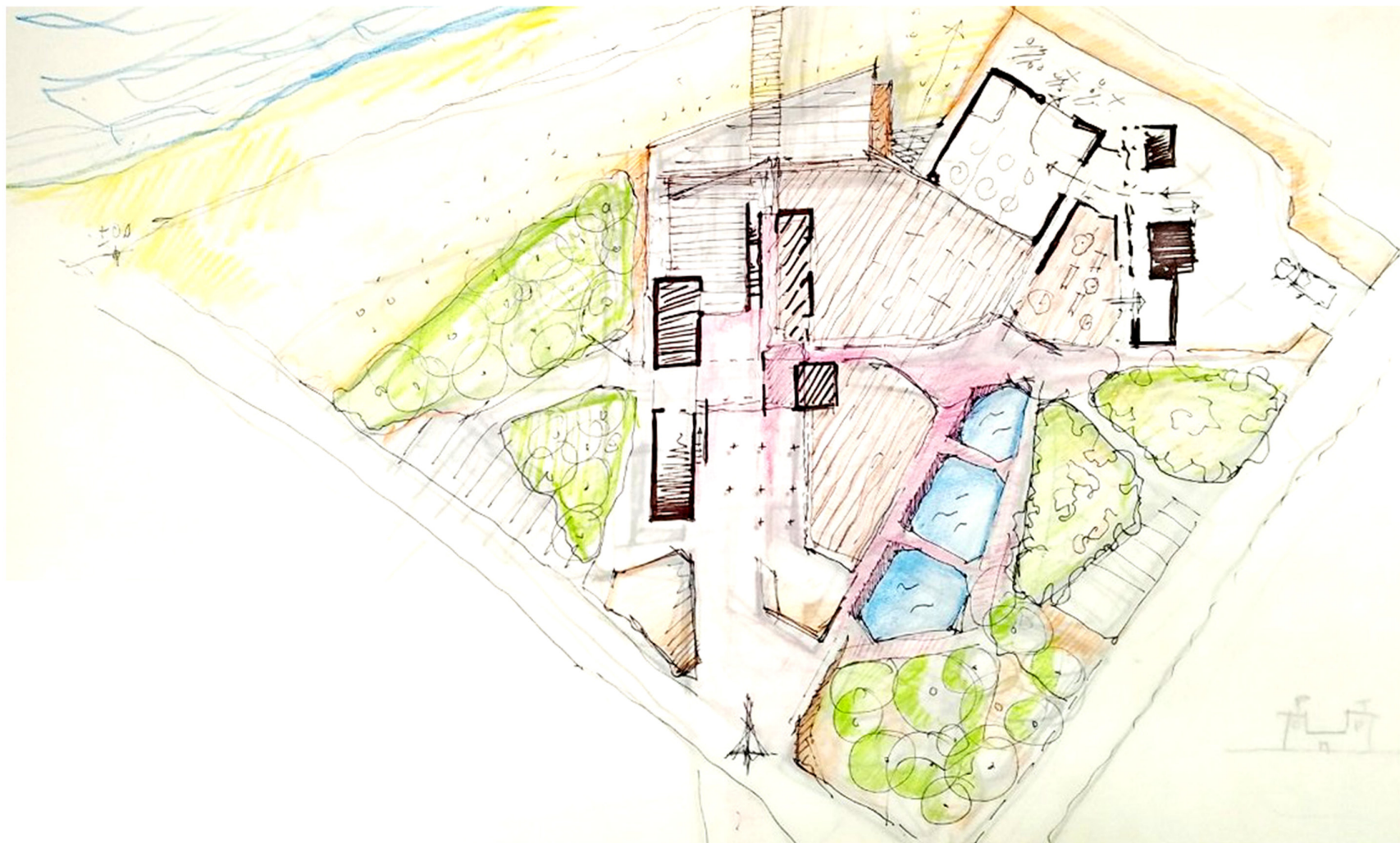
ΣΥΝΔΕΣΗ

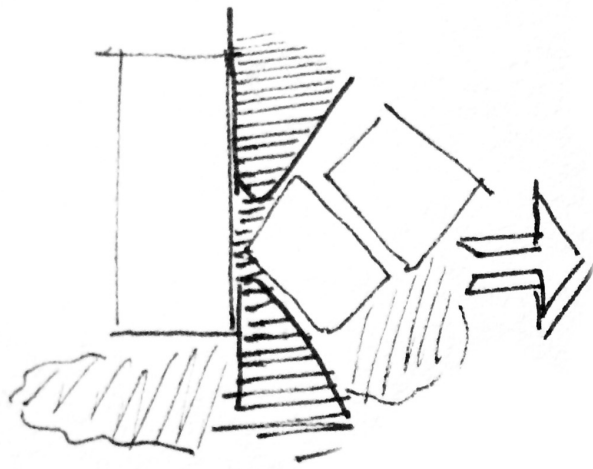
Γ ΦΑΣΗ

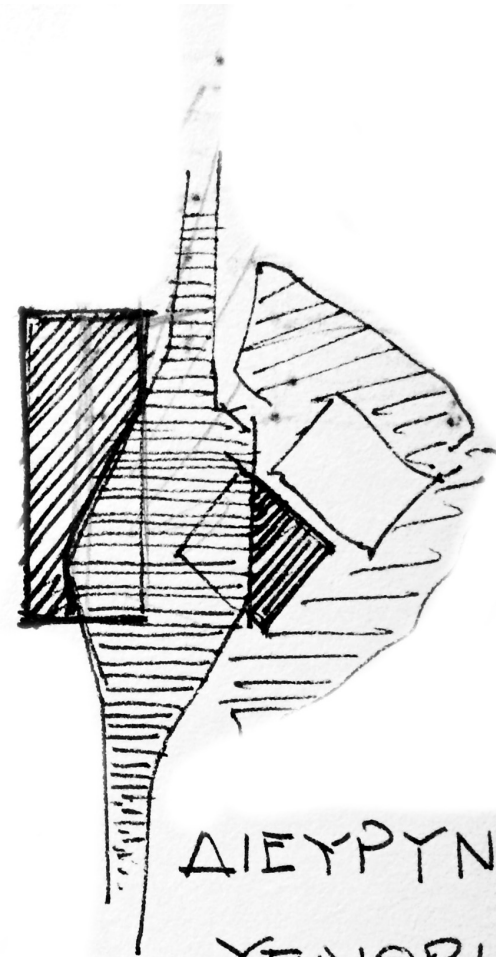
Προσχέδιο του συγκροτήματος με την αρχική πρόθεση διαμόρφωσης του εξωτερικού χώρου

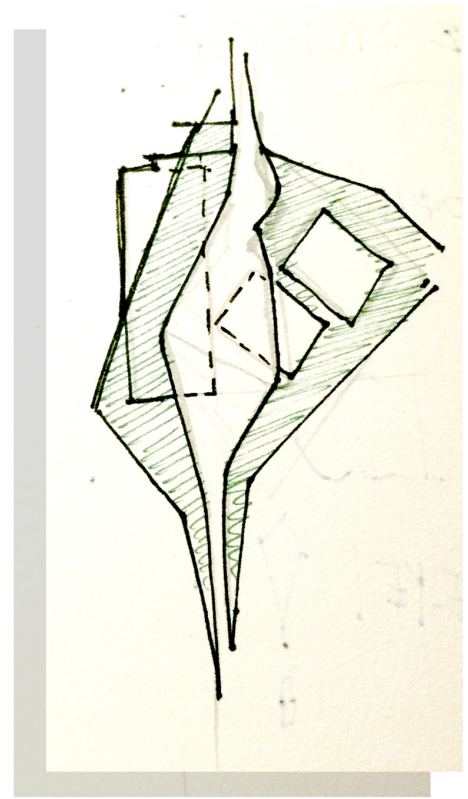
ΣΤΕΝΩΣΗ

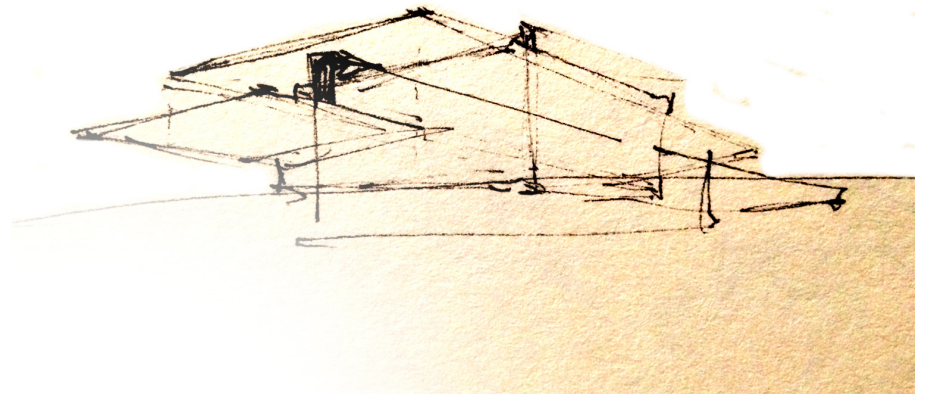
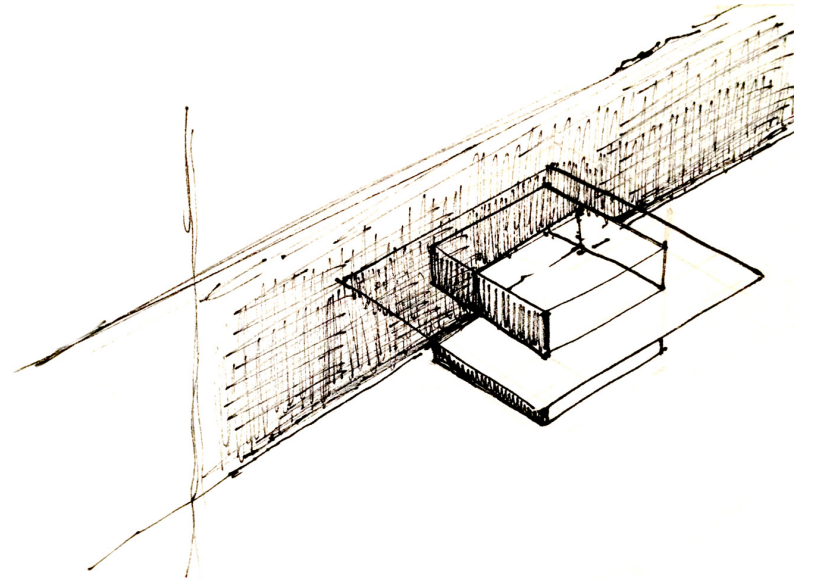
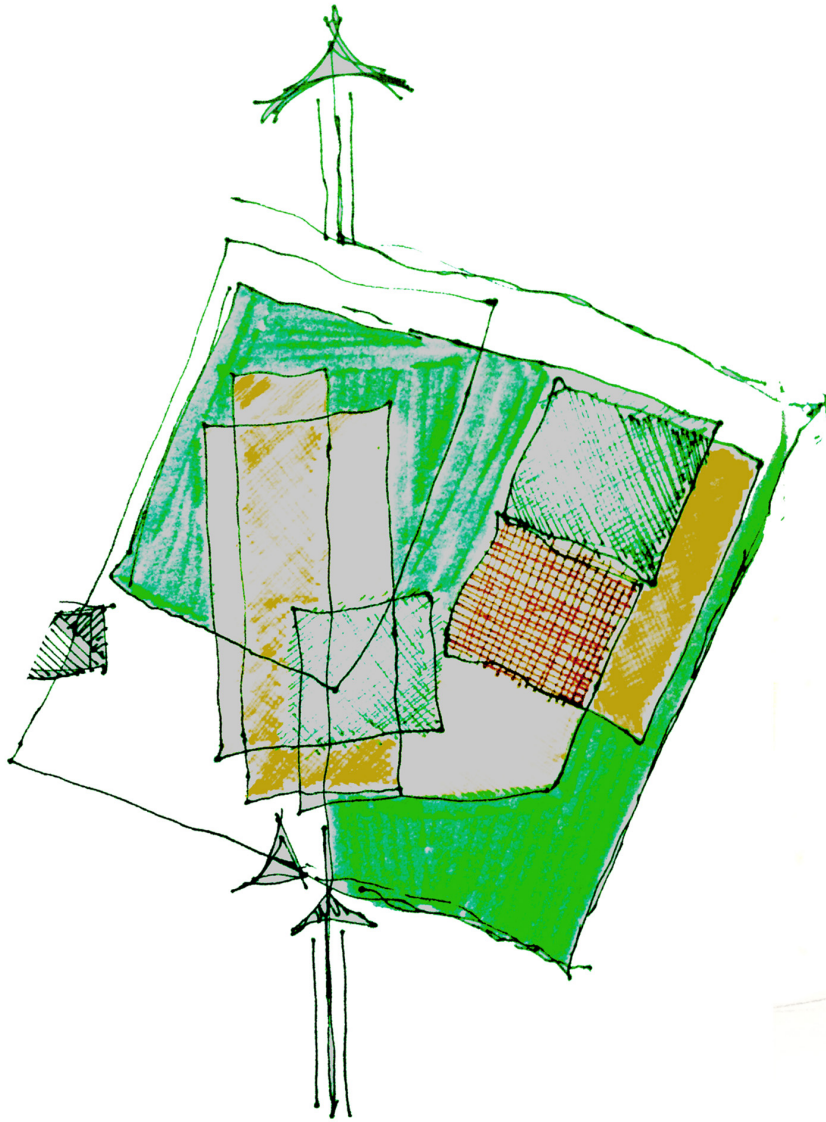
→ ΠΕΡΑΣΜΑ

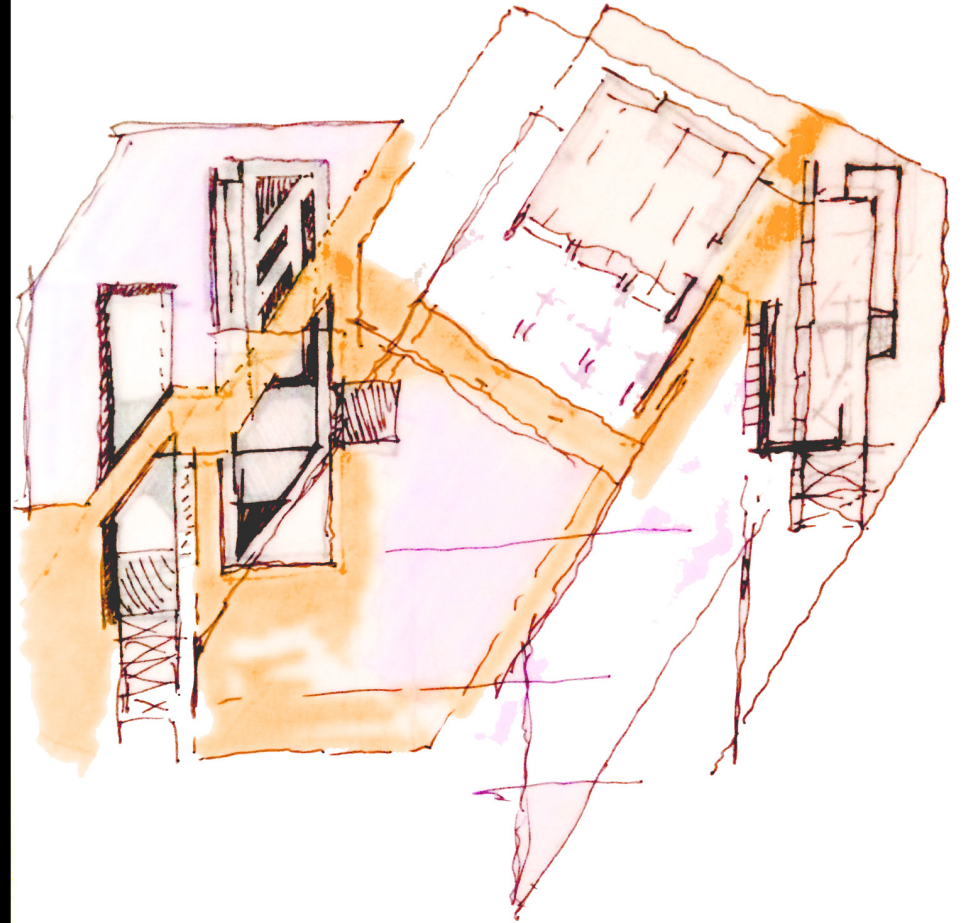
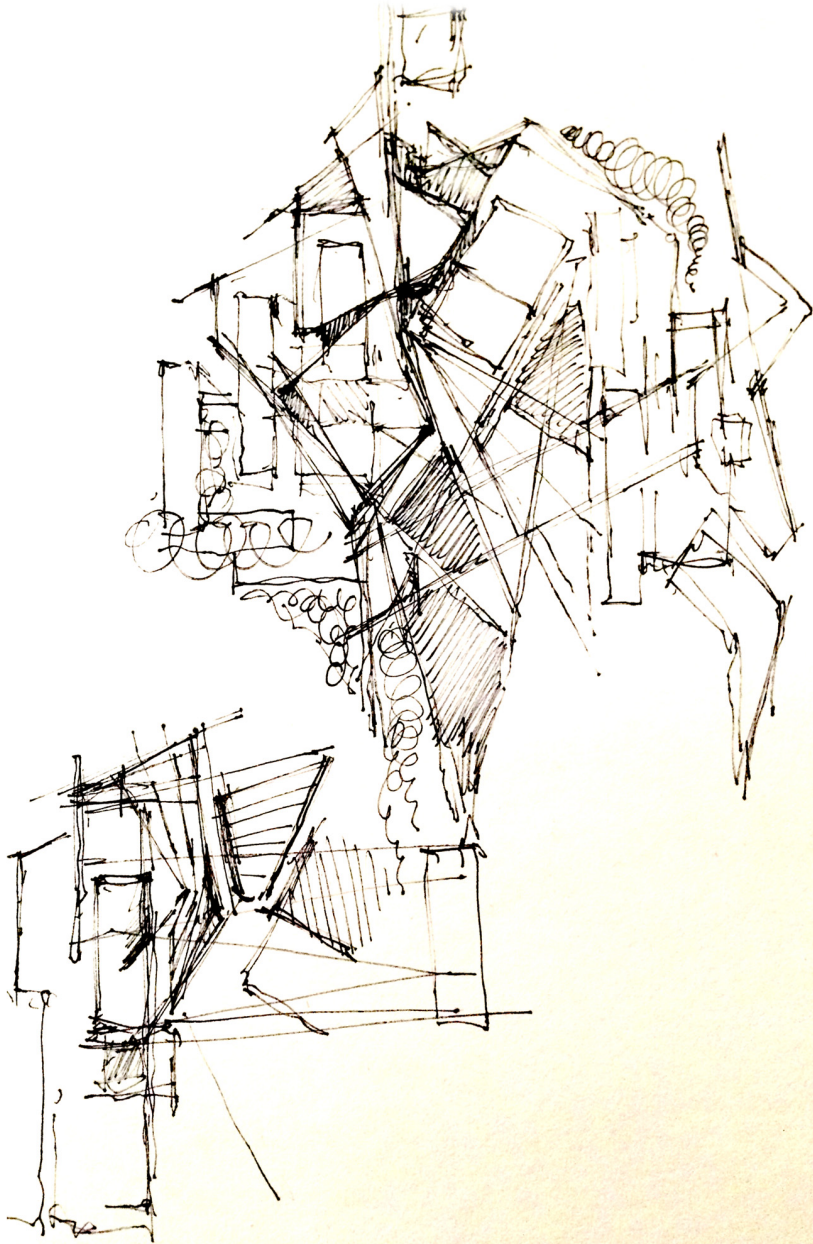

ΔΙΕΥΡΥΝΣΗ
ΥΠΑΙΘΡΙΟΥ

→ ΠΛΑΤΕΙΑ

Σκίτσα από την επεξεργασία

του δημόσιου χώρου ως ενοποιητικού στοιχείου

ΣΤΑΘΜΗ ΙΣΟΓΕΙΟΥ

- ΣΗΜΕΙΟ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ
- ΥΠΑΙΘΡΙΑ ΑΓΟΡΑ
- ΧΩΡΟΣ ΕΣΤΙΑΣΗΣ - ΑΝΑΨΥΧΗΣ
- ΧΩΡΟΣ ΕΚΘΕΣΗΣ
- ΑΝΑΨΥΚΤΗΡΙΟ ΠΑΡΑΛΙΑΣ
- ΧΩΡΟΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΟΙΝΟΥ

ΚΤΗΡΙΟΛΟΓΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

- ΧΩΡΟΙ ΥΠΟΔΟΧΗΣ 150 τμ
- ΧΩΡΟΙ ΑΝΑΨΥΧΗΣ 400τμ
- ΧΩΡΟΣ ΕΚΘΕΣΗΣ 150τμ
- ΧΩΡΟΙ ΕΡΓΑΣΙΑΣ & ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ 200τμ
- ΑΜΦΙΘΕΑΤΡΟ 100 ΘΕΣΕΩΝ
- ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑ 360τμ
- ΠΑΡΑΣΚΕΥΑΣΤΗΡΙΑ 50τμ
- ΑΙΘΟΥΣΑ ΓΕΥΣΙΓΝΩΣΙΑΣ 90τμ
- ΧΩΡΟΣ ΔΕΞΑΜΕΝΩΝ - ΟΙΝΟΠΟΙΗΤΩΝ 300τμ
- ΧΩΡΟΣ ΕΜΦΙΑΛΩΣΗΣ 90τμ
- ΧΗΜΕΙΟ 25τμ
- ΑΠΟΘΕΤΗΡΙΟ - ΠΙΕΣΤΗΡΙΟ 60τμ
- ΚΕΛΑΡΙ ΠΑΛΑΙΩΣΗΣ 130 τμ
- ΒΟΗΘΗΤΙΚΟΙ ΧΩΡΟΙ 320τμ

ΚΤΗΡΙΟΛΟΓΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

ΧΩΡΟΙ ΥΠΟΔΟΧΗΣ 150 τμ
ΧΩΡΟΙ ΑΝΑΨΥΧΗΣ 400τμ
ΧΩΡΟΣ ΕΚΘΕΣΗΣ 150τμ
ΧΩΡΟΙ ΕΡΓΑΣΙΑΣ & ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ 200τμ
ΑΜΦΙΘΕΑΤΡΟ 100 ΘΕΣΕΩΝ
ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑ 360τμ
ΠΑΡΑΣΚΕΥΑΣΤΗΡΙΑ 50τμ
ΑΙΘΟΥΣΑ ΓΕΥΣΙΓΝΩΣΙΑΣ 90τμ
ΧΩΡΟΣ ΔΕΞΑΜΕΝΩΝ - ΟΙΝΟΠΟΙΗΤΩΝ 300τμ
ΧΩΡΟΣ ΕΜΦΙΑΛΩΣΗΣ 90τμ
ΧΗΜΕΙΟ 25τμ
ΑΠΟΘΕΤΗΡΙΟ - ΠΙΕΣΤΗΡΙΟ 60τμ
ΚΕΛΑΡΙ ΠΑΛΑΙΩΣΗΣ 130 τμ
ΒΟΗΘΗΤΙΚΟΙ ΧΩΡΟΙ 320τμ

ΣΤΑΘΜΗ ΟΡΟΦΟΥ

- ΧΩΡΟΙ ΓΕΥΣΙΓΝΩΣΙΑΣ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΟΙΝΟΠΟΙΕΙΟΥ
- ΧΩΡΟΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ
- ΧΩΡΟΙ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΩΝ
- ΑΙΘΟΥΣΑ ΠΡΟΒΟΛΩΝ ΚΑΙ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ
- ΕΠΙΣΚΕΨΙΜΟΣ ΧΩΡΟΣ ΕΝΤΟΣ ΤΟΥ ΟΙΝΟΠΟΙΕΙΟΥ

Περιγραφή

Η σύνθεση διαρθρώνεται σε δυο επίπεδα, με μέγιστο ύψος το επιτρεπόμενο βάσει κανονισμού. Αρχικά αποκαθίσταται το βόρειο τμήμα του όγκου παραγωγής, που φιλοξενεί την απόθεση, θραύση και εμφιάλωση του κρασιού. Στον ίδιο χώρο βρίσκονται το χημείο και ο χώρος δεξαμενών, όπου λαμβάνει χώρα η ζύμωση – οινοποίηση. Η στέγη αποτελεί το πιο χαρακτηριστικό κομμάτι του παλιού κτιρίου. Αποκαθίσταται η στατική της λειτουργία με νέο μεταλλικό φορέα και δέχεται επικάλυψη με πολυκαρβονικά πανέλα για να επιτύχουμε την ομοιόμορφη διάχυση του φωτός στο εσωτερικό. Στο ισόγειο και δίπλα στο παλιό κτίριο εισάγεται η υποδοχή των επισκεπτών του οινοποιείου, ενώ στον ίδιο όγκο και στον όροφο διατάσσονται η διοίκηση του, ένας χώρος έλεγχου και μια αίθουσα γευσιγνωσίας με κατάλληλο παρασκευαστήριο.

Σε κάθε όροφο υπάρχουν οι προβλεπόμενοι βοηθητικοί χώροι. Στο υπόγειο του ίδιου όγκου τοποθετείται το κελάρι παλαίωσης, σε άμεση πρόσβαση από το κοινό, ενώ προβλέπονται προσβάσεις του προσωπικού από δεύτερη κλίμακα καθώς και ανελκυστήρας βαρέως τύπου για μεταφορά βαρελιών. Επίσης, εντάσσονται χώροι Η/Μ εγκαταστάσεων, αποθήκευσης τροφίμων και αποδυτήρια εργαζομένων. Στο σύνολο του ανατολικού σκέλους η κατακόρυφη κίνηση πραγματοποιείται από κεντρικό πυρήνα με κλιμακοστάσιο και δυο ανελκυστήρες. Στον όροφο του χώρου παραγωγής βρίσκεται και το επισκέψιμο πατάρι, όπου μπορεί το κοινό να παρακολουθήσει τη διαδικασία παραγωγής και να χαλαρώσει στο καθιστικό.

Το ισόγειο της δυτικής πτέρυγας φιλοξενεί εκθεσιακούς χώρους και χώρους αναψυχής, οι οποίοι προβλέπεται να είναι ανοικτοί στο κοινό ανεξάρτητα από τη λειτουργία του οινοποιείου και θα εξυπηρετούν και λουόμενους. Στον όροφο αναπτύσσεται ένα σχήμα συμμετοχικής παραγωγής, όπου το κοινό έχει τη δυνατότητα να εκπαιδευτεί σε καλλιτεχνικές και χειρονακτικές δεξιότητες, παραδοσιακές και συνδεδεμένες με τον πολιτισμό του νησιού στα διαμορφωμένα εργαστήρια, ενώ παράλληλα δίνεται η δυνατότητα δημιουργικής αλληλεπίδρασης σε κοινωνικό και επιχειρηματικό επίπεδο, μέσα από εκδηλώσεις και επαγγελματικές πρωτοβουλίες (συνέδρια, συνελεύσεις, ομιλίες κλπ), που δύνανται να πραγματοποιηθούν στο κλειστό αμφιθέατρο του ορόφου.

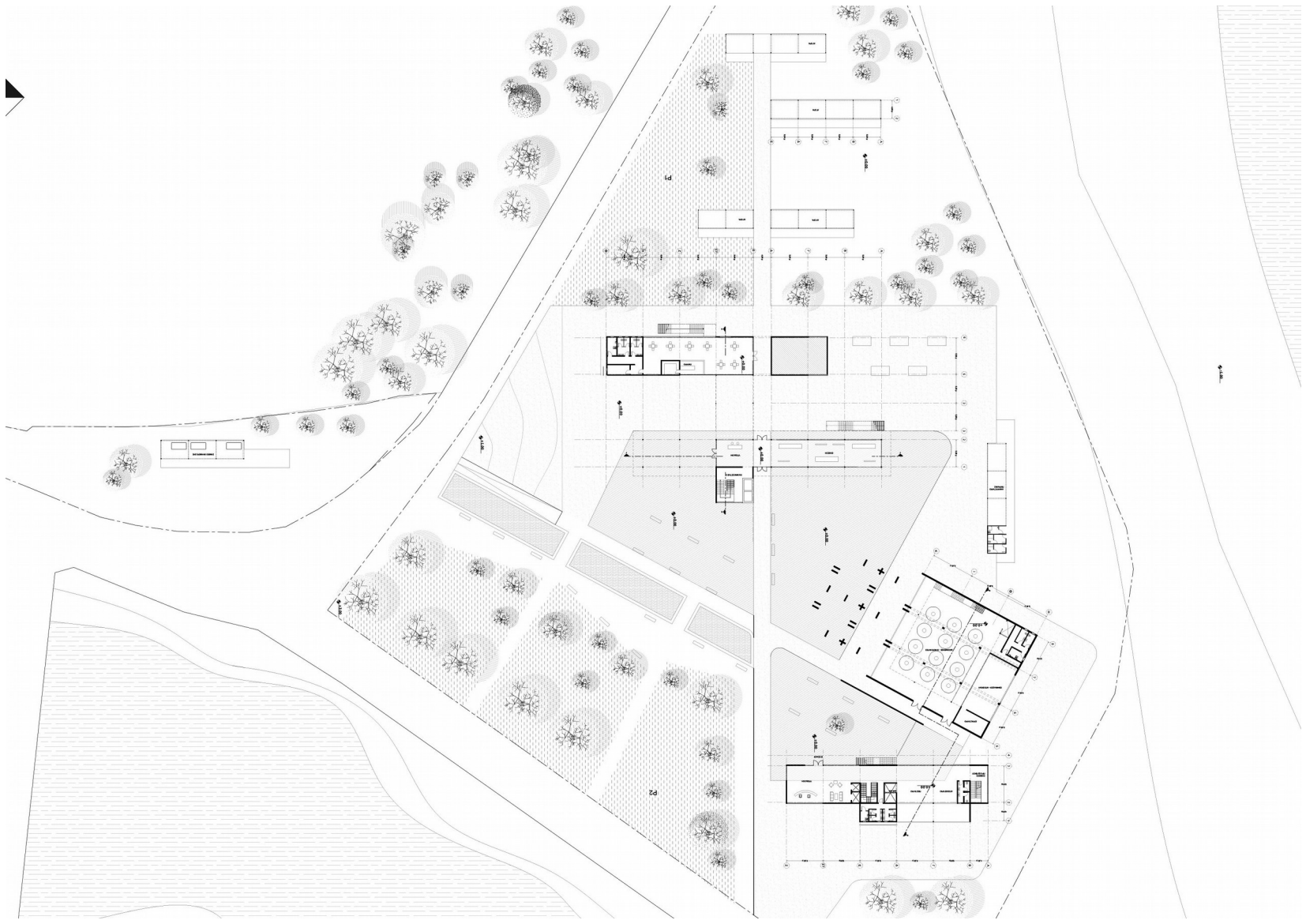
Μια επιστημονική ομάδα θα έχει συμβουλευτικό και επικουρικό ρόλο στην υλοποίηση ιδεών τις οποίες θα τροφοδοτεί η κοινότητα και θα συζητούνται (και δουλεύονται) στο χώρο κοινής εργασίας που οργανώνεται διάχυτα στον όγκο του ορόφου. Επιπλέον στο εργαστήριο FabLab θα δίνεται η δυνατότητα σχεδιασμού και κατασκευής επίπλων και άλλων αντικειμένων, μια διαδικασία που θα τροφοδοτεί την εκθεσιακή λειτουργία αλλά και την κοινότητα με καινοτόμες ιδέες, σε ένα σύγχρονο περιβάλλον παραγωγής. Τέλος, στον υπαίθριο χώρο οργανώνεται η αγορά, όπου θα δίνεται η ευκαιρία σε παραγωγούς και βιοτέχνες να προωθήσουν τα προϊόντα τους σε τακτική βάση. Η αγορά υπήρξε αφορμή για τη δημιουργία μιας τυπολογικής μονάδας που αναπαράγεται σε ένα σημείο πληροφόρησης στο νότιο άκρο του οικοπέδου, καθώς και σε ένα εξωτερικό αναψυκτήριο στη βόρεια μεριά.

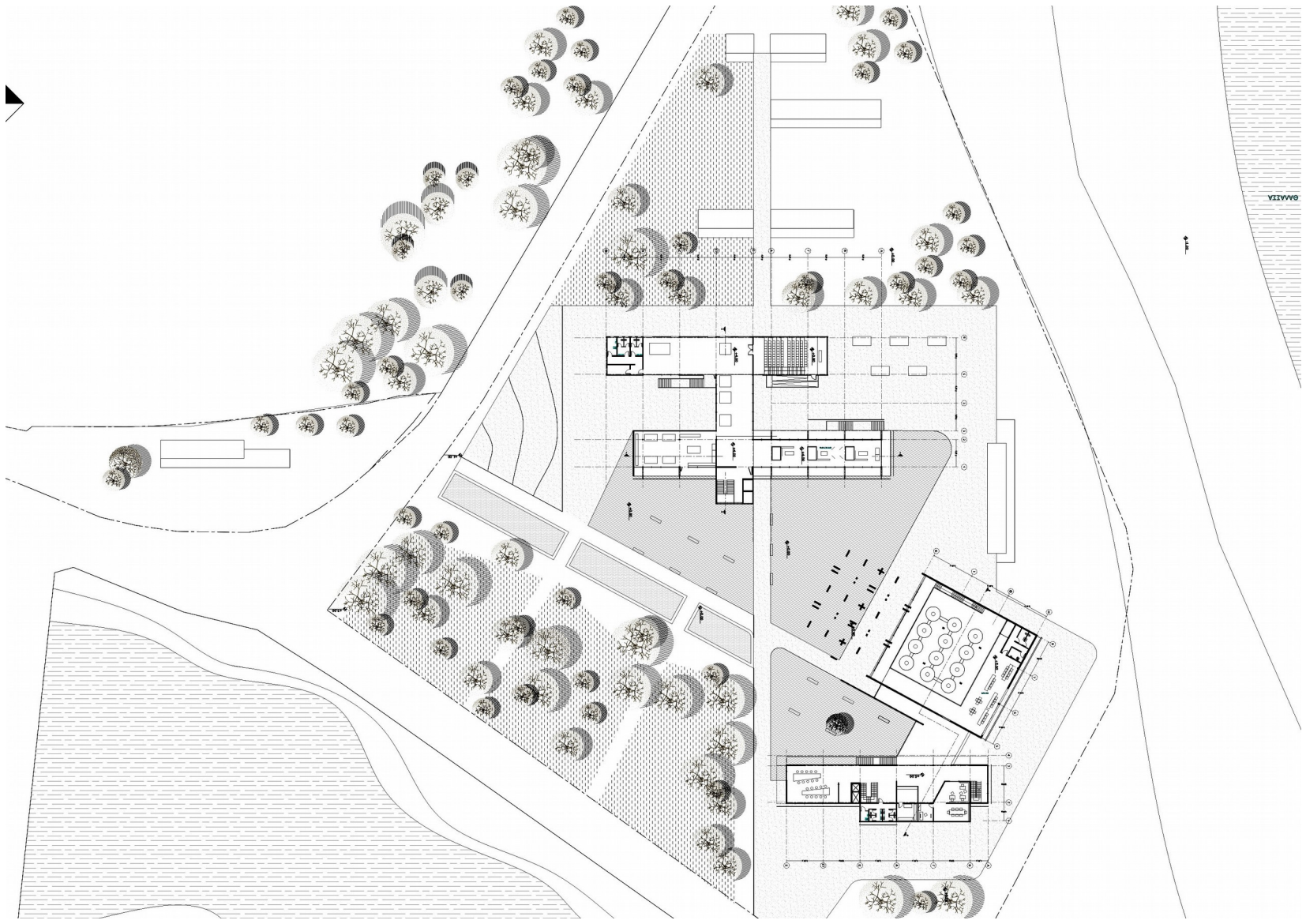
Μορφολογικά οι συνθετικές μονάδες ακολουθούν τη διάσταση του ζευκτού του παλιού οινοποιείου. Έτσι ο δομικός κάναβος παρατίθεται στα 8μ. Η κατασκευή είναι μεταλλική, με χιαστί ενισχύσεις στο δυτικό μέρος, ενώ στο ανατολικό κομμάτι της παραγωγής προβλέπεται πλαισιωτός φορέας. Οι πλάκες των πατωμάτων είναι σύμμεικτες και τα δάπεδα είναι βιομηχανικού τύπου, εποξειδικής ρητίνης.

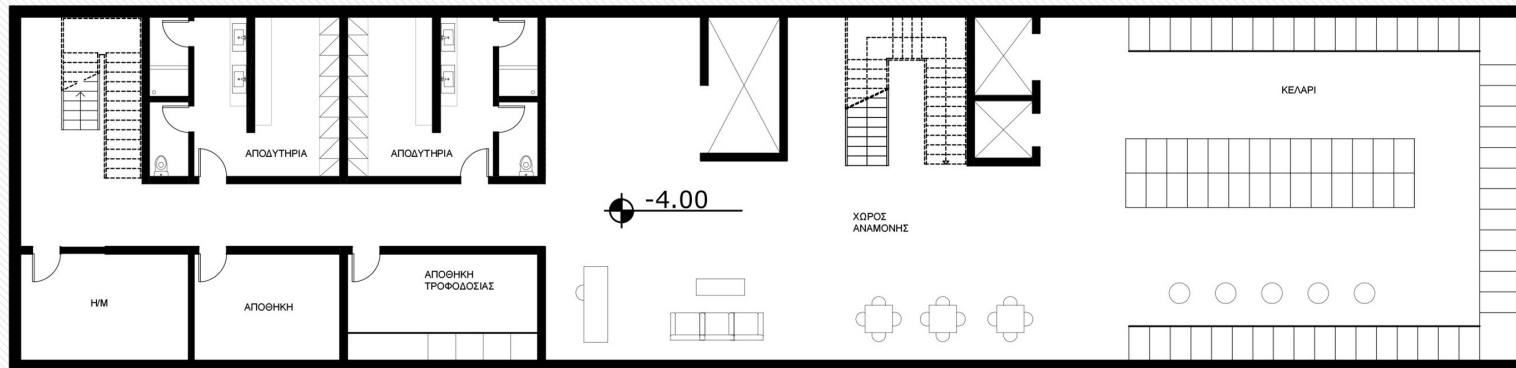
Τα χωρίσματα επενδύονται με αυλακωτή λαμαρίνα, σε μια έμμεση αναφορά στην παραδοσιακή λευκαδίτικη αρχιτεκτονική ενώ σε μια λογική μορφολογικής και σημειολογικής διαφοροποίησης, ο φορέας της στέγης του όγκου των εργαστηρίων αποτελείται από δικτυωματικές δοκούς συνολικού ύψους 0.8μ. Με αυτό τον τρόπο το επίπεδο της στέγης αποκολλάται από τον όγκο και γίνεται αυτοαναφερόμενο, αφήνοντας παράλληλα το φως να διέλθει στο εσωτερικό, καθότι είναι επικαλυμμένο με πολυκαρβονικά ημιδιάφανα φύλλα, όπως και η στέγη του όγκου παραγωγής.

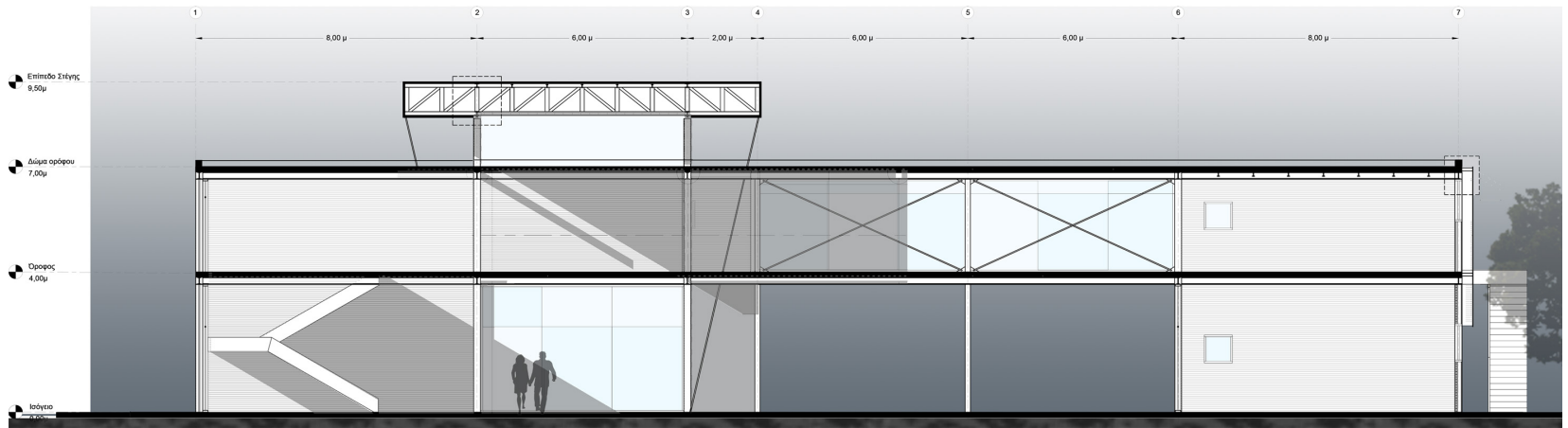
Ο υπαίθριος χώρος λειτουργεί ενοποιητικά, προσφέροντας μια μεγάλη ελεύθερη ενότητα δράσης, διαστρωμένη με τσιμεντόπλακες, που διαπερνάται από τους διαδρόμους κίνησης. Οι τελευταίοι αποτελούν μια ενότητα που περιβάλλει τις κτιριακές μονάδες και αποτελείται από χυτό δάπεδο. Η εναλλαγή αυτή στην υλικότητα ακολουθείται και στις όψεις των κτιρίων, όπου τα ανοίγματα εναλλάσσονται με τις μεγάλες γυάλινες επιφάνειες με πλαίσια αλουμινίου, τους τοίχους από λαμαρίνα και την ένθετη όψη από διάτρητα φύλλα ψευδαργύρου σε εναλλαγές χρωμάτων και διατρήσεων. Σε επιλεγμένα σημεία των όψεων τοποθετούνται περσίδες του ίδιου υλικού, επιτυγχάνοντας τη μεταλλαγή και τη μεταστροφή της οντότητας της όψης στο αντιληπτό περίγραμμα.

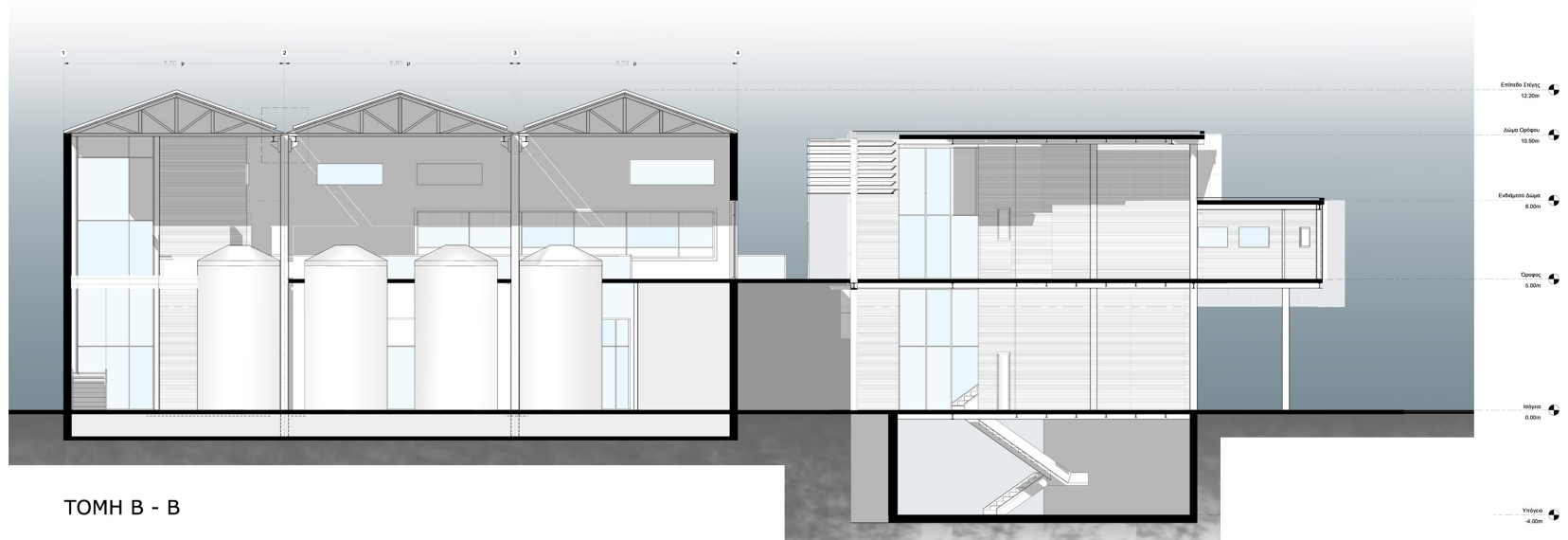

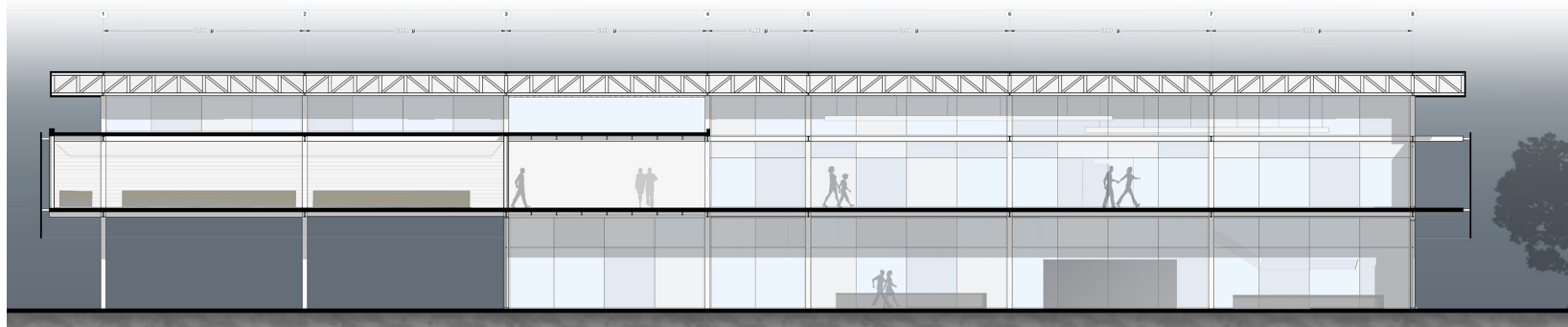

ΤΟΜΗ Γ - Γ

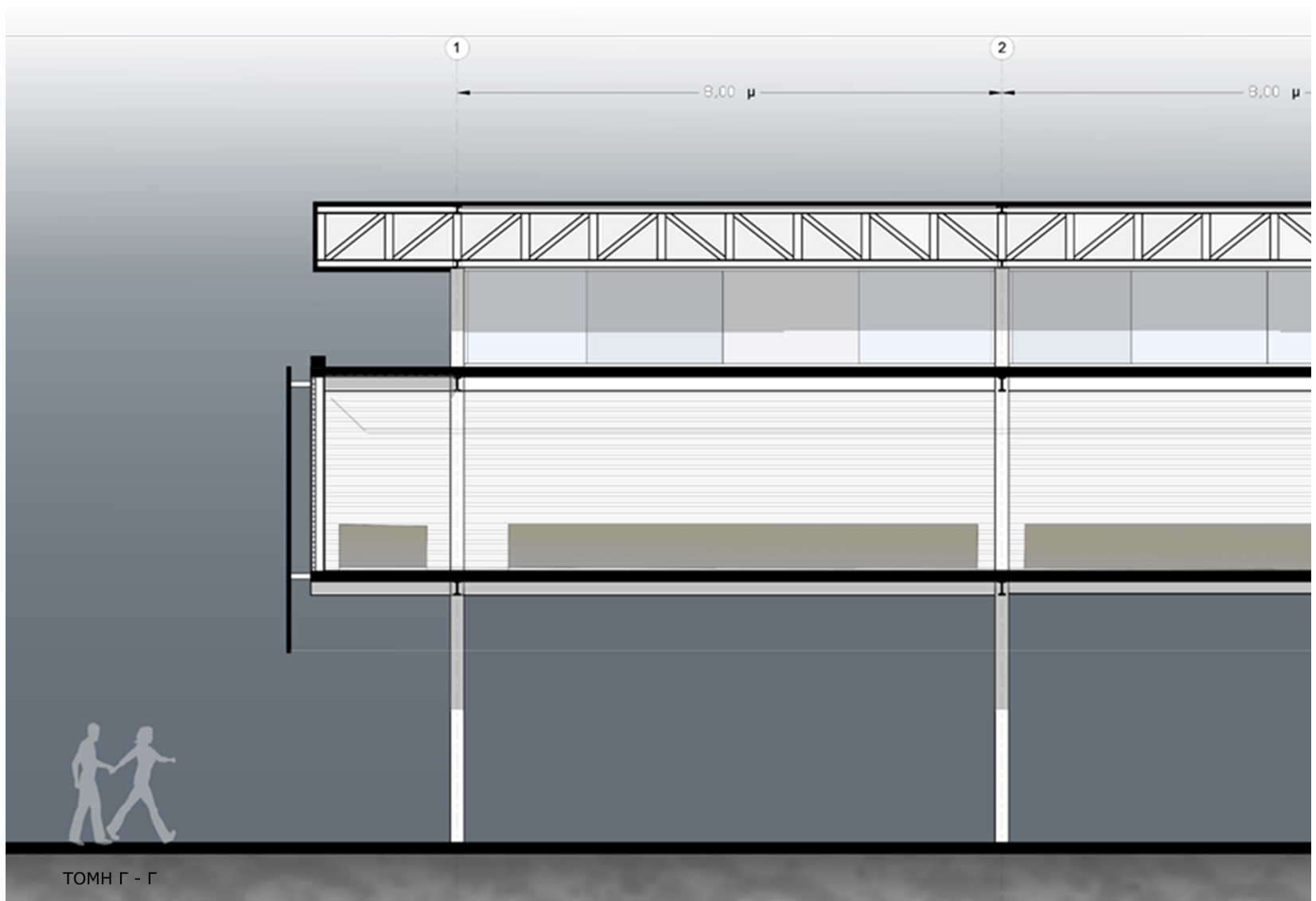
ΤΟΜΗ Β - Β

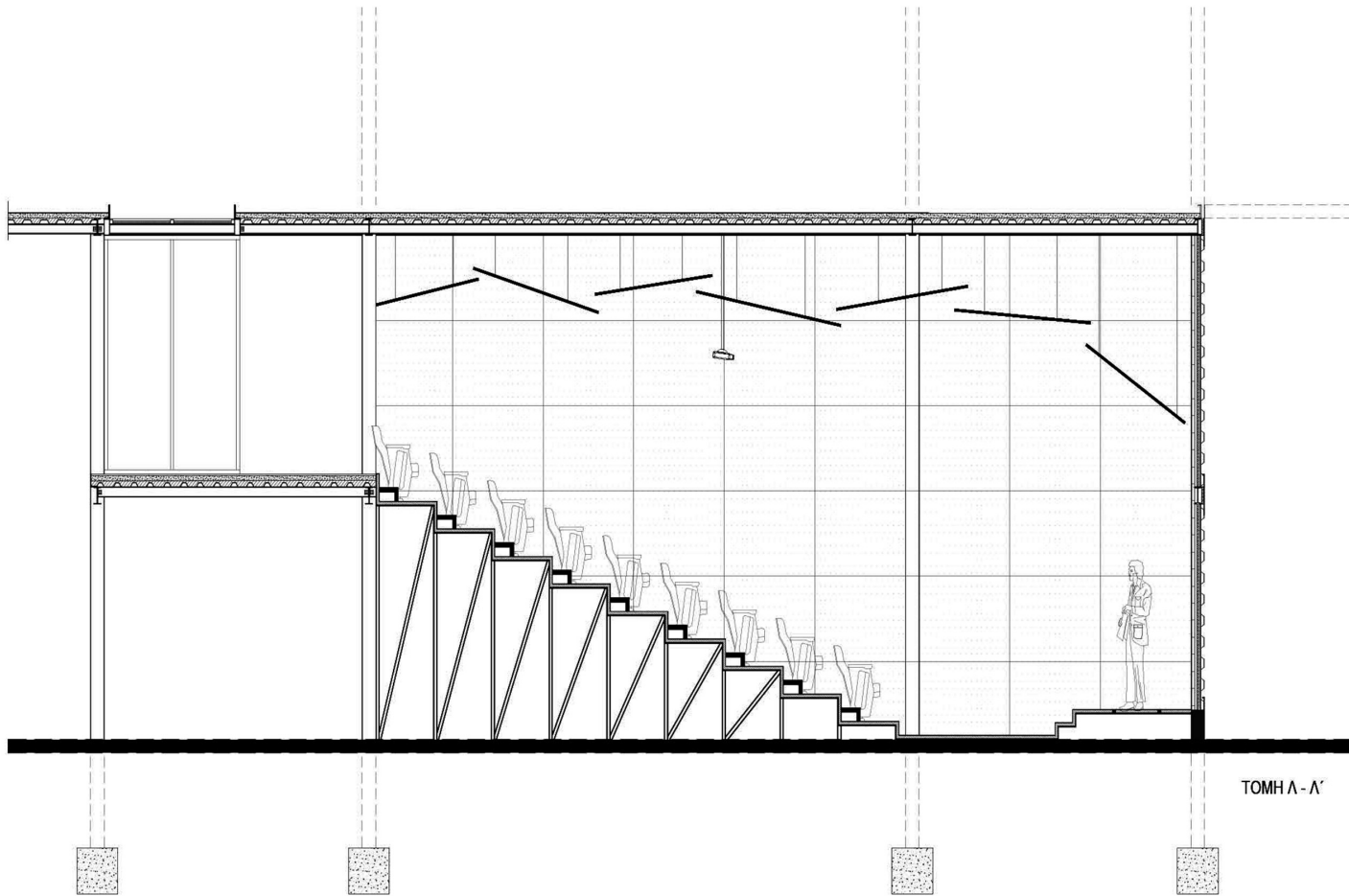

ΤΟΜΗ Γ - Γ

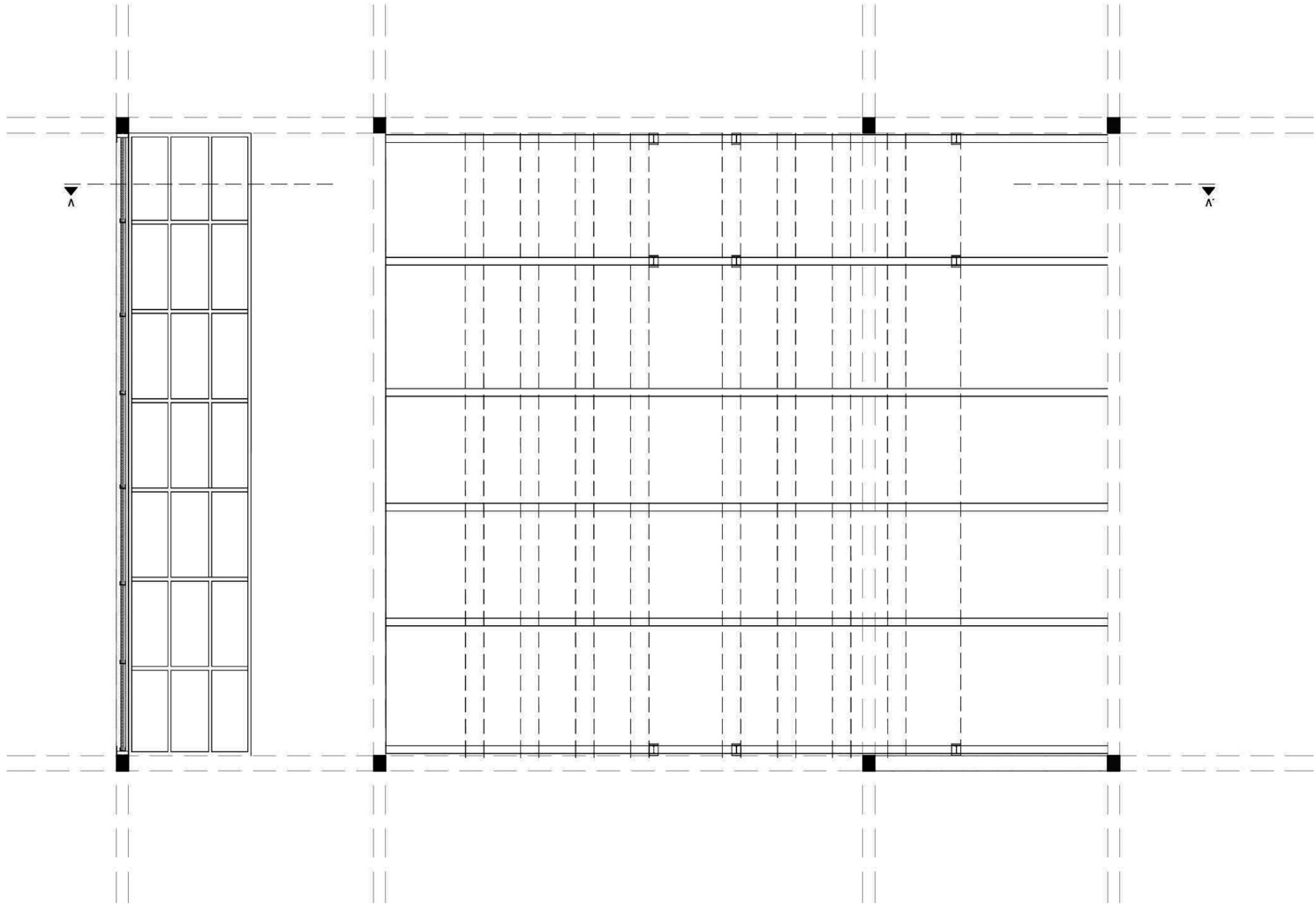

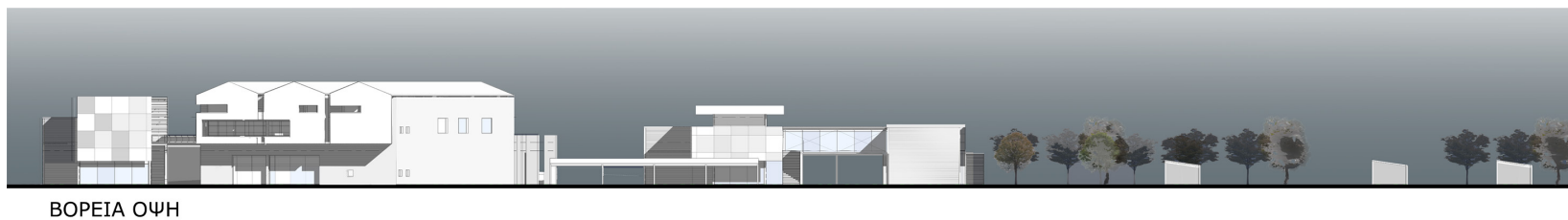
ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΟΨΗ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΩΝ - ΕΚΘΕΣΗΣ

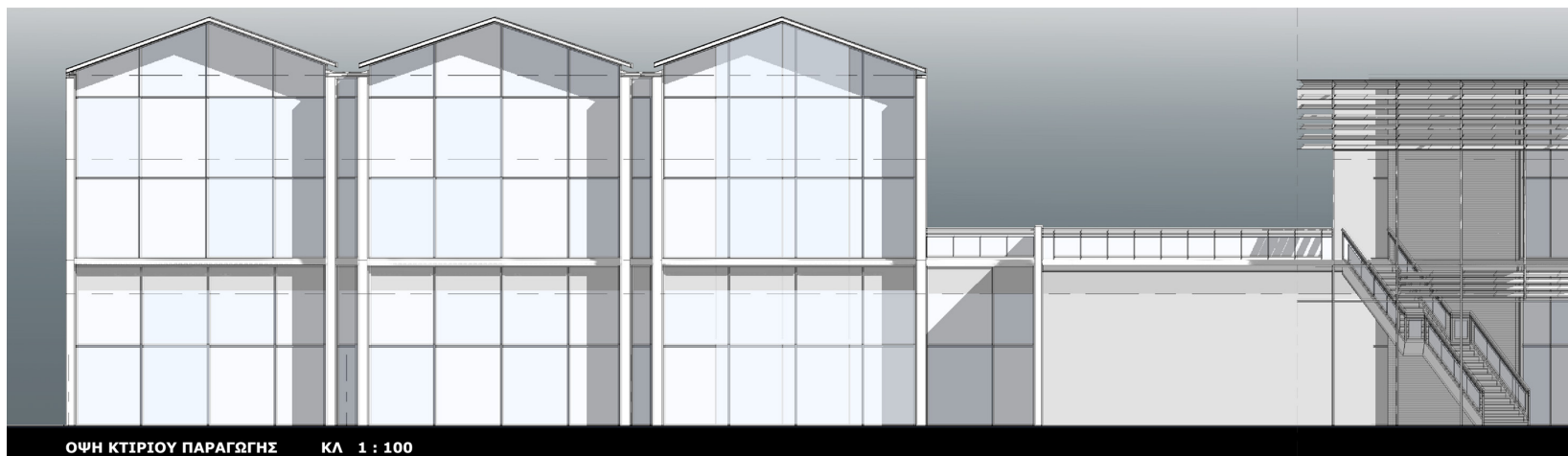
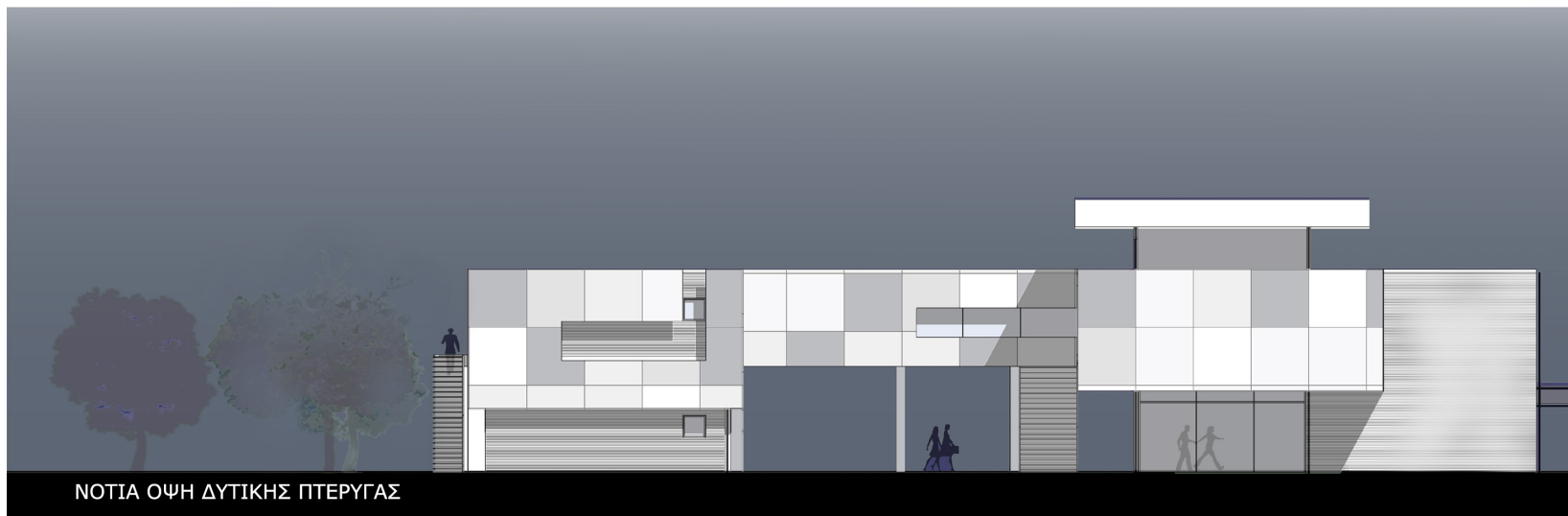

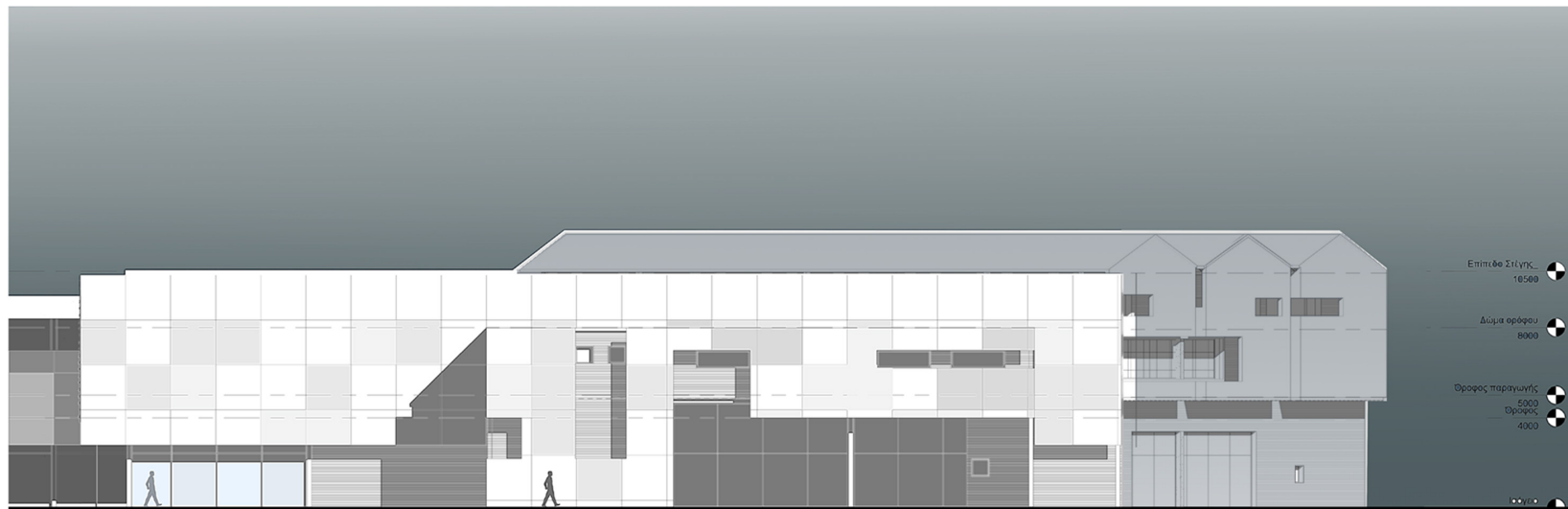

TOMH A - A''

ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΟΨΗ

ΔΥΤΙΚΗ ΟΨΗ

Αξονομετρικό του συγκροτήματος από νοτιο - δυτικά

ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ

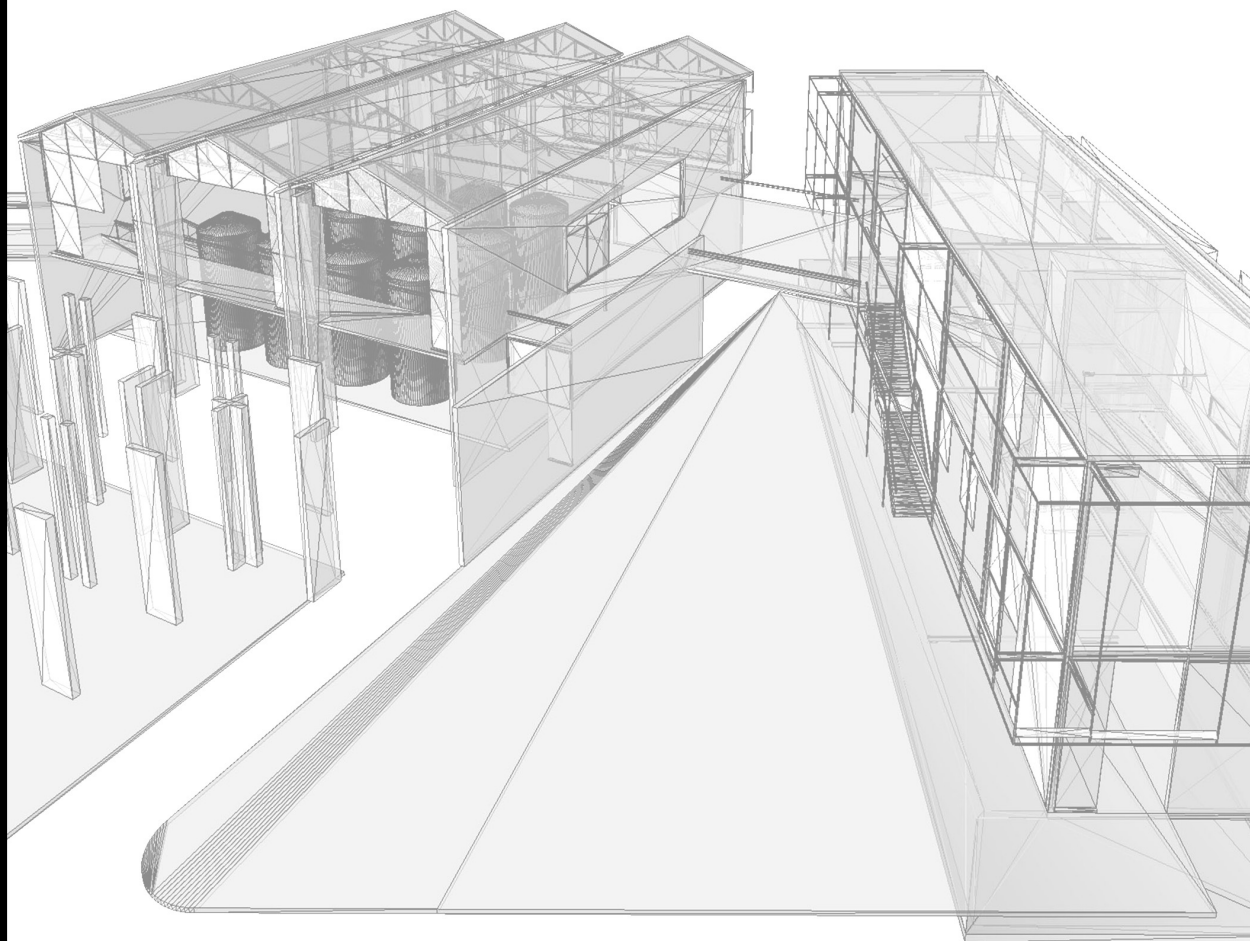
ΨΗΦΙΑΚΟΥ BIM ΜΟΝΤΕΛΟΥ

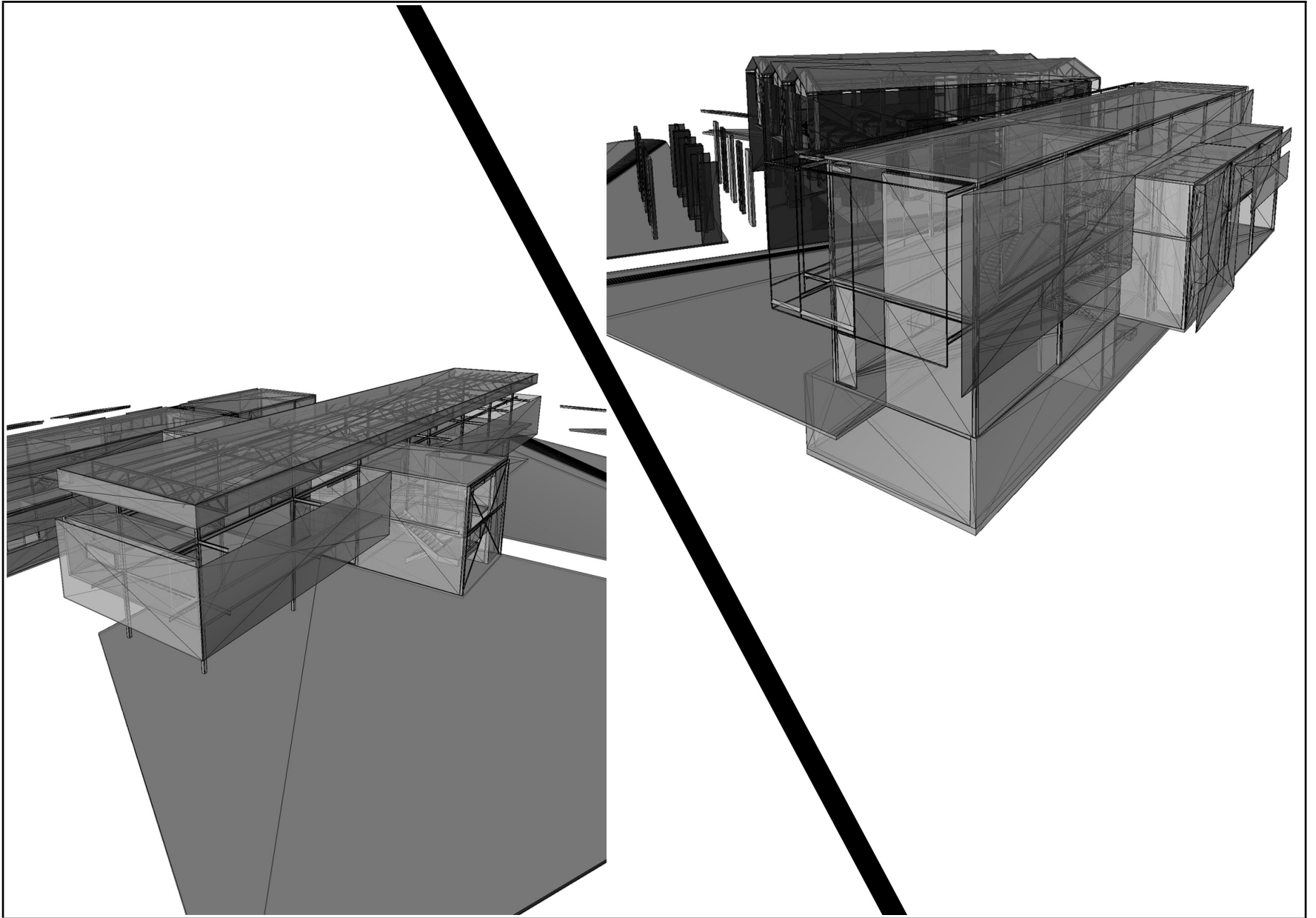
Λογισμικά:

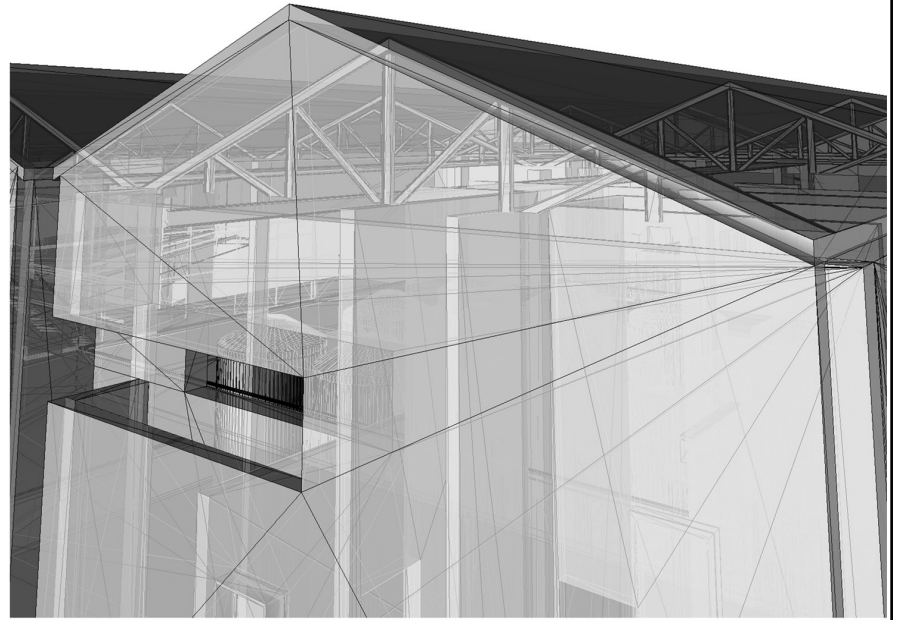
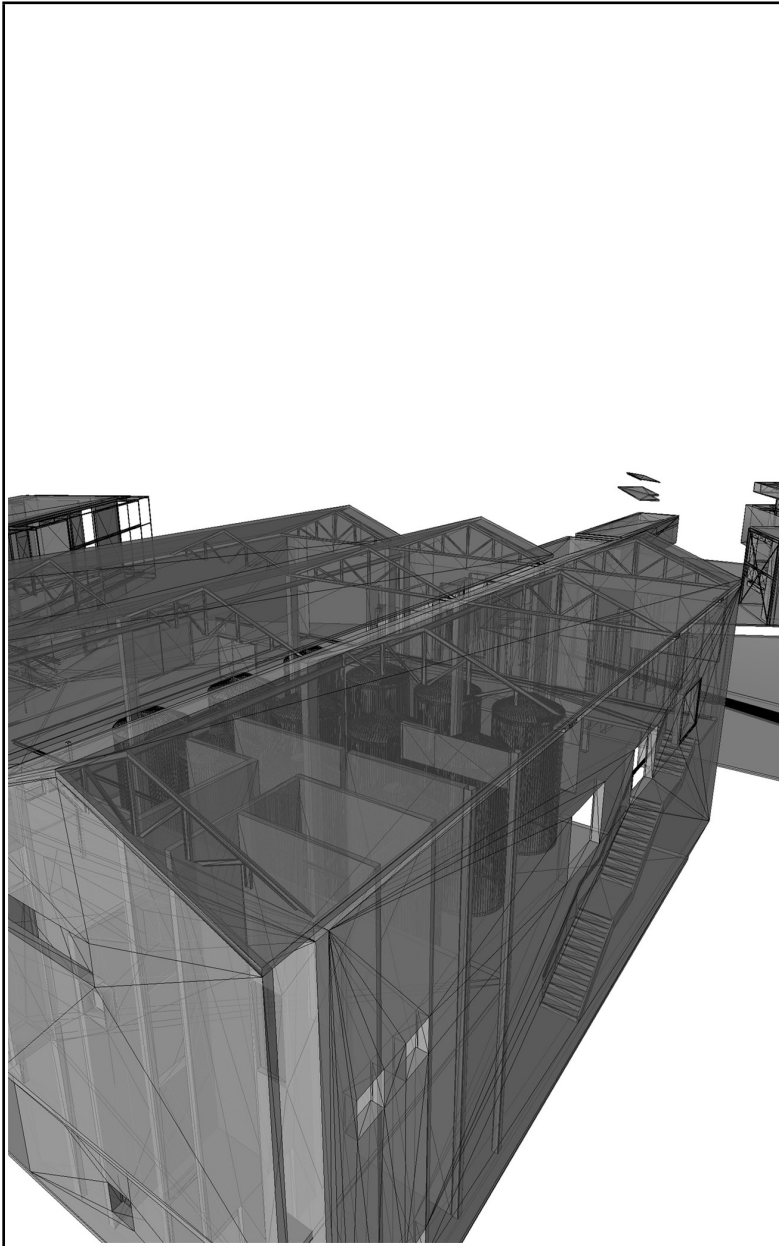
AutoCAD

Revit

3ds Max

ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ

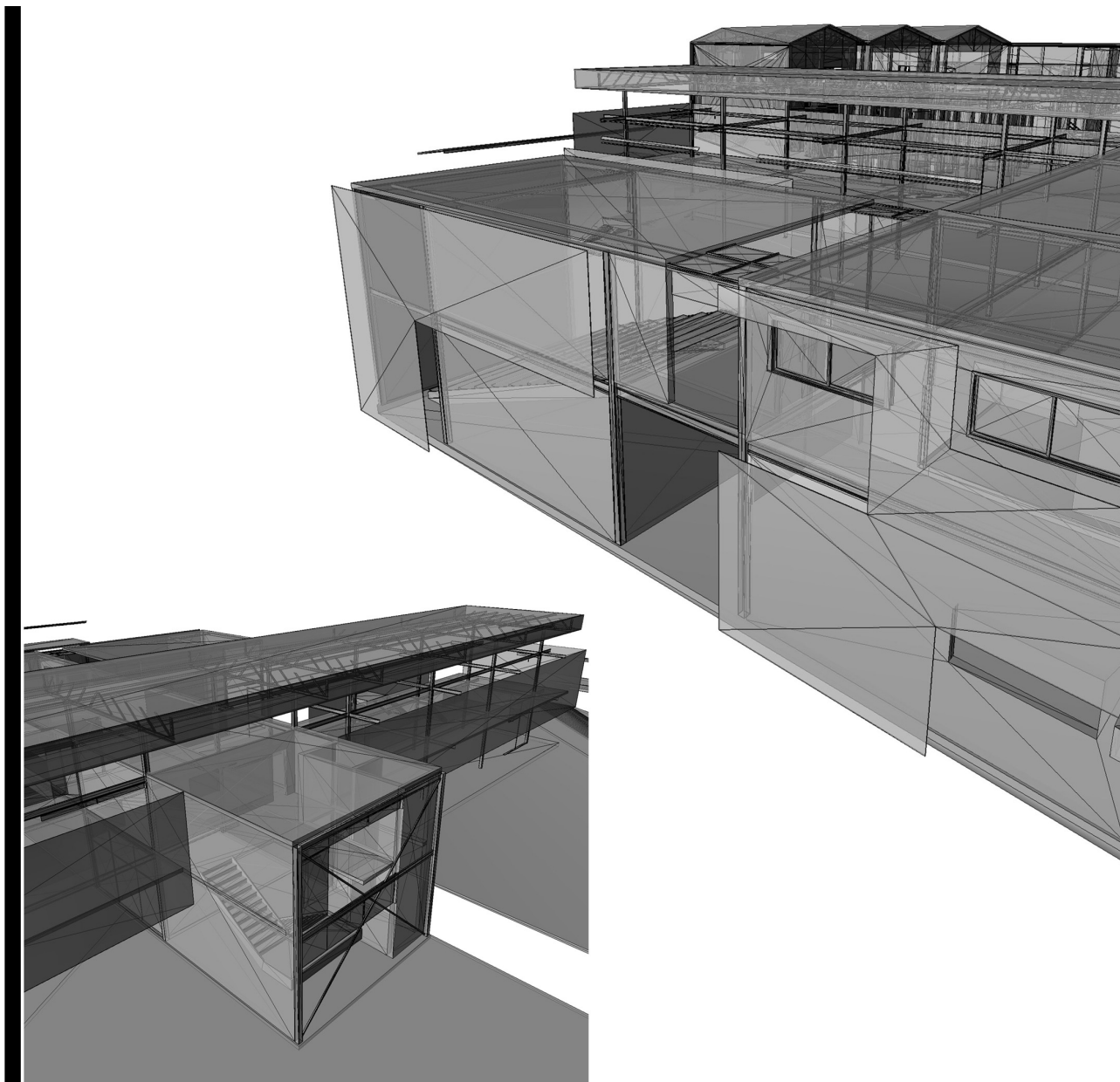
ΨΗΦΙΑΚΟΥ BIM ΜΟΝΤΕΛΟΥ

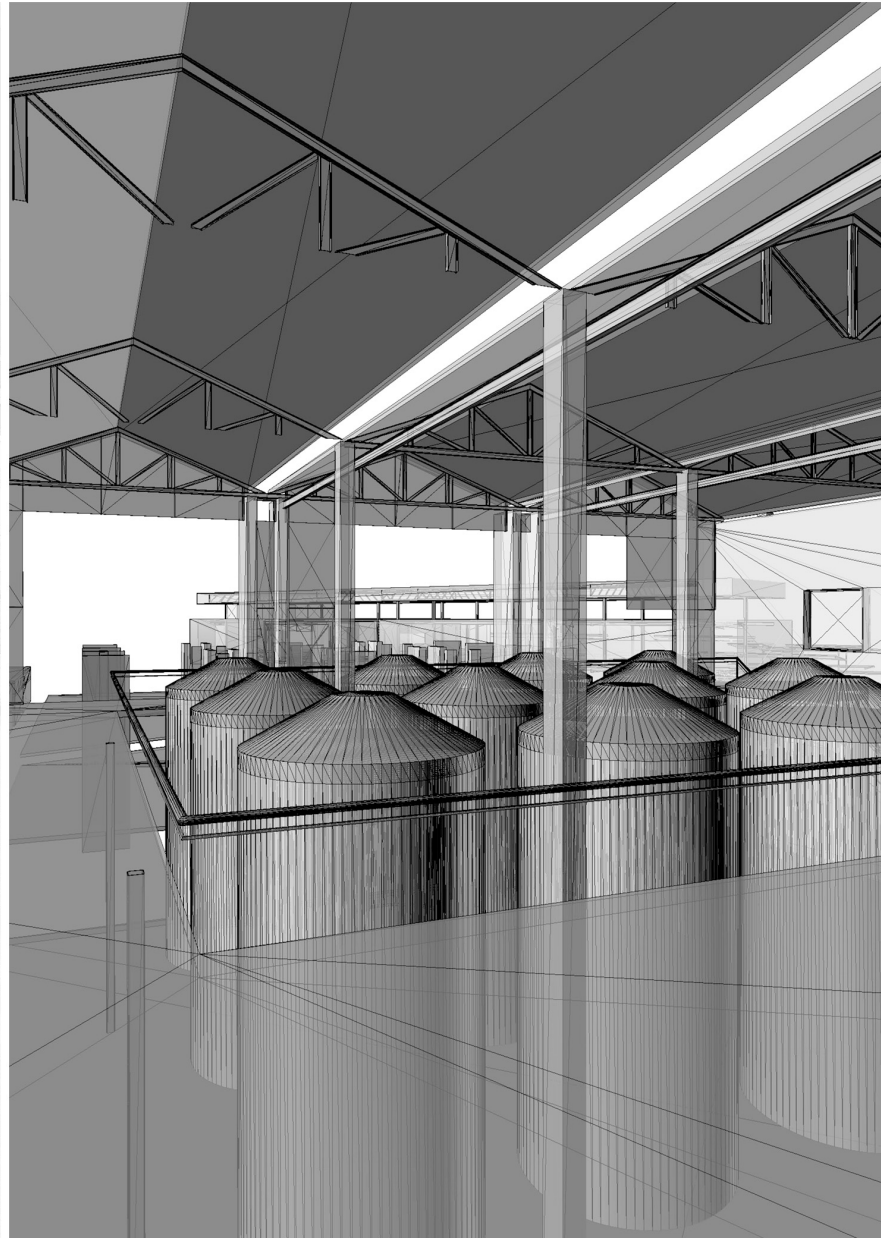
Λογισμικά:

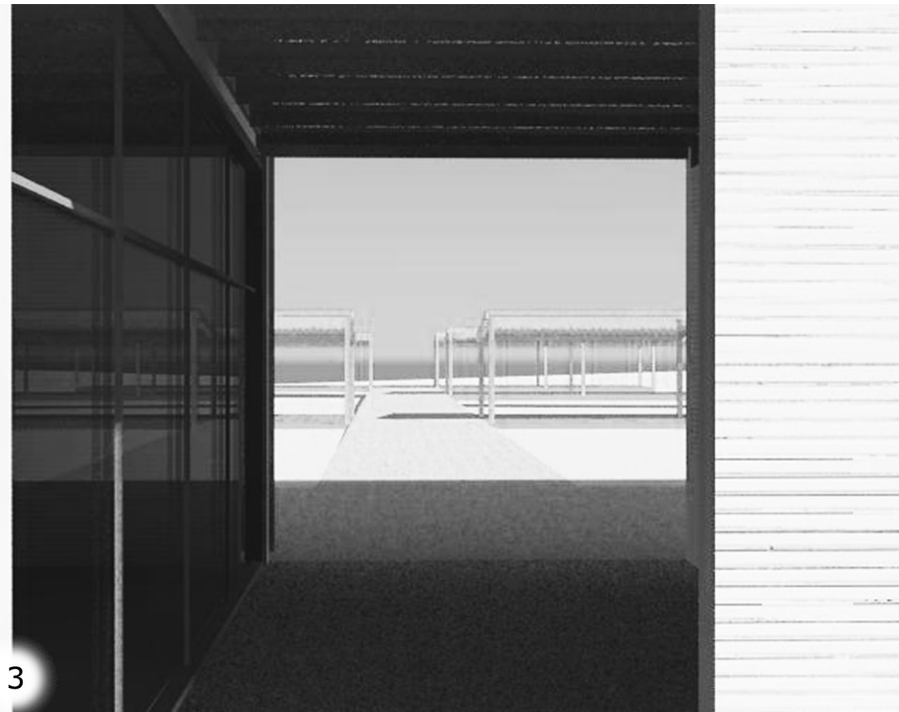
AutoCAD

Revit

3ds Max

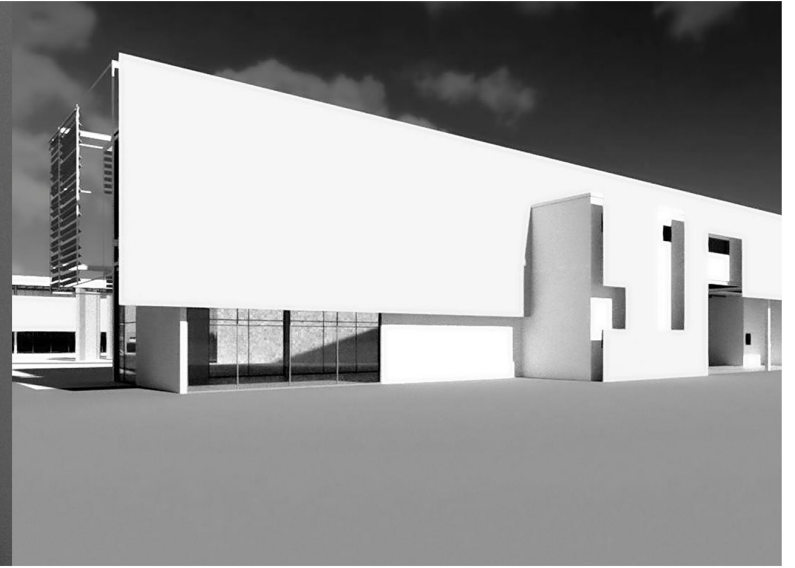
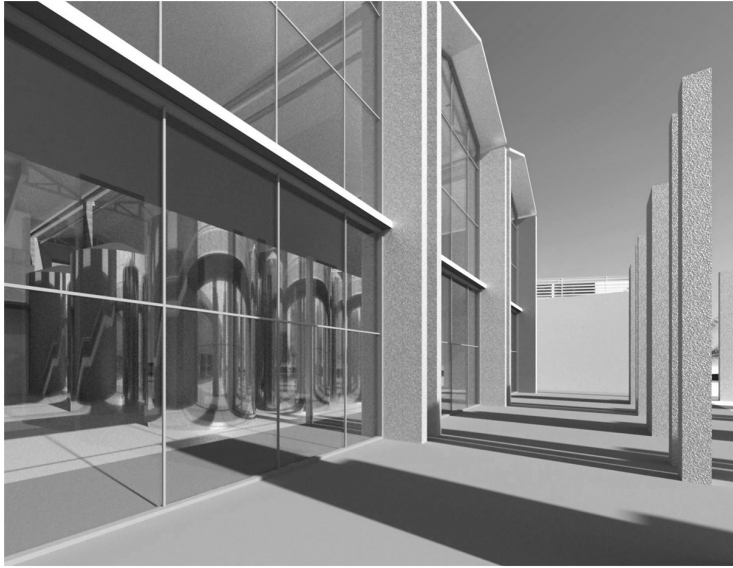

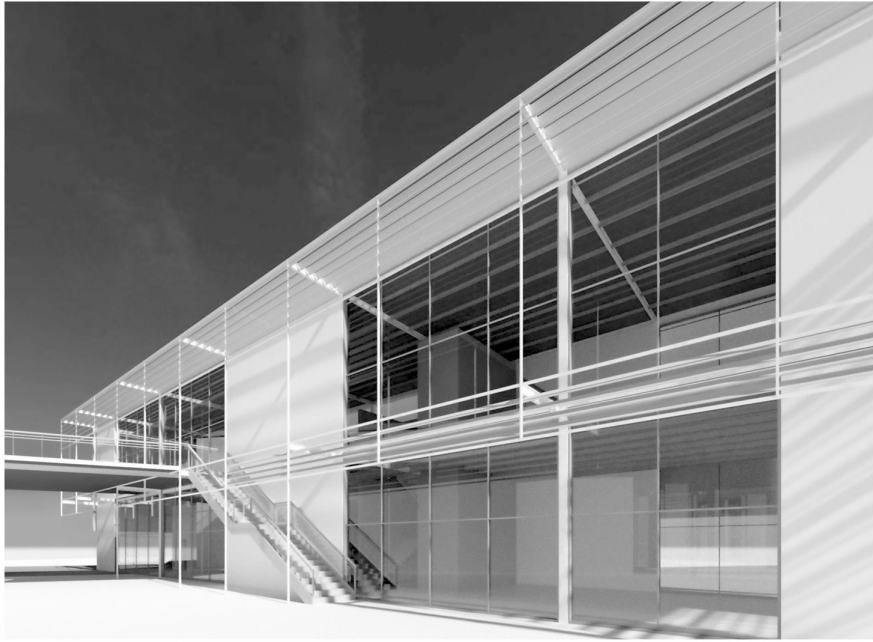
Φωτορεαλιστικές απεικονίσεις πρότασης

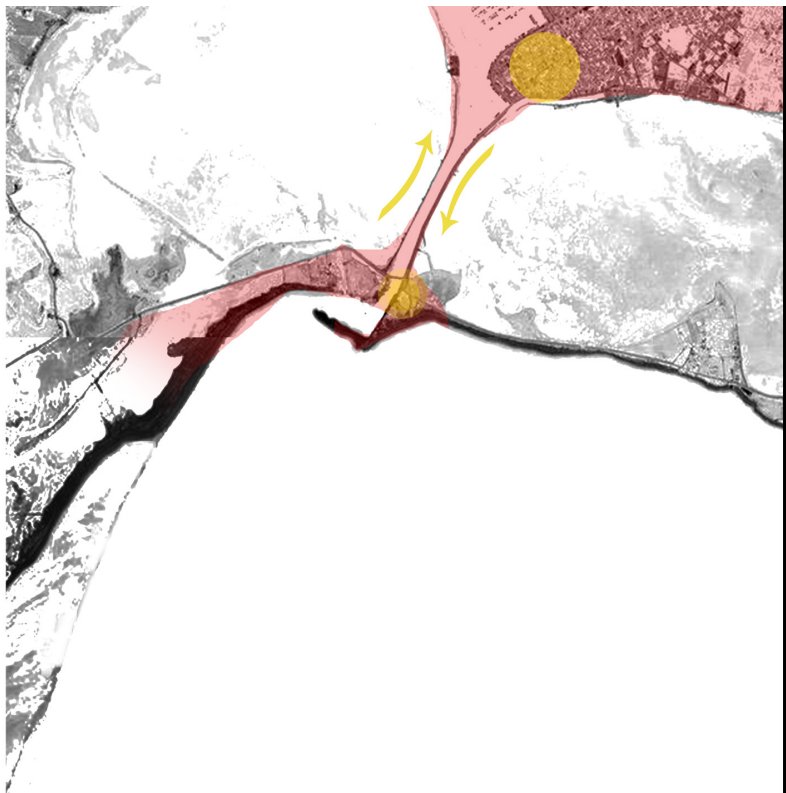
Γέφυρα σύνδεσης δυτικών ενοτήτων 1

Ανατολική άποψη ενότητας παραγωγής 2

Άποψη του δημόσιου χώρου που διασχίζει
τα κτίρια και οδηγεί στην αγορά 3

Βασική σχεδιαστική πρόθεση:

Η επανένταξη του χώρου
στην πόλη και της **κοινωνίας**
στο χώρο

